

VÌ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN VIỆT NAM!

Pháp luật

CƠ QUAN CỦA BỘ TƯ PHÁP VIỆT NAM

SỐ 68
(9.608)
9/3/2025

XUẤT BẢN TỪ NĂM 1985

CHỦ NHẬT

<https://baophapluat.vn>

Phụ nữ làm kinh tế xanh

● Biến đổi khí hậu, suy thoái môi trường khiến phụ nữ bị ảnh hưởng rất nhiều. Do đó, vai trò của họ trong nền kinh tế xanh rất quan trọng. (Ảnh: UN Women/ Nguyen Huu Tan)

Trang: 4+5+6+7+8

PHÁT HÀNH CHỦ NHẬT HÀNG TUẦN TRÊN TOÀN QUỐC - GIÁ: 7.300Đ

Tự hào phụ nữ Việt Nam!

● Bà Nguyễn Thị Tuyên - Ủy viên Trung ương Đảng, Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam tặng món quà tri ân có in bức ảnh "Bác Nam sum họp" đến Bà Trương Mỹ Hoa - cựu tù cách mạng, nguyên Bí thư Trung ương Đảng, nguyên Phó Chủ tịch nước, nguyên Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam. (Nguồn: HLHPNVN)

● Ông Nguyễn Trọng Nghĩa, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương trao quà cho các đại biểu nữ cựu tù cách mạng tiêu biểu. (Ảnh: Thu Hoài/TTXVN)

Trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, có rất nhiều tấm gương phụ nữ bất khuất, anh hùng. Họ không chỉ góp phần bảo vệ Tổ quốc mà còn là nguồn cảm hứng sáng tạo, làm rạng danh truyền thống cách mạng của dân tộc, làm nên huyền thoại của khí phách Bà Trưng, Bà Triệu trong thời đại Hồ Chí Minh.

"Đội quân tóc dài" tiếng vang còn mãi trên báo chí, truyền thông

Ra đời từ cái nôi của phong trào Đồng khởi, "Đội quân tóc dài" là một binh chủng độc đáo, đặc biệt của cách mạng Việt Nam. Bằng lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, dưới sự chỉ đạo của Đảng mà cụ thể là Tỉnh ủy Bến Tre, đứng đầu là đồng chí Nguyễn Thị Định, "Đội quân tóc dài" đã có nhiều sáng tạo, hiện thực hóa nghệ thuật đấu tranh phối hợp ba mũi giáp công: chính trị, vũ trang, binh vận, vận dụng có hiệu quả các cuộc "tấn công ngược", tạo thành sức mạnh tổng hợp giành được nhiều chiến công, làm cho quân địch bao phen khiếp sợ, tạo tiếng vang lớn trên chiến trường miền Nam lúc bấy giờ. Nhắc đến "Đội quân tóc dài", Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói: "Miền Nam anh hùng có đội quân đấu tranh chính trị gồm hàng vạn chiến sĩ toàn là phụ nữ. Họ rất mưu trí và dũng cảm làm cho quân địch phải khiếp sợ và gọi họ là "Đội quân tóc dài"".

Không chỉ đi vào sử sách, hình ảnh, thông tin về "Đội quân tóc dài" còn được giới truyền thông ngày đó rất quan tâm. Theo tư liệu của Hội LHPN TP HCM, nhận xét về "Đội quân tóc dài", trong một chuyến đi thăm vùng giải phóng miền Nam, nữ ký giả Pháp Madeleine Riffaud đã viết: "Quả là ở miền Nam Việt Nam đang tồn tại một đội quân kỳ lạ không súng ống, có mặt ở khắp mọi nơi, thành thị cũng như thôn quê, một đội quân mà các bản tin của các hãng thông tấn hầu như không bao giờ nói đến, song lại đóng một vai trò to lớn trong cuộc chiến đấu của Nhân dân miền Nam Việt Nam chống xâm lược, ngay cả trước khi những người du kích đầu tiên cầm lấy vũ khí. Đó chính là "đội quân tóc dài" tập hợp hàng triệu nữ chiến sĩ".

Tại Hội thảo khoa học quốc gia về vai trò của "Đội quân tóc dài" hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975 - 30/4/2025), 65 năm phong trào Đồng khởi (17/1/1960 - 17/1/2025) và 60 năm phong

● Ra đời từ cái nôi của phong trào Đồng khởi, "Đội quân tóc dài" là một binh chủng độc đáo, đặc biệt của cách mạng Việt Nam. (Ảnh tư liệu: TTXVN)

trào "Ba đảm đang" (3/1965 - 3/2025), tại tỉnh Bến Tre Hội LHPN Việt Nam phối hợp với Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Tỉnh ủy Bến Tre tổ chức mới đây, ông Lưu Minh Triều, Hội Khoa học lịch sử TP HCM cho biết, thời đó có rất nhiều tờ báo đăng về phong trào Đồng khởi ở Bến Tre như tuần báo Thống Nhất do Tôn Thất Vỹ làm chủ nhiệm và Lưu Quý Kỳ làm chủ bút; Thông tấn xã Giải phóng; Đài Giải phóng; Báo Nhân dân...

"...Phong trào Đồng khởi bùng nổ ở khắp nơi. Chị em phụ nữ ở An Định đã lợi dụng sở thích ve vãn, trêu ghẹo phụ nữ của bọn lính để cướp súng, họ đã "gạt lính bảo lên bàn cân, cân thử, nói chúng 'bỏ súng đạn ra cân mới thiết'. Khi bọn chúng lên cân thì anh chị em đã vác súng chạy vào vườn, giao cho Giải phóng quân" (Chi hội Văn nghệ Đồ Chiểu - Bến Tre, 1968).

"Đội quân tóc dài" nổi tiếng của Bến Tre đã độc lập nhổ đồn Cái Sơn, chiếm căn cứ công binh Rạch Vọng, đã mưu trí tiến công địch làm cho 1 đại đội khóa sinh bảo an, cả đại đội ngụy đóng ở sân bay Tân Thành, 108 binh sĩ bảo an đóng ở vùng Hàm Long, cầu Chệt Sậy cùng hàng chục trung đội khác ở Mỏ Cày, Giồng Trôm, Ba Tri,... tan rã, phần lớn số binh sĩ đó đã quay súng đi theo cách mạng" (Thông tấn xã Giải phóng, 1968)...

Trên Báo Nhân dân, số 5080 ngày 9/3/1968 đăng bài viết theo lời kể của chị Tám ở Bến Tre có tên là "Đội quân tóc dài xuất trận". Tâm trạng bồn chồn, háo hức của chị Tám khi nhận lệnh tổng tiến công của Mặt trận, chị đã không do dự mà quyết tâm gửi con, rồi đi chiến đấu. Địch rơi vào ổ phục kích của Quân giải phóng, đội quân tóc dài của chị ngay lập tức chiếm trại công binh, kho súng, kho đạn, kho dụng cụ, máy móc. Họ còn cướp được một chiếc xe, chất đầy súng đạn và sau đó đưa chiến lợi phẩm về vùng giải phóng"...

"Điêm qua một vài tờ báo trước năm 1975, những người phụ nữ Bến Tre đã có nhiều đóng góp to lớn trong sự nghiệp chống Mỹ cứu nước. Mặc dù họ chỉ được gọi tên là má Ba, chị Ba, chị Tám,... nhưng những đóng góp, hình ảnh của họ mãi còn trong ký ức của nhiều thế hệ", ông Lưu Minh Triều nhấn mạnh.

Nữ cựu tù cách mạng là hiện thân của dân tộc Việt Nam anh hùng

Kỷ niệm 115 năm Ngày Quốc tế Phụ nữ 8/3, hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975 - 30/4/2025), ngày 28/2/2025, TƯ Hội LHPN Việt Nam phối hợp với Thành ủy TP HCM tổ chức Chương trình gặp mặt nữ cựu tù cách mạng tiêu biểu. Chón lao tù đế quốc, binh lửa chiến tranh... - những ký ức tưởng như đã lùi rất xa ngày hôm nay lại ùa về trong tâm trí của 300 nữ cựu tù cách mạng tiêu biểu tại TP HCM, TP Cần Thơ, các tỉnh Đông Nam Bộ và Tây Nam Bộ.

Một trong những nữ cựu tù có tham gia Chương trình gặp mặt là Bà Trương Mỹ Hoa - một trong những cựu tù chính trị tại Trại tạm giam Chí Hòa, nguyên Bí thư Trung ương Đảng, nguyên Phó Chủ tịch nước, nguyên Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam.

Trong tác phẩm "Sống như anh" của nhà báo Trần Đình Vân viết về người anh hùng Nguyễn Văn Trỗi, có đoạn kể về tấm gương của chị X và chị Y. Các chị bị bắt và bị kẻ địch tra tấn bằng đủ các ngón đòn dã man nhất, trong đó có đóng đinh vào mười đầu ngón tay nhưng vẫn kiên quyết không đầu hàng giặc. Tấm gương kiên trung của các chị đã sống mãi trong lòng của nhiều thế hệ người Việt Nam. Nhưng ít người biết rằng, chị Y trong tác phẩm "Sống như anh" là Bà Trương Mỹ Hoa. Trong số hàng ngàn nữ tù chính trị bị địch bắt suốt từ năm 1955

đến 1975, có lẽ Bà Trương Mỹ Hoa là người bị giam cầm lâu nhất, mặc dù chỉ bị kết án có 18 tháng tù. Bà bị bắt ngày 15/4/1964, khi mới 19 tuổi trong lúc cùng đồng đội đang mang tài liệu đi vận động học sinh, sinh viên chống lại âm mưu bắt đi lính của chính quyền. Suốt 3 tháng trời, chúng tra tấn Bà bằng đủ mọi ngón đòn dã man nhất. Nhưng Bà kiên quyết không khai, không chịu chào cờ, không thực hiện các nội quy nhà giam. Sau gần 5 tháng tra khảo mà không thu được gì, bọn chúng đưa Bà ra tòa xét xử với tội danh gây rối trật tự công cộng và kết án 18 tháng tù. Bà có gần 4 năm bị giam cầm tại Nhà tù Côn Đảo, nơi mệnh danh là địa ngục trần gian.

Bà Nguyễn Thị Nghĩa - nguyên Chủ tịch Hội đồng Quản trị Liên hiệp Hợp tác xã Thương mại TP HCM (Saigon Co.op) không giấu được sự xúc động khi gặp lại những người bạn tù năm xưa. "Lúc ở Trại giam Phú Tài, Bình Định, tôi ốm yếu, người nhỏ con. Bọn trật tự ác ôn thường xuyên lôi chị em tù ra đánh đập, tra tấn rất dã man. Có lần, chúng dùng một cây củi rất to để đánh tôi. Khi ấy, chị Nguyễn Thị Ngọc Sương là giao liên Văn phòng Thành ủy, người bạn tù cùng phòng đã dang tay ôm lấy tôi, che chắn cho tôi khỏi đòn roi. Chị Sương tự thấy mình to khỏe hơn nên đã chịu đòn thay tôi. Những trận đánh tàn bạo trút xuống lưng chị ấy nhưng chị vẫn kiên cường bảo vệ đồng đội. Nghĩa cử cao đẹp ấy đến tận bây giờ tôi vẫn không thể nào quên. Chị em đùm bọc, yêu thương nhau, nhường nhau từng miếng ăn trong hoàn cảnh khắc nghiệt. Chiến trường ác liệt nhưng không gì có thể giết được ý chí kiên cường của những người chiến sĩ cách mạng", Bà Nghĩa chia sẻ.

Tại Chương trình, Hội LHPN Việt Nam đã trao tặng đến 300 nữ cựu tù cách mạng bức ảnh "Bác Nam sum họp" lồng vào biểu trưng. Bức ảnh do nghệ sĩ nhiếp ảnh Võ An Khánh thực hiện vào tháng 10/1975 trong một chuyến đi thực tế của tác giả tại tỉnh Bạc Liêu, ghi lại khoảnh khắc hai Bà mẹ ôm nhau thăm thiết nghĩa tình, Bà mẹ miền Bắc đội khăn vấn, còn Bà mẹ miền Nam quàng trên cổ chiếc khăn rằn đặc trưng của Nam Bộ, cùng hai nụ cười như tỏa nắng. Bức ảnh đã gom trọn ý nghĩa về tình Nam - nghĩa Bắc qua hình ảnh nhân hậu và nụ cười mãn nguyện của hai Bà mẹ Việt Nam khi quê hương thống nhất.

Nhận món quà, Bà Nguyễn Thị Hoa (TP Biên Hòa, Đồng Nai) chia sẻ: "50 năm rồi, đây là lần đầu tiên tôi có cơ hội gặp lại những đồng đội là nữ cựu tù cách mạng từ các tỉnh miền Nam. Tôi có tổng cộng hơn 5 năm tù đày ở Thủ Đức, Tân Hiệp, Côn Đảo, trong đó ở Côn Đảo là lâu nhất 3 năm. Nhận được món quà biểu trưng mà Hội trao tặng thật ý nghĩa và xúc động, khiến chúng tôi càng cảm thấy tự hào về lý tưởng mà mình đã chọn".

Bày tỏ lòng biết ơn vô hạn đối với những cống hiến và hy sinh của các mẹ, các cô, các dì là nữ cựu tù cách mạng, Ủy viên Trung ương Đảng, Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Nguyễn Thị Tuyên nhấn mạnh, trong suốt hành trình đấu tranh bảo vệ Tổ quốc, biết bao thế hệ phụ nữ Việt Nam đã hy sinh tuổi thanh xuân, cống hiến hết sức mình để chúng ta có cuộc sống hòa bình, độc lập như ngày hôm nay. Sự kiên cường, kiên trung, sáng tạo và đoàn kết của các mẹ, các cô, các dì đã góp phần không nhỏ vào thắng lợi chung của dân tộc trong cuộc kháng chiến chống đế quốc, tô thắm thêm truyền thống bất khuất của phụ nữ Việt Nam. **HOA BÙI**

Những chứng nhân lịch sử

Năm 2011, vào dịp kỷ niệm Quốc khánh 2/9, bà Nguyễn Thị Kim Dung, nữ đại biểu Quốc hội khóa III đã về Hà Nội tặng lại Bảo tàng Hồ Chí Minh chiếc thước kẻ, chiếc huy hiệu và hai tấm ảnh mà Bác Hồ đã tặng cho bà. Trong dịp kỷ niệm 127 năm Ngày sinh nhật Bác Hồ năm 2017, một trong những kỷ vật Bác Hồ tặng bà Nguyễn Thị Kim Dung đã được trưng bày tại triển lãm “Tặng phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh - Những câu chuyện chưa kể”.

Sinh năm 1936, tại một trong những vùng đất được xem là vựa lúa của miền Bắc (Nam Định), với ý chí của mình, khi còn nhỏ, chưa bao giờ được đến trường nhưng bà đã tự học chữ với người chú. Khi vào Hợp tác xã Nông nghiệp Nam Phong, nhờ biết chữ, chịu khó mày mò sáng tạo, bà đã được bầu vào làm công tác kỹ thuật nông nghiệp. Bà tích cực hướng dẫn người dân ủ phân xanh, phân chuồng để tăng năng suất, tích cực thực hiện phong trào “người biết chữ dạy người không biết chữ” của Bác Hồ. Đặc biệt, hướng dẫn người dân cấy chằng dây thẳng hàng để ánh sáng vào đến cây lúa được đều, lúa phát triển tốt, được mùa... Từ cô nông dân nhỏ bé, nặng việc gia đình (bà có 5 con nhỏ) bà Kim Dung đã

được mọi người yêu quý gọi là “dũng sĩ diệt dốt”, “dũng sĩ diệt dốt”. Năm 1964, mới 28 tuổi, bà Nguyễn Thị Kim Dung trở thành người nông dân tiêu biểu tỉnh Nam Định và được bầu là Đại biểu Quốc hội. Và cũng nhờ đó, bà đã được gặp Bác Hồ và được Bác tặng chiếc Huy hiệu Bác Hồ vì thành tích xuất sắc trong sản xuất tại địa phương và phong trào “diệt giặc dốt”. Năm 1965, chiến tranh lan rộng ra Bắc, Nam Phong quê hương bà Dung là một điểm máy bay giặc đến đánh phá rất ác liệt. Bà Dung được Đảng bộ giao cho giữ súng. Lúc ấy bà nghĩ, Đảng giao cho mình vũ khí, tức là trao niềm tin và trách nhiệm, phải hết mình giữ gìn, luôn luôn cố gắng, lúc nào cũng nhớ đến lời của Bác, làm tốt vai trò của người đảng viên, người Đại biểu Quốc hội. Đất Nam Phong từng được gọi là vành đai lửa. Bà Dung cùng mọi người ban ngày mọi hầm cứu người bị nạn, đêm đến thấp đèn cây cày. Năm 1968, bà Dung được Đảng bộ tỉnh Nam Định cử đi dự Hội nghị Tổng kết công tác xây dựng Đảng của toàn miền Bắc ở hội trường Ba Đình nhờ thành tích là tấm gương xuất sắc nhất tỉnh. Lần đó bà đã được chụp ảnh với Bác và đó cũng là lần cuối cùng bà được gặp Bác vì sau đó một năm, Bác đã ra đi về cõi vĩnh hằng.

Bà Nguyễn Thị Sang, nguyên Trưởng tàu, phụ trách tổ tàu “Ba đảm đang” của ngành đường sắt Việt Nam, sinh ra thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp và lớn lên trong giai đoạn cả nước đang gồng mình đấu tranh chống Mỹ. Sau khi đi học và tốt nghiệp ngành Giao thông vận tải, bà nhận công tác và được phân làm Trưởng tàu chuyên chở bộ đội vào Nam chiến đấu và tiếp nhận

Từ phong trào “Ba đảm đang” đến người phụ nữ Việt Nam thời đại mới

● Hội thảo khoa học quốc gia về Vai trò của Đội quân tóc dài và phong trào Ba đảm đang trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

● Bà Nguyễn Thị Kim Dung. (Nguồn: BTHCM)

● Bà Nguyễn Thị Sang tại Hội thảo “Sáng mãi truyền thống phụ nữ Ba đảm đang” do Hội LHPN TP Hà Nội tổ chức nhân dịp kỷ niệm 55 năm ngày ra đời phong trào “Ba đảm đang” năm 2020. (Nguồn: Hội LHPNVN)

60 năm đã trôi qua nhưng nhiệt huyết của phong trào “Ba đảm đang” vẫn có sức lan tỏa mạnh mẽ tới mọi tầng lớp phụ nữ Việt Nam, là động lực để tiếp tục thi đua xây dựng người phụ nữ Việt Nam thời đại mới, cùng dân tộc sẵn sàng bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình.

thương binh từ chiến trường miền Nam ra Bắc điều trị tại Ga Vinh - Nghệ An. Hoạt động tổ tàu “Ba đảm đang” lúc đó toàn là nữ, với 9 thành viên với công việc vô cùng gian khổ đó là vừa đảm bảo vệ sinh an toàn trên toa tàu, vừa theo dõi tình hình của máy bay địch để hướng dẫn hành khách sơ tán và đảm bảo an toàn cho bộ đội đi chiến đấu, thương binh từ chiến trường về. Công việc rất vất vả và điều kiện làm việc rất khó khăn với cái chết sẵn sàng rình rập do Mỹ đánh bom đường tàu, nhưng với tinh thần bất khuất của phụ nữ Việt Nam và khí thế của phong trào “Ba đảm đang” nên tổ tàu của bà luôn cố gắng hoàn thành nhiệm vụ, không quản khó khăn, gian khổ và được trao danh hiệu “Tổ tàu xã hội chủ nghĩa”.

Bà Bùi Thị Tư tham gia vào đội dân quân tự vệ khi 25 tuổi. Lúc đó chiến tranh leo thang của giặc Mỹ đã lan ra Hà Nội và vùng quê Song Phượng, Đan Phượng. Trận địa của dân quân Song Phượng được xây dựng ở bãi đầu sông Đáy, chủ yếu toàn là nữ. Lúc đó, bà Bùi Thị Tư cùng các chị em dân quân phải đảm nhiệm ba trách nhiệm nặng nề đó là lo việc nước (đánh giặc, giữ trận địa), lo công việc gia đình cho các anh em đi bộ đội, lo việc hợp tác xã trong sản xuất đúng như những tinh thần của phong trào “Ba đảm đang” phát động. Năm 1967, trận địa bị địch phát hiện hỏa lực và chống phá ác liệt, trận địa của bà bị chìm trong khói lửa, bản thân bà bị đất đá vùi lấp, đồng đội của bà 6 người đã hy sinh. Hình ảnh đó làm bà không thể quên và

quyết tâm tiếp tục thực hiện tiếp những công việc đồng đội còn dang dở. Sau năm đó, trung đội của bà cùng cố và tiếp tục đi trực chiến lâu dài ở Cầu Giẽ để bảo vệ huyết mạch giao thông đường bộ. Bà đã tham gia dân quân tự vệ đến năm 32 tuổi khi hoà bình được thiết lập trên cả nước.

Trở thành một phần của lịch sử dân tộc

Năm 1965, đế quốc Mỹ tăng hàng vạn lính Mỹ và vũ khí, mở rộng chiến tranh ra miền Bắc. Với khẩu hiệu “Tất cả vì miền Nam ruột thịt”, toàn miền Bắc đã dấy lên một phong trào tình nguyện vào miền Nam chống Mỹ, cứu nước, đồng thời vừa tích cực lao động sản xuất, vừa sẵn sàng chiến đấu chống lại cuộc chiến tranh phá hoại

của đế quốc Mỹ. Khắp nơi, thanh niên nô nức lên đường tòng quân, xung phong đi chiến đấu. Phụ nữ các địa phương đã hăng hái làm đơn tình nguyện gửi UBND, Hội LHPN Việt Nam xin được làm thêm những công việc của nam giới để sẵn sàng thay thế anh em đi chiến đấu. Đứng trước khí thế cách mạng đó, ngày 18/3/1965, Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam phát động phong trào phụ nữ “Ba đảm nhiệm” với 3 nội dung chính: Đảm nhiệm sản xuất thay chồng con đi chiến đấu; Đảm nhiệm gia đình để chồng con yên tâm công tác; Đảm nhiệm sẵn sàng chiến đấu khi cần thiết.

Ngày 22/3/1965, Ban Thường vụ Trung ương Hội LHPN Việt Nam ra Chỉ thị số 03/CT về mở cuộc vận động phong trào “Ba đảm nhiệm” trong phụ nữ tăng cường đẩy mạnh sản xuất, sẵn sàng chiến đấu. Cũng trong tháng 3/1965, sau Chỉ thị 03 của Ban Thường trực Trung ương Hội LHPN Việt Nam về vận động phong trào “Ba đảm nhiệm”, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ thị cho Hội LHPN Việt Nam nên sửa tên phong trào “Ba đảm nhiệm” thành phong trào “Ba đảm đang” với nội dung: Đảm đang sản xuất và công tác thay thế nam giới đi chiến đấu; Đảm đang gia đình, động viên chồng con, anh em đi chiến đấu; Đảm đang phục vụ chiến đấu và chiến đấu.

Đến tháng 5/1965 (sau hơn 2 tháng kể từ khi phát động), toàn miền Bắc đã có 1 triệu 70 vạn phụ nữ đăng ký “Ba đảm đang” lập thành tích xuất sắc. Ngày 3/12/1965, Thành hội phụ nữ Hà Nội mở Đại hội “Ba đảm đang”. Chủ tịch Hồ Chí Minh đến dự và phát biểu tại Đại hội, Người đã biểu dương truyền thống anh hùng của phụ nữ Việt Nam. Sau một năm phát động phong trào “Ba đảm đang”, khí thế cách mạng của quần chúng phụ nữ trong các ngành, khắp các địa phương diễn ra sôi nổi và rộng khắp. Để tổng kết và tiếp tục phát động phong trào, ngày 19/2/1966, Ban Chấp hành Trung ương Hội ra Chỉ thị, trong đó có nội dung thống nhất nội dung “năm tốt” trong phong trào “Ba đảm đang”, đẩy mạnh cuộc vận động “Ba đảm đang” thành phong trào quần chúng lớn mạnh duy nhất của quần chúng phụ nữ và đẩy mạnh phong trào “Ba đảm đang” của phụ nữ miền Bắc học tập và thi đua với miền Nam trong sự nghiệp chống Mỹ cứu nước. Trong phong trào “Ba đảm đang” đã có rất nhiều cá nhân và tập thể ưu tú được tặng thưởng các danh hiệu thi đua cao quý: 42 nữ anh hùng, 9 đơn vị nữ anh hùng, 1.718 chị em được tặng thưởng Huy hiệu Bác Hồ, trên 5.000 nữ chiến sĩ thi đua và trên 3 triệu hội viên đạt danh hiệu phụ nữ “Ba đảm đang”.

Có thể nói, với phong trào “Ba đảm đang”, những người phụ nữ tuy khác nhau về tên tuổi, quê hương, dân tộc, lĩnh vực công hiến nhưng tất cả đều giống nhau ở mục tiêu, lý tưởng sống và tình yêu quê hương, đất nước. Và họ, những người phụ nữ ấy đã trở thành một phần của lịch sử dân tộc Việt Nam. **HỒNG MINH**

Khơi dậy khát vọng cống hiến tài năng, trí tuệ, công sức của lực lượng phụ nữ

Ngày 27/2/2025, tại tỉnh Bến Tre, Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Đoàn Chủ tịch Trung ương Hội LHPN Việt Nam, Tỉnh ủy Bến Tre đã tổ chức Hội thảo khoa học quốc gia về vai trò của “Đội quân tóc dài” và phong trào “Ba đảm đang” trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước hướng tới kỷ niệm 50 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30/4/1975 - 30/4/2025), 65 năm phong trào Đồng khởi (17/1/1960 - 17/1/2025) và 60 năm phong trào “Ba đảm đang” (3/1965 - 3/2025). Tại Hội thảo, Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Nguyễn Thị Tuyền đã khẳng định, để tiếp nối truyền thống vẻ vang của dân tộc Việt Nam, truyền thống anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang, kế thừa phát huy thành quả của phong trào “Ba đảm đang”, Đại hội Đại biểu phụ nữ toàn quốc lần thứ XIII nhiệm kỳ 2022 - 2027, đã phát động trong toàn bộ cán bộ, hội viên, phụ nữ cả nước thực hiện phong trào “Xây dựng người phụ nữ Việt Nam thời đại mới” với 4 tiêu chí: có tri thức, có đạo đức, có sức khỏe, có trách nhiệm với bản thân, gia đình, xã hội và đất nước. Phong trào khơi dậy khát vọng cống hiến tài năng, trí tuệ, công sức của các cán bộ nữ, lực lượng phụ nữ; từng bước xây dựng hình ảnh, phẩm chất người phụ nữ Việt Nam đáp ứng yêu cầu thời đại mới và đã được 100% Hội LHPN các tỉnh, địa phương, đơn vị hưởng ứng thực hiện.

Cũng theo bà Nguyễn Thị Tuyền, với trách nhiệm của một tổ chức chính trị - xã hội, đại diện cho quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của phụ nữ, Ban Chấp hành Trung ương Hội LHPN Việt Nam đã chọn chủ đề năm 2025 là: “Phát huy vai trò của phụ nữ trong tham gia xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, sẵn sàng bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”, xác định rõ tâm thế, sứ mệnh của mình, sẽ cùng cả hệ thống chính trị, với sự lãnh đạo của Đảng chuẩn bị tốt nhất để dân tộc Việt Nam bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

PHỤ NỮ LÀM KINH TẾ XANH

Kinh tế xanh và cuộc đời hồng

Những ngày cuối năm 2024, tin vui đã đến khi bộ phim ngắn mang tên "Escaping Poverty: A Story of a Muong Woman Supported by TYM" được xây dựng dựa trên câu chuyện có thật của chị Bùi Thị Thu Huyền, một phụ nữ dân tộc Mường sống tại Thanh Sơn, Phú Thọ, đã đạt giải tại Liên hoan phim quốc tế SineMaya 2024. Bộ phim gây ấn tượng khi chị Huyền và các thành viên trong gia đình tự đóng vai chính, mang đến cảm xúc chân thực và sâu sắc.

Ngôi nhà khang trang mới xây của chị Bùi Thị Thu Huyền nằm trong khu Ngọc Đồng, xã Thục Luyện, huyện Thanh Sơn, tỉnh Phú Thọ, bao quanh là đồi chè, ao cá và vườn cây ăn quả của gia đình. Ít ai biết rằng, mới đây thôi họ vẫn đang sống trong ngôi nhà "trên căng bạt, dưới che nôi, che xoong".

Chị Huyền kết hôn khi cả hai vợ chồng mới tròn 20 tuổi và chưa có công ăn việc làm ổn định. Gia đình khó khăn, con cái nheo nhóc, anh chị lại chẳng vay mượn được ở đâu để làm ăn kinh tế khiến gia đình vợ chồng trẻ cứ nghèo mãi. Năm 2012, cơ duyên xóa nghèo cho gia đình bằng kinh tế xanh đã đến khi chị có cơ hội vay vốn từ TYM (Tổ chức Tài chính Vi mô Tỉnh Thương - một đơn vị trực thuộc Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam). Thanh Sơn vốn là vùng đất đồi núi với thổ nhưỡng và khí hậu rất phù hợp để trồng chè. Ở đây, nhiều bà con cũng đi theo hướng này, vậy nên chị bàn với chồng quyết tâm vay vốn để mua cây giống trồng chè. Trồng chè không bị rủi ro nhiều lại bán được quanh năm. Mặc dù giá chè không cao nhưng luôn giữ được mức ổn định. Nhờ vào cây chè mà thu nhập của gia đình chị cũng cải thiện lên nhiều, diện tích trồng chè của gia đình nhà chị đã tăng từ 4.000m² lên 10.000m². Hai năm gần đây, anh chị còn tiếp tục mở rộng sang trồng cây ăn quả. Năm nay, vợ chồng chị Huyền đang rất kì vọng sẽ có được thêm chút thu nhập khi cây bắt đầu trở bông sai trĩu và sẽ cho ra trái vụ đầu tiên.

Tại Cuộc thi Phụ nữ khởi nghiệp năm 2021, ít ai biết người phụ nữ bé nhỏ sinh năm 1972 đang đứng thuyết trình trên bục sân khấu đã từng có thời gian vực mặt đi làm thuê kiếm sống dù có tay nghề chăn nuôi. "Hiện giờ gia đình tôi đã có gần 500 con lợn nái và chùng đó lợn thịt, 200 cây bưởi diên, ao thả cá... Gần 10 năm trước đây, gia đình tôi đã làm chăn nuôi, tuy nhiên với mô hình nhỏ lẻ, thu nhập chính vẫn là trông đợi tiền đi làm thuê bên ngoài của hai vợ chồng. Minh có nghề mà đi làm thuê mãi sao được, bản đi tính lại, năm 2015 vợ chồng tôi quyết định vay vốn ở TYM để phục vụ cho hoạt động chăn nuôi gà, lợn và trồng thêm các loại cây ăn quả" - chị Hoàng Thị Tân ở cụm 37, Việt Vân, xã Việt Thống, huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh cho biết.

Không chỉ chăn nuôi, chị Tân còn biết ứng dụng phương pháp IMO (hay còn gọi là chế phẩm vi sinh được điều chế bằng cách sử

Thúc đẩy vai trò của phụ nữ trong nền kinh tế xanh

● Chị Nguyễn Thị Bình (giữa) và niềm vui do kinh tế xanh mang lại. (Ảnh: PV)

● Chị Hoàng Thị Tân tham gia làm kinh tế xanh từ chính mô hình VAC tại nhà mình. (Ảnh: PV)

● Chị Bùi Thị Thu Huyền cầm trên tay hai chiếc cúp danh dự của Liên hoan phim SineMaya 2024. (Nguồn: TYM)

Theo Bộ Công Thương, nhu cầu tiêu dùng sản phẩm xanh tại Việt Nam tăng trưởng trung bình 15% mỗi năm trong giai đoạn 2021 - 2023. Khoảng 72% người tiêu dùng Việt Nam sẵn sàng chi trả nhiều hơn cho các sản phẩm xanh. Điều này cho thấy nhận thức và sự quan tâm ngày càng tăng của người dân đối với vấn đề bảo vệ môi trường. Phụ nữ Việt Nam đang là lực lượng lao động chủ lực, có nhiều đóng góp tích cực cho phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, đặc biệt là hành trình xây dựng một nền kinh tế xanh, bền vững.

dụng nguồn nguyên liệu tự nhiên của địa phương rồi lên men tạo ra nhiều loại vi sinh vật khác nhau tồn tại trong môi trường tự nhiên tại địa phương có hoạt tính sinh học cao) trong hoạt động sản xuất nông nghiệp. Đàn lợn nhà chị không tốn một đồng thuốc thú y hay thuốc bổ nào mà vẫn béo khỏe, xuất chuồng đều đặn, tất cả được liệu thiên nhiên được chị Tân "điều chế" từ vườn nhà như nước bưởi ép, hoa, rau, gừng, tỏi... để sử dụng cho chăn nuôi. Không chỉ thế, chị Tân còn mày mò phương pháp IMO để chế ra nước khử mùi, vệ sinh chuồng trại, ao cá. Đến với mô hình VAC nhà chị trong một ngày nóng nực, nhưng tuyệt nhiên trong không khí không có một chút mùi xú uế nào từ dây chuồng nuôi lợn và ao cá.

Dự án "Ứng dụng khoa học phát triển chuỗi liên kết nông nghiệp được liệu tuần hoàn theo hướng hữu cơ tạo năng lượng xanh" của chị Nguyễn Thị Bình - Giám đốc Hợp tác xã (HTX) Nông nghiệp được liệu Thiên Phúc (xóm Minh Tiến, Minh Lập, Đồng Hỷ, Thái Nguyên) đạt Giải Nhì Cuộc thi "Phụ nữ khởi nghiệp sáng tạo và chuyển đổi xanh" năm 2024 cấp vùng miền Bắc; Giải Ba chung kết toàn quốc chính là nỗ lực không ngừng của phụ nữ để khởi nghiệp trong bối

cảnh công nghệ phát triển, chuyên đổi số đang dần chiếm ưu thế.

Như bất kỳ hành trình khởi nghiệp nào khác, con đường của chị Bình với sâm Bồ Chính cũng không hề dễ dàng. "Khi một số loại sâm khác đạt đỉnh hai triệu một cân, chồng tôi cũng định chuyển sang trồng, nhưng tôi nghĩ, các loại sâm khác chắc gì đã hợp với thổ nhưỡng quê nhà nơi hai vợ chồng lập nghiệp, hơn nữa thời gian sinh trưởng kéo dài từ 3 đến 5 năm, lấy gì bảo đảm sau 5 năm thu hoạch, thị trường sâm vẫn còn như hôm nay, bởi khi đó đã bão hòa do có quá nhiều người trồng. Thế nên, muốn tìm đến thành công thì phải chọn con đường khó, ít người đi, hai vợ chồng quyết định kiên trì với sâm Bồ Chính", chị Bình kể.

Hiện tổng diện tích vùng nguyên liệu của HTX Nông nghiệp được liệu Thiên Phúc khoảng gần 30ha. Bên cạnh phát triển vùng nguyên liệu tại chỗ, HTX còn liên kết với hơn 30 thành viên trong và ngoài tỉnh để phát triển chuỗi mô hình trồng cây dược liệu với quy mô lớn. Thị trường tiêu thụ sản phẩm của HTX Nông nghiệp dược liệu Thiên Phúc hiện đã có mặt ở nhiều tỉnh, thành trên cả nước, phục vụ cho các đám lễ, tiệc cũng như đưa vào các cửa hàng thực phẩm sạch với sản lượng tương đối lớn.

"Chìa khóa" cho phát triển bền vững

Tại Diễn đàn "Phụ nữ tiên phong phát triển kinh tế tuần hoàn" ngày 6/11/2024, Phó Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Nguyễn Thị Minh Hương đã nhấn mạnh: "Phụ nữ là những người tiên phong, chủ động, sáng tạo mang đến những thay đổi tích cực cho cộng đồng trên nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có phát triển kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn - mô hình kinh tế hướng tới việc tái sử dụng tối đa các nguồn tài nguyên, giảm thiểu chất thải và tác động tiêu cực đến môi trường".

Quả thực là như vậy, phụ nữ hiện diện ngày càng mạnh mẽ trong sản xuất, kinh doanh, trong đó nhiều doanh nghiệp nữ quyết tâm ứng dụng khoa học công nghệ, đổi mới mô hình sản xuất theo hướng bền vững mang đến các dịch vụ về chuyển đổi xanh, sản xuất xanh, các sáng kiến thúc đẩy tiêu dùng xanh, thể hiện trách nhiệm xã hội, đem lại những thay đổi tích cực cho cộng đồng góp phần quan trọng vào chu trình phát triển kinh tế tuần hoàn, mà những câu chuyện trên là ví dụ.

Tại Việt Nam, phát triển xanh và bền vững là quan điểm xuyên suốt của Đảng và Chính phủ Việt Nam, đã được khẳng định trong

Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và được cụ thể hóa bằng Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn 2050, của Chính phủ với các nhiệm vụ chiến lược như: giảm cường độ phát thải khí nhà kính và thúc đẩy sử dụng năng lượng sạch, năng lượng tái tạo; xanh hóa sản xuất; xanh hóa lối sống và thúc đẩy tiêu dùng bền vững...

Phó Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Trần Lan Phương cho biết, thời gian tới, Hội LHPN Việt Nam sẽ tiếp tục cụ thể hóa các chủ trương, chính sách của Nhà nước về kinh tế xanh thành các chương trình, kế hoạch hành động thiết thực của Hội; đồng thời thúc đẩy một số giải pháp mang tính tổng thể như: nâng cao nhận thức, năng lực, trang bị cho phụ nữ kiến thức và kỹ năng về kinh tế xanh, hướng tới tăng việc làm xanh cho phụ nữ; tăng cường lồng ghép giới vào quá trình thiết kế, thực hiện và đánh giá các chính sách, chương trình, dự án về giảm nhẹ rủi ro thiên tai, môi trường và biến đổi khí hậu; hỗ trợ phụ nữ tiếp cận và sử dụng hiệu quả nguồn tài chính, tín dụng và công nghệ xanh, trong đó chú trọng việc nghiên cứu, thiết kế các sản phẩm tín dụng nhằm cung cấp các nguồn vốn vay ưu đãi, các chương trình hỗ trợ tài chính cho các doanh nghiệp, hợp tác xã do phụ nữ làm chủ, quản lý để tiếp cận công nghệ xanh; các khoản vay tiêu dùng xanh cho phụ nữ; phát huy sáng kiến của phụ nữ trong thúc đẩy văn hóa sống xanh, sản xuất kinh doanh xanh và tiêu dùng bền vững; tăng cường kết nối, hợp tác trong nước và quốc tế để chia sẻ kinh nghiệm, sáng kiến nhằm phát huy vai trò của phụ nữ trong kinh tế xanh.

Theo bà Mai Thị Diệu Huyền, Phó Chủ tịch phụ trách điều hành Hội đồng Doanh nhân nữ Việt Nam, VCCI, tính đến tháng 8/2024 cả nước có khoảng 930.000 doanh nghiệp đang hoạt động, đóng góp hơn 60% GDP, tạo việc làm cho khoảng 30% lao động trong nền kinh tế. Trong số đó, có hơn 20% là các doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ. Các doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ đã và đang chủ động tham gia xu thế chuyển đổi kép với những thay đổi từ hệ thống quản trị doanh nghiệp, chiến lược marketing tới những thay đổi to lớn hơn như thay đổi công nghệ, máy móc và cả nguồn gốc, xuất xứ của các nguyên liệu đầu vào để hướng tới mục tiêu kinh tế xanh.

Theo kế hoạch, Việt Nam sẽ đăng cai Hội nghị Thượng đỉnh Đối tác tăng trưởng xanh và các mục tiêu toàn cầu (P4G) năm 2025. Thủ tướng Chính phủ cũng đã ký ban hành quyết định lập Ban Tổ chức Hội nghị do Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn làm Trưởng Ban. Hội nghị sẽ là diễn đàn tiên phong về đổi mới công - tư cho tăng trưởng xanh, góp phần thúc đẩy hợp tác và thu hút tài chính xanh cho các nước đang phát triển nhằm thích ứng với biến đổi khí hậu và hiện thực hóa các Mục tiêu Phát triển Bền vững 2030. **XUÂN HOA**

PHỤ NỮ LÀM KINH TẾ XANH

Hai bóng hồng làm rạng danh y học Việt

PGS.TS Nguyễn Thị Thu Hoài và TS Hà Thị Thanh Hương là hai nhà khoa học nữ thuộc Trường ĐH Quốc tế - ĐHQG TP Hồ Chí Minh - được vinh danh tại Giải thưởng Phụ nữ Việt Nam năm 2024, với những phát minh, sáng chế có giá trị khoa học, thực tiễn cao, đóng góp tích cực cho cộng đồng.

PGS.TS Nguyễn Thị Thu Hoài đã công bố 82 công trình nghiên cứu khoa học, trong đó có nhiều nghiên cứu về hệ protein (proteomics) và kháng thuốc. Còn TS Hà Thị Thanh Hương có nhiều nghiên cứu trong lĩnh vực y tế, như: Phần mềm Brain Analytics phân tích hình ảnh MRI sọ não người bệnh và chẩn đoán bệnh Alzheimer một cách chính xác, tự động, nhanh; các nghiên cứu về não bộ khi sinh viên và can thiệp để giảm stress... giúp chẩn đoán, cải thiện sức khỏe về não bộ, trí nhớ cho các bệnh nhân vùng sâu, vùng xa.

PGS.TS Nguyễn Thị Thu Hoài đam mê với môn Sinh học và lĩnh vực y học từ khi còn là học sinh Trường THPT chuyên Nguyễn Trãi (Hải Dương). Chị từng đạt danh hiệu học sinh giỏi cấp quốc gia hai năm liền và được chọn vào đội tuyển dự thi Olympic Sinh học quốc tế.

Theo PGS.TS Nguyễn Thị Thu Hoài, thời còn đi học, chị từng bị bắt nạt học đường khi chuyển từ trường làng lên trường huyện, cũng từng bị khủng hoảng tâm lý vì áp lực học tập quá cao, cũng từng thất bại khi tự mãn, lơ là... Khi trưởng thành hơn thì cũng trải qua vô số bài học xương máu vì không có đủ kinh nghiệm sống. Nhưng, nhờ đó, chị quen với áp lực và thất bại và tự rèn thành thói quen học tập và kiên trì, không ngại khó.

Đam mê với khoa học, cùng với những thành tích nổi bật từ thời phổ thông đã giúp Thu Hoài được tuyển vào chương trình Cử nhân khoa học tài năng (chuyên ngành Hóa sinh) của Trường Đại học Khoa học Tự nhiên (ĐHQG Hà Nội). Những năm đầu đại học, cô sinh viên Thu Hoài đã từng bị sốc khi luôn cảm thấy bản thân không đủ thông minh bằng các bạn. Thế rồi, những khó khăn và thất bại dần trở thành động lực khiến Thu Hoài quyết tâm hơn, chấp nhận nhược điểm để ngày càng phát triển ưu điểm của bản thân.

Sau khi tốt nghiệp đại học, Thu Hoài sang Đức theo đuổi học vị tiến sĩ tại Đại học Greifswald. Sau đó, chị tiếp tục đi nhiều nơi như Viện Sức khỏe quốc gia Đài Loan (Trung Quốc), Viện nghiên cứu thuốc Louvain (Vương quốc Bỉ), Viện Sức khỏe Mỹ, Đại học Quốc gia Singapore... để học tập, nghiên cứu và cập nhật tri thức, kỹ năng. Thời điểm này, chị Thu Hoài nhận thấy tình trạng kháng thuốc kháng sinh là vấn đề y tế nghiêm trọng, tác động lớn đến hiệu quả điều trị và tỷ lệ sống sót, làm gia tăng chi phí chăm sóc sức khỏe, gánh nặng xã hội. Mong muốn được trở thành nhà giáo, ươm mầm cho thế hệ trẻ

Khi nhà khoa học nữ đi đầu trong cuộc cách mạng xanh

Theo Bộ Khoa học và Công nghệ, các nhà khoa học nữ không chỉ mang đến sự đa dạng trong tư duy mà còn là những người đặt nền móng cho nhiều thành tựu khoa học quan trọng. Các nhà khoa học nữ đã và đang ghi dấu ấn mạnh mẽ trong lĩnh vực khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của Việt Nam.

● TS. Hà Thị Thanh Hương (trái) và PGS.TS Nguyễn Thị Thu Hoài. (Ảnh MOST)

● Phụ nữ khởi nghiệp sáng tạo kinh tế xanh. (Ảnh minh họa: MOST)

Theo Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, những năm gần đây, thu hẹp bất bình đẳng và nâng cao tỷ lệ nữ giới nghiên cứu khoa học đã đạt nhiều kết quả tích cực nhưng sự chênh lệch giới trong lĩnh vực STEM khoa học, công nghệ, kỹ thuật và toán học vẫn còn rõ rệt. Kể từ khi Giải thưởng Nobel ra đời vào năm 1901, đã có hơn 640 nhà khoa học đã được trao giải trong các lĩnh vực: Vật lý, Hóa học và Y học, trong đó chỉ có 26 phụ nữ, chiếm 3%. Theo số liệu thống kê mới nhất, chỉ có 30% nhà nghiên cứu trên thế giới là nữ và tính riêng tại Đông Nam Á, tỷ lệ này là 27%. Phụ nữ chỉ tham gia 21% công việc trong lĩnh vực STEM trên toàn cầu. Nghiên cứu cũng cho thấy, tỷ lệ sinh viên nữ học các ngành liên quan đến công nghệ ở Việt Nam chiếm 37% (tỷ lệ chung của khu vực là 46%) so với tỷ lệ 61% (tỷ lệ chung khu vực là 47%) ở các ngành học khác. Khoảng cách giới tồn tại từ bậc giáo dục phổ thông và đại học sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến lựa chọn nghề nghiệp sau này của phụ nữ. Vấn đề này trở nên cấp bách hơn nữa khi khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo được xác định là "chìa khóa", động lực phát triển ở thời đại mới...

và đóng góp cho quê hương, chị Thu Hoài quyết định về nước, trở thành giảng viên của Trường Đại học Quốc tế và chọn hướng nghiên cứu các giải pháp giúp giảm tình trạng kháng kháng sinh và tăng hiệu quả điều trị.

Sau nhiều năm làm việc miệt mài, đề án nghiên cứu giúp chị trở thành một trong ba nhà khoa học nữ được trao giải Nhà khoa học nữ xuất sắc của L'Oréal - UNESCO vì sự phát triển phụ nữ trong khoa học năm 2023. Năm 2024, chị tiếp tục được Quỹ Giải thưởng Tài năng nữ Việt Nam trao Giải thưởng Phụ nữ Việt Nam. Hiện nay, PGS.TS Nguyễn Thị Thu Hoài là tác giả và đồng tác giả của 5 chương sách và 90 bài báo nghiên cứu, trong đó có 37 bài báo ISI/Scopus trong lĩnh vực nghiên cứu hệ protein (proteomics) và kháng thuốc.

Cũng như PGS.TS Nguyễn Thị Thu Hoài, thời còn học lớp chuyên Sinh của Trường Phổ thông Năng khiếu ĐHQG TP HCM, TS Hà Thị Thanh Hương nhiều lần đưa người thân đi khám bệnh tại các bệnh viện tâm thần. Chứng kiến người thân bị trầm cảm và nhận thấy nhiều hạn chế của hệ thống chăm sóc sức khỏe

tâm thần ở Việt Nam, cô nữ sinh đã nhen nhóm mong muốn cải thiện tình trạng yếu kém nói trên từ những ngày ấy.

Sau này, khi đã thành danh, nỗi đau đốn, giày vò những người mắc bệnh trầm cảm càng thôi thúc nữ tiến sĩ nghiên cứu sâu chuyên sâu về thần kinh học. Hiện nay, nhóm nghiên cứu Brain Health Lab (Phòng Nghiên cứu sức khỏe não bộ) do TS Hà Thị Thanh Hương thành lập đang tập trung giải quyết những vấn đề liên quan tới sức khỏe não bộ, nhất là các bài toán đặc trưng cho bối cảnh ở Việt Nam. Điển hình như thiết kế các phương pháp can thiệp giúp hạn chế suy giảm nhận thức ở người lớn tuổi hay để giảm stress.

Năm 2023, TS Hà Thị Thanh Hương là một trong 10 gương mặt trẻ nhận Giải thưởng Quả Cầu Vàng, Gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu 2023 với nghiên cứu phần mềm Brain Analytics, phân tích hình ảnh MRI sọ não người bệnh và chẩn đoán bệnh Alzheimer một cách chính xác, tự động, nhanh, đã được huấn luyện và kiểm tra trên cơ sở dữ liệu ADNI (Mỹ) với độ chính xác khoảng 96%. Phần mềm trên được các bác sĩ và sinh viên y khoa thuộc

8 bệnh viện khác nhau trên toàn quốc trải nghiệm và đánh giá, trong đó hơn 80% hài lòng với những tính năng mà phần mềm mang lại.

TS Thanh Hương đã có khoảng 30 công trình nghiên cứu về bệnh Alzheimer nói riêng và sức khỏe tâm thần nói chung. Năm 2024, nữ Tiến sĩ tiếp tục được Quỹ Giải thưởng Tài năng nữ Việt Nam trao Giải thưởng Phụ nữ Việt Nam với những thành tích nổi bật đã đóng góp cho cộng đồng. Thanh Hương bộc bạch, chị đã lựa chọn nghề nghiên cứu và giảng dạy là phù hợp với nguyện vọng của bản thân. Chị đã dành toàn bộ thời gian ở trường giảng dạy, nghiên cứu khoa học. Sau khi kết thúc công việc, thời gian còn lại chị dành cho gia đình và các con, không để hy sinh việc này cho việc kia.

Sự phát triển vượt bậc của nhà khoa học nữ

Có thể thấy, từ nghiên cứu y học, công nghệ sinh học đến kỹ thuật, môi trường và năng lượng, các nhà khoa học nữ Việt Nam đã có những đóng góp đáng kể, không chỉ trong việc khám phá những công nghệ mới mà còn trong việc ứng dụng những tiến bộ

khoa học vào thực tiễn đời sống.

Trong thời đại công nghệ 4.0, các nhà khoa học nữ Việt Nam không ngừng học hỏi, sáng tạo và ứng dụng những tiến bộ mới nhất để đóng góp vào sự phát triển của nền kinh tế quốc gia. Có thể kể đến sự phát triển vượt bậc của các nhà khoa học nữ trong các lĩnh vực như y tế, môi trường và năng lượng tái tạo. Những nghiên cứu, phát minh của họ không chỉ giúp cải thiện chất lượng cuộc sống mà còn góp phần bảo vệ môi trường, giải quyết các vấn đề liên quan đến biến đổi khí hậu và phát triển bền vững.

Những nữ nhà khoa học này là những người đi đầu trong cuộc cách mạng xanh, tìm kiếm các giải pháp nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực của con người lên môi trường. Dù đã đạt được nhiều thành tựu đáng kể, các nhà khoa học nữ Việt Nam vẫn đối mặt với nhiều thách thức. Trong bối cảnh xã hội đang thay đổi không ngừng, áp lực từ cả công việc và cuộc sống gia đình đặt lên vai phụ nữ không hề nhỏ. Tuy nhiên, họ vẫn vượt qua những rào cản đó, bằng sự kiên cường và tài năng của mình, để vươn tới những tầm cao mới.

Chính phủ Việt Nam đã và đang tạo điều kiện thuận lợi cho phụ nữ phát triển thông qua các chính sách hỗ trợ và khuyến khích sự tham gia của phụ nữ trong lĩnh vực kinh tế, khoa học và công nghệ. Các chương trình thúc đẩy bình đẳng giới và bảo đảm quyền lợi cho phụ nữ trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội đã giúp họ có thêm động lực và cơ hội để phát triển. Bộ Khoa học và Công nghệ cũng đã tổ chức nhiều hoạt động nhằm tôn vinh các nhà khoa học nữ, khuyến khích họ tham gia tích cực vào các dự án nghiên cứu lớn của quốc gia. Những nỗ lực này không chỉ góp phần nâng cao vai trò của phụ nữ trong xã hội mà còn giúp Việt Nam giữ vững vị trí trên bản đồ khoa học và công nghệ thế giới.

Phụ nữ luôn là một nửa thế giới, với tinh thần sáng tạo, kiên cường và luôn hướng đến sự hoàn thiện, họ không chỉ góp phần xây dựng một xã hội thịnh vượng, mà còn trở thành những biểu tượng của sự tiến bộ và bình đẳng. Vai trò của phụ nữ trong thời đại mới không chỉ đơn thuần là người "giữ lửa" cho gia đình, mà còn là những người góp phần vào sự phát triển của xã hội trên mọi phương diện. Họ là những người mẹ, người vợ và cũng là những nhà lãnh đạo, nhà khoa học, doanh nhân với những đóng góp không thể phủ nhận.

Trong tương lai, sự kết hợp giữa tri thức, kinh nghiệm và niềm đam mê sáng tạo của các nữ doanh nhân và nhà khoa học sẽ tiếp tục đưa Việt Nam tiến xa hơn trên con đường phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và kinh tế - xã hội. Tin rằng, phụ nữ Việt Nam với tinh thần kiên cường và sáng tạo, chắc chắn sẽ còn gặt hái thêm nhiều thành công và đóng góp vào sự phồn thịnh của đất nước.

NGUYỄN MỸ

PHỤ NỮ LÀM KINH TẾ XANH

Tiên phong lan tỏa lối sống xanh

● Bảo vệ môi trường không chỉ là trách nhiệm mà còn là sứ mệnh. (Ảnh: PV)

● Các hội viên phụ nữ Hội LHPN TP Hà Nội tích cực trồng cây xanh đầu năm 2025. (Ảnh: PV)

● Phong trào "Phụ nữ Hội An sống xanh, hành động đẹp" góp phần xây dựng Hội An thành điểm đến xanh. (Ảnh: hoianrt.vn)

Từ những sáng kiến nhỏ trong từng gia đình đến những mô hình lớn lan tỏa trong cộng đồng, phụ nữ ngày càng khẳng định vai trò tiên phong trong hành trình xây dựng một tương lai bền vững.

Khi mỗi người đều góp phần xanh hóa Thủ đô

Bảo vệ môi trường không chỉ là trách nhiệm, mà còn là sứ mệnh mà phụ nữ Thủ đô Hà Nội đã và đang thực hiện một cách mạnh mẽ. Một trong những mô hình tiêu biểu được triển khai mạnh mẽ trên địa bàn thành phố là "Vườn rau sạch tại nhà". Dù sống tại các đô thị đông đúc, nhiều gia đình đã tận dụng sân thượng, ban công để trồng rau, cây ăn quả, tạo ra nguồn thực phẩm sạch và xanh hóa không gian sống. Ban đầu, chỉ một số ít hội viên tham gia do lo ngại về diện tích trồng trọt và kỹ thuật chăm sóc. Nhưng khi những khu vườn đầu tiên thành công, ngày càng nhiều hội viên hưởng ứng. Không chỉ dừng lại ở việc cung cấp thực phẩm an toàn, mô hình này còn gắn kết cộng đồng, giúp chị em trao đổi kinh nghiệm, hỗ trợ nhau về kỹ thuật trồng cây. Đặc biệt, các hội viên còn sáng tạo trong việc tái chế rác hữu cơ làm phân bón, giảm thiểu rác thải nhựa và sử dụng các vật dụng thân thiện với môi trường để canh tác.

Không chỉ dừng lại ở các hộ gia đình, phong trào sống xanh còn lan rộng đến các hộ kinh doanh. Nhiều cửa hàng đã chủ động thay thế túi nilon bằng các vật liệu tự nhiên như lá chuối, giấy báo tái chế. Một số chợ dân sinh trên địa bàn cũng hưởng ứng bằng cách tổ chức ngày "Không túi nilon", khuyến khích tiêu thụ và người dân sử dụng giỏ xách tái sử dụng. Bên cạnh đó, phong trào "Đổi rác thải nhựa lấy cây xanh" cũng được triển khai,

giúp nâng cao nhận thức về việc giảm thiểu rác thải và tái sử dụng. Hội viên phụ nữ còn tích cực tham gia vào các chương trình trồng cây, cải tạo không gian công cộng, tạo nên những tuyến đường hoa, vườn cây xanh, góp phần thay đổi diện mạo đô thị.

Điển hình, Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) huyện Thanh Trì đã triển khai hàng loạt hoạt động thiết thực, từ trồng cây xanh, duy trì các tuyến phố nở hoa, đến đây mạnh phong trào giảm thiểu rác thải nhựa, tạo nên sự thay đổi rõ rệt trong cộng đồng, hướng tới mục tiêu xây dựng một không gian sống "Sáng, xanh, sạch, đẹp". Đầu năm 2025, chương trình "Phụ nữ vun trồng tương lai - Xây dựng cuộc sống xanh" đã trở thành điểm khởi đầu cho một năm sôi động của các cấp Hội Phụ nữ huyện Thanh Trì. Hàng trăm cây xanh đã được trồng tại các khu di tích, không gian công cộng và các tuyến đường do phụ nữ tự quản. Phong trào trồng cây không chỉ dừng lại ở việc phủ xanh những khoảng trống đô thị mà còn gắn liền với trách nhiệm chăm sóc, bảo vệ cây lâu dài. Mỗi hội viên phụ nữ không chỉ là người trồng cây mà còn là người giữ gìn những mảng xanh quý giá, đảm bảo cây trồng phát triển bền vững.

Nhằm tạo dựng môi trường sống trong lành hơn, Hội LHPN huyện Thanh Trì đã tiên phong trong việc duy trì các tuyến đường hoa, khu vui chơi cộng đồng, đồng thời triển khai mạnh mẽ mô hình "Biến rác thành tiền", "Đổi rác lấy cây xanh".

Những sáng kiến này không chỉ giúp giảm thiểu rác thải mà còn nâng cao ý thức phân loại, tái chế rác ngay từ hộ gia đình. Cùng với đó, phong trào "Dùng làn đi chợ", "Nói không với sản phẩm nhựa dùng một lần" đã góp phần thay đổi thói quen tiêu dùng của nhiều hội viên. Mỗi hành động nhỏ của phụ nữ nơi đây đang tạo ra những chuyển biến lớn, lan tỏa lối sống bền vững trong cộng đồng.

Hưởng ứng phong trào thi đua "Sáng, xanh, sạch, đẹp", các cấp Hội Phụ nữ huyện Thanh Trì cũng cam kết tiếp tục mở rộng các mô hình xanh, nhân rộng các tuyến phố không rác, đồng thời đẩy mạnh tuyên truyền nâng cao ý thức cộng đồng về vệ sinh môi trường.

Chung tay kiến tạo không gian xanh, văn minh, hiện đại

Góp chung nỗ lực lan tỏa giá trị của lối sống xanh, Hội LHPN quận Tây Hồ cũng triển khai nhiều mô hình thiết thực, góp phần thay đổi diện mạo đô thị và thể hiện vai trò tiên phong của phụ nữ trong xây dựng môi trường xanh. Cụ thể, Hội LHPN quận đã bám sát định hướng của thành phố, triển khai hàng loạt phong trào thi đua yêu nước gắn với xây dựng người phụ nữ Thủ đô hiện đại: "Trung hậu - Sáng tạo - Đảm đang - Thanh lịch", "Phụ nữ Tây Hồ sống xanh - ứng xử đẹp". Các phong trào không chỉ dừng lại ở tuyên truyền mà còn được cụ thể hóa thành các mô hình xanh đầy sáng tạo tại từng khu dân cư.

Một mô hình tiêu biểu là "Chi hội 3 xanh" - chị em phụ nữ tích cực trồng cây xanh, tạo không gian sống trong lành cho gia đình và khu phố. Thay vì bỏ đi phế liệu, nhiều hội viên đã tận dụng chai nhựa, bìa carton để tái chế thành chậu cây, ghế ngồi hay đồ trang trí, vừa tiết kiệm chi phí vừa bảo vệ môi trường. Cạnh đó, phong trào "Đổi phế liệu, giữ màu xanh" đã thu hút sự tham gia của đông đảo hội viên. Họ gom nhựa tái chế, đổi lấy cây xanh để phủ xanh tuyến phố, giúp cảnh quan đô thị thêm sinh động và tràn đầy sức sống. Đáng chú ý, phong trào "Mỗi phụ nữ trồng một cây xanh" không chỉ dừng lại ở quy mô hộ gia đình mà còn mở rộng ra các tuyến phố. Nhờ vậy, nhiều con đường, vỉa hè, công viên đã được phủ xanh với những hàng cây, bồn hoa rực rỡ, trở thành điểm nhấn đặc biệt của quận Tây Hồ.

Không chỉ tập trung vào không gian xanh, Hội LHPN quận Tây Hồ còn chú trọng nâng cao nhận thức của hội viên về tiêu dùng bền vững và bảo vệ sức khỏe. Các buổi tuyên truyền về an toàn thực phẩm, lựa chọn thực phẩm sạch đã giúp nhiều chị em thay đổi thói quen nội trợ, ưu tiên sử dụng sản phẩm hữu cơ, giảm thiểu nhựa dùng một lần. Bên cạnh đó, hưởng ứng phong trào "Phụ nữ Thủ đô ứng xử đẹp", các cấp hội đã lồng ghép các hoạt động tuyên truyền về văn hóa ứng xử trong đời sống hàng ngày, từ việc cười, việc tặng đến phong trào "Thực hành tiết kiệm nuôi lợn nhựa" để

gây quỹ từ thiện, giúp đỡ phụ nữ nghèo, người già neo đơn. Những hành động nhỏ nhưng ý nghĩa lớn, góp phần tạo nên một cộng đồng gắn kết, nhân văn.

Không chỉ dừng lại ở bảo vệ môi trường, Hội LHPN quận Tây Hồ còn chú trọng hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp, phát triển kinh tế. Thông qua Đề án 939 "Hỗ trợ phụ nữ Thủ đô khởi nghiệp", Hội đã giúp nhiều chị em tiếp cận vốn vay ưu đãi, khuyến khích họ khởi sự kinh doanh, giữ gìn và phát huy nghề truyền thống. Nhờ sự hỗ trợ này, nhiều phụ nữ đã thành công trong việc xây dựng thương hiệu cho sản phẩm địa phương như trà ướp sen, quýt cảnh, hoa tươi...

Nhờ sự sáng tạo, nỗ lực bền bỉ của các hội viên, nhiều tuyến phố trên địa bàn đã không còn tình trạng đồ rác bừa bãi, các khu chợ dân sinh trở nên ngăn nắp hơn, góp phần xây dựng một Tây Hồ hiện đại nhưng vẫn giữ được những nét thanh lịch truyền thống.

Không chỉ là xu hướng, mà là trách nhiệm

Không chỉ ở Thủ đô, phụ nữ trên khắp cả nước cũng khẳng định vai trò tiên phong trong hành trình xanh hóa cuộc sống. Những sáng kiến thiết thực không chỉ dừng lại ở việc hưởng ứng mà còn thể hiện tinh thần chủ động, sáng tạo trong bảo vệ môi trường. Chẳng hạn, Hội LHPN các cấp tại Quảng Ninh đã triển khai nhiều mô hình sáng tạo nhằm bảo vệ môi trường và nâng cao chất lượng sống. Các phong trào "Ngày Chủ nhật xanh", "Biến rác thành tiền", "Ủ phân hữu cơ", "Dùng làn nhựa đi chợ" đã giúp thay đổi nhận thức, nâng cao ý thức cộng đồng về bảo vệ môi trường.

Ngoài ra, phong trào "Phụ nữ Hội An sống xanh, hành động đẹp, ứng xử văn minh" được phát động từ đầu năm 2023, đến nay đã tạo dấu ấn mạnh mẽ, góp phần xây dựng thành phố sinh thái, văn hóa, du lịch bền vững. Mục đích của phong trào là phát huy truyền thống tốt đẹp của phụ nữ Hội An và tạo sự lan tỏa trong cộng đồng gìn giữ nếp sống, lối sống của người dân trong giao tiếp, ứng xử, sinh hoạt gắn với thực hiện các nội dung của Đề án "Hội An - Nhân tình thuận hậu". Hội LHPN Hội An tích cực vận động hội viên trồng cây xanh, xây dựng tuyến đường hoa, phân loại rác, giảm sử dụng túi nilon, đồng thời lan tỏa nếp sống văn minh trong giao tiếp, kinh doanh. Phong trào không chỉ nâng cao chất lượng sống mà còn góp phần xây dựng Hội An thành điểm đến xanh, an toàn, thân thiện.

Với sự kiên trì và quyết tâm, các cấp Hội Phụ nữ trên toàn quốc không ngừng nhân rộng những mô hình hiệu quả, tạo sức lan tỏa mạnh mẽ trong cộng đồng. Chính sự đóng góp bền bỉ ấy đang kiến tạo một môi trường sống xanh, sạch, bền vững cho thế hệ tương lai. **ĐỖ TRANG**

PHỤ NỮ LÀM KINH TẾ XANH

Phát huy sáng kiến của phụ nữ để phát triển kinh tế xanh

● Người phụ nữ có rất nhiều ý tưởng kinh doanh thân thiện với môi trường. (Ảnh minh họa - Nguồn: PV)

● Phụ nữ hiện vẫn còn nhiều hạn chế để phát triển hết khả năng của mình trong nền kinh tế xanh. (Ảnh minh họa - Nguồn: PV)

Văn hóa sống xanh đang là một xu hướng được ưa chuộng trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Nền kinh tế xanh là một phần không thể thiếu của xu hướng này. Hiện nay, Việt Nam cần nguồn nhân lực dồi dào, những ý tưởng mới mẻ phát triển nền kinh tế xanh, phụ nữ chính là một “mắt xích” quan trọng để tạo ra những đột phá, sáng tạo.

● Cán bộ cơ chế, chính sách hỗ trợ phụ nữ mạnh mẽ khởi nghiệp, làm chủ các cơ sở kinh doanh “xanh”. (Ảnh minh họa - Nguồn: CEPEW)

Những sáng kiến kinh doanh “xanh” độc đáo

Vào năm 2024, Thạc sỹ Trần Thị Mỹ Hải, người đạt giải Nhất Cuộc thi “Phụ nữ khởi nghiệp” với dự án sản xuất xơ, sợi ngành dệt may từ lá dứa chia sẻ, sau nhiều năm làm công tác nghiên cứu dệt may, chị quyết định khởi nghiệp với việc biến chất thải thực phẩm thành chất liệu phục vụ đời sống. Chị đã thành công và tạo ra những sản phẩm đầu tiên như áo dài, khăn, tất...

Điểm đặc biệt trong dự án khởi nghiệp của chị Mỹ Hải là sản xuất xơ dứa thô không cần dùng nước. Điều này vừa tiết kiệm chi phí, vừa tránh gây ô nhiễm môi trường. Tại cuộc thi khởi nghiệp, nhiều chuyên gia bày tỏ sự ngạc nhiên trước dự án “khởi nghiệp xanh” của chị và khi đến nơi sản xuất, khám phá từng công đoạn, mọi người đều dành lời khen cho ý tưởng và tiềm năng của dự án. Với mô hình khởi nghiệp của mình, chị Mỹ Hải hướng tới sử dụng gần 52 nghìn ha dứa và tạo công ăn việc làm cho khoảng 17 nghìn nữ lao động.

Một câu chuyện khác của nghệ nhân Phan Thị Thuận (Mỹ Đức, Hà Nội), sinh ra và lớn lên ở làng dệt lụa Phúc Xá. Bà là người đầu tiên ở Việt Nam dệt thành công tơ sen. Tơ sen được lấy từ thân cây sen đứng mùa, đứng vụ. Vải lụa tơ sen là một loại vải đặc biệt được dệt từ những sợi vải của phần thân

cây sen - bộ phận tương chừng như sẽ bị bỏ đi. Và đây cũng là loại sợi hoàn toàn tự nhiên nên có khả năng tự phân hủy trong môi trường. Ngoài ra, nghệ nhân Phan Thị Thuận cũng có những tấm vải dệt do chính con tầm tự se sợi, nhả tơ. Sau đó, con tầm được tiếp tục nuôi nấng, sinh đẻ ra các thế hệ sau, chứ không hề bị chết đi như cách dệt lụa truyền thống. Mô hình kinh doanh của nghệ nhân Phan Thị Thuận đang tạo công ăn việc làm cho rất nhiều thợ thủ công lành nghề đến làm việc.

Ngoài các ngành công nghiệp dệt may, STEM cũng là một ngành dẫn chuyên dịch sang nền kinh tế xanh và có nhu cầu tuyển dụng lao động rất lớn. Trong đó, phụ nữ hiện đang được ngành khoa học - công nghệ tạo điều kiện để gia nhập thị trường lao động.

Như vào năm ngoái, đội tuyển Việt Nam xuất sắc giành giải Nhất toàn đoàn tại cuộc thi Global IT Challenge for Youth with Disabilities (GiTc) 2024 diễn ra tại Philippines. Nổi bật trong chiến thắng này là câu chuyện đầy cảm hứng của hai cô gái trẻ Nguyễn Thị Hậu (23 tuổi, đến từ Hải Phòng) và Lê Thị An (21 tuổi, đến từ Hà Tĩnh). Từ những cô gái gặp nhiều nghịch cảnh trong cuộc sống, chưa bao giờ được tiếp xúc với khoa học - công nghệ. Cả hai thử sức với việc lập trình mã code đơn giản để điều khiển những con robot. Hai cô gái đã lan tỏa sức mạnh để người

yếu thể mạnh mẽ ra nhập vào thị trường STEM, rất nhiều công việc hứa hẹn đang mở ra cho Nguyễn Thị Hậu và Lê Thị An.

Thực tế, khảo sát toàn cầu của ManpowerGroup cho thấy 70% doanh nghiệp toàn cầu đã hoặc đang có kế hoạch tuyển dụng nhân lực xanh. Còn theo số liệu thống kê về tuyển dụng việc làm xanh mà ManpowerGroup Việt Nam đã tuyên trong giai đoạn 2023 - 2024, nhu cầu tuyển dụng việc làm xanh hiện cao nhất trong lĩnh vực sản xuất (33%).

Tuy nhiên, hiện tại việc làm xanh tại Việt Nam vẫn còn hạn chế, chỉ chiếm 3,6% trong tổng số việc làm. Với xu thế phát triển của xã hội, nhiều nghề có tiềm năng trở thành nghề xanh, nhất là khi phát triển bền vững đang ngày càng được xem trọng, nhằm bắt kịp xu thế phát triển chung và duy trì tính cạnh tranh. Nhu cầu việc làm xanh cao nhất đến từ các ngành sản xuất là 48%, năng lượng là 34%, nông nghiệp là 11% và công nghệ là 4%.

Theo số liệu của Tổng cục Thống kê, tỷ lệ phụ nữ tham gia lực lượng lao động khoảng 62,6%. Việt Nam đang ở bước đầu trong quá trình chuyển đổi xanh, rất cần nguồn nhân lực dồi dào tham gia đóng góp công sức, sáng kiến trong việc phát triển kinh tế xanh. Với nguồn lao động nữ dồi dào, đầy đủ chuyên môn kiến thức, sự cần cù, sáng tạo sẽ thành động lực thúc đẩy nền kinh tế.

Tạo điều kiện thúc đẩy phụ nữ phát triển kinh tế xanh

Trong buổi khởi động Dự án “Đổi tác xanh do phụ nữ lãnh đạo”, Phó Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Nguyễn Thị Minh Hương nhận định, phụ nữ chịu tác động tiêu cực của ô nhiễm môi trường, biến đổi khí hậu nhưng đồng thời cũng là nhân tố tích cực, là lực lượng quan trọng trong công tác bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu. Ngày càng có nhiều phụ nữ là những người tiên phong, chủ động, sáng tạo mang đến những thay đổi tích cực cho cộng đồng trên nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có phát triển kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn - mô hình kinh tế hướng tới việc tái sử dụng tối đa các nguồn tài nguyên, giảm thiểu chất thải và tác động tiêu cực đến môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu.

Theo các kết quả nghiên cứu, 65% phụ nữ kiểm soát chi phí hộ gia đình trong tổng chi tiêu toàn cầu (khoảng 40 nghìn tỷ USD), điều này cho thấy, phụ nữ là người có vai trò quan trọng tạo nên tổng cầu của nền kinh tế. Lực lượng nữ giới tham gia vào thị trường lao động chiếm hơn 50%, lao động nữ trong lực lượng lao động của ngành nông nghiệp là 47,4%. Riêng tại các hợp tác xã, tỷ lệ này lên đến 80%. Tỷ lệ nữ giám đốc/chủ doanh nghiệp, quản lý hợp tác xã chiếm 28,2%. Các số liệu này cho thấy phụ nữ Việt Nam đang là lực lượng lao

động chủ lực, có nhiều đóng góp tích cực cho phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Mặc dù vậy, thực tế cho thấy, hiện nay vai trò của phụ nữ trong bảo vệ môi trường, thích ứng biến đổi khí hậu và phát triển kinh tế, nhất là kinh tế xanh vẫn chưa được ghi nhận và phát huy đầy đủ do những định kiến về giới. Các doanh nghiệp nữ làm chủ còn nhiều khó khăn trong tiếp cận tài chính, đất đai, công nghệ, các nguồn lực hỗ trợ. Các kiến thức và kỹ năng liên quan kinh tế xanh, thương mại đầu tư còn hạn chế bởi doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ thường chỉ hoạt động ở quy mô nhỏ và vừa.

Chính vì vậy, cần xóa bỏ những rào cản, định kiến và khuyến khích phụ nữ tham gia vào nền kinh tế xanh nhằm bảo đảm điều kiện lao động tốt cho phụ nữ. Các doanh nghiệp do nữ giới làm chủ cũng cần nâng cao nhận thức về yêu cầu xanh hóa nền kinh tế; đẩy mạnh công tác truyền thông, vận động phụ nữ tham gia các hoạt động phát triển kinh tế gắn với bảo vệ môi trường; triển khai các mô hình nông nghiệp sạch.

Lấy ví dụ, ngành STEM hiện tại đang tạo điều kiện cho phụ nữ tham gia vào thị trường lao động với những ưu đãi hấp dẫn, mức thu nhập tốt. Tuy nhiên, lực lượng nữ lao động trong ngành nghề STEM vẫn còn thấp. Do một số vấn đề như khả năng thăng tiến, cơ hội đào tạo và nâng cao trình độ của nữ lao động trong ngành nghề này còn nhiều hạn chế.

Hiện nay, Đảng, Nhà nước đã có rất nhiều hoạt động hỗ trợ nữ lao động tham gia thúc đẩy sự phát triển kinh tế xanh. Hội LHPN Việt Nam đã triển khai nhiều hoạt động thiết thực để hỗ trợ phụ nữ tham gia phát triển kinh tế xanh. Ngày phụ nữ khởi nghiệp với chủ đề “Phụ nữ và tương lai của nền kinh tế xanh” năm 2019, “Phụ nữ khởi nghiệp nâng tầm thương hiệu sản phẩm OCOP” năm 2022, “Phụ nữ khởi nghiệp phát huy tài nguyên bản địa” năm 2023 và “Phụ nữ khởi nghiệp, sáng tạo và chuyên đổi xanh” năm 2024 được tổ chức triển khai trong toàn hệ thống Hội.

Để người phụ nữ phát huy hết tiềm năng, cần nhiều chính sách thúc đẩy. Bà Tổng Khánh Linh, Phó Giám đốc Trung tâm Thúc đẩy giáo dục và Nâng cao năng lực Phụ nữ (CEPEW) nêu quan điểm, Đảng, Nhà nước, Quốc hội và mọi thành phần trong xã hội cần tiếp tục xây dựng chính sách, chương trình hỗ trợ bình đẳng giới và đào tạo chuyên môn cho lao động nữ và lãnh đạo nữ để đảm bảo họ được tham gia, hưởng lợi từ sự phát triển của nền kinh tế số một cách công bằng, bền vững. Như cần chính sách đặc thù hỗ trợ những nhóm có xuất phát điểm yếu hơn, công tác đánh giá, lồng ghép các vấn đề bình đẳng giới cần chi tiết hóa. Hoặc cần người có chuyên môn về bình đẳng giới tham gia vào các công tác phân tích, quản lý dữ liệu để hỗ trợ người phụ nữ. **HƯƠNG NGỌC**

PHỤ NỮ LÀM KINH TẾ XANH

“Mở khóa” tài chính giúp phụ nữ phát triển kinh tế xanh

● Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam tổ chức nhiều hội thảo, tọa đàm, diễn đàn, cuộc thi với chủ đề kinh tế xanh. (Ảnh: Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam)

Là một lực lượng quan trọng trong tiến trình thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững và là một phần không thể tách rời trong Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh, phụ nữ Việt Nam đã và đang có những đóng góp tích cực, đặc biệt trong lĩnh vực kinh tế xanh. Tuy nhiên, việc tiếp cận nguồn tài chính để phát triển kinh tế xanh vẫn là một thách thức đối với nhiều chị em phụ nữ.

Điều kiện quan trọng để chấp cánh ước mơ xanh

Tại Việt Nam, phát triển xanh và bền vững là mục tiêu quan trọng của Đảng và Chính phủ Việt Nam, được khẳng định trong Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và được cụ thể hóa bằng Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn 2050 của Chính phủ với các nhiệm vụ chiến lược như: Giảm cường độ phát thải khí nhà kính và thúc đẩy sử dụng năng lượng sạch, năng lượng tái tạo; xanh hóa sản xuất; xanh hóa lối sống và thúc đẩy tiêu dùng bền vững...

Trước mục tiêu trên, phụ nữ Việt Nam với vai trò là lực lượng lao động chủ lực, có nhiều đóng góp tích cực cho phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, đồng thời là nhân tố quan trọng trong bảo vệ môi trường, giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu đã không ngừng tham gia vào tiến trình phát triển xanh và bền vững. Cùng với những nỗ lực bảo vệ môi trường, duy trì lối sống xanh,... họ còn thúc đẩy phát triển nền kinh tế xanh tại Việt Nam.

Ngày càng nhiều phụ nữ lựa chọn đi trên “con đường màu xanh” trong hành trình phát triển kinh tế của riêng mình. Mang tinh thần đổi mới và sáng tạo vượt trội, họ trở thành những người tiên phong trong việc phát triển và triển khai các mô hình xanh bền vững trên nhiều lĩnh vực nông nghiệp, sản xuất, dịch vụ,... Điển hình như việc sử dụng năng lượng tái tạo trong sản xuất nông nghiệp, áp dụng công nghệ tiên tiến để tăng hiệu quả sản xuất, đồng thời giảm thiểu tối đa khí thải độc hại ra môi trường. Hay đơn giản hơn là sáng

tao và phát triển các phương pháp tự chế phân bón hữu cơ từ rác thải sinh hoạt và phụ phẩm nông nghiệp.

Với sự đóng góp không ngừng nghỉ, các mô hình kinh tế xanh không chỉ mang lại giá trị to lớn về mặt kinh tế mà còn góp phần bảo vệ môi trường, duy trì hệ sinh thái và xây dựng nền tảng vững chắc cho tương lai. Đồng thời, nâng cao nhận thức của cộng đồng về tầm quan trọng của kinh tế xanh. Những thành tựu đạt được cũng trở thành nguồn động lực và niềm tin để thúc đẩy các mô hình kinh tế xanh do phụ nữ dẫn dắt. Nhiều chị em đã mạnh dạn đổi mới, dám nghĩ, dám làm, kiên trì theo đuổi con đường phát triển bền vững.

Tuy nhiên, bên cạnh sự nỗ lực và sáng tạo, nhiều phụ nữ vẫn đối mặt với không ít thách thức, đặc biệt là về nguồn vốn để hiện thực hóa ý tưởng và mở rộng các dự án kinh tế xanh. Do đó, việc tiếp cận và sử dụng hiệu quả nguồn tài chính là điều kiện quan trọng giúp phụ nữ chấp cánh ước mơ xanh. Ngược lại, thiếu vốn, hạn chế trong tiếp cận các nguồn tài chính đã từng khiến không ít chị em phải tạm gác lại những ý tưởng đầy tiềm năng.

Một trong những nguyên nhân lớn nhất đến từ việc phụ nữ không sở hữu tài sản đủ lớn để thế chấp cho các khoản vay từ ngân hàng, nhất là ở các vùng nông thôn. Nhiều phụ nữ không có quyền sở hữu đất đai hoặc các tài sản bảo đảm cần thiết, khiến họ gặp khó khăn trong việc tiếp cận nguồn vốn. Bên cạnh đó, họ cũng thiếu thông tin và kỹ năng tiếp cận các quỹ hỗ trợ tài chính, ví dụ như quỹ dành cho phát triển bền vững hay khởi nghiệp xanh.

Những trở ngại này không chỉ bắt nguồn từ hạn chế trong kiến thức về tài chính, kinh doanh mà còn ảnh hưởng bởi định kiến giới khiến họ ít có cơ hội tham gia các chương trình đào tạo và tư vấn chuyên sâu. Hệ quả là nhiều phụ nữ gặp trở ngại trong việc xây dựng kế hoạch, hoàn thiện báo cáo, đáp ứng các tiêu chuẩn cần thiết, định hướng chiến lược,... để tiếp cận và sử dụng hiệu quả nguồn tài chính.

Giải pháp hỗ trợ phụ nữ tiếp cận và sử dụng hiệu quả nguồn tài chính

Nhận thấy vai trò vô cùng quan trọng và không thể thay thế của phụ nữ trong sự phát triển của nền kinh tế xanh. Những năm qua, tổ chức đại diện cho quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của phụ nữ, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam (Hội) đã triển khai nhiều hoạt động thiết thực để từ đó phát huy tối đa vai trò của phụ nữ khi tham gia dòng chảy kinh tế xanh. Điển hình như hỗ trợ phụ nữ tiếp cận và sử dụng hiệu quả nguồn tài chính, tín dụng và công nghệ xanh, trong đó chú trọng việc nghiên cứu, thiết kế các sản phẩm tín dụng nhằm cung cấp các nguồn vốn vay ưu đãi, các chương trình hỗ trợ tài chính cho các doanh nghiệp, hợp tác xã do phụ nữ làm chủ, quản lý để tiếp cận công nghệ xanh; các khoản vay tiêu dùng xanh cho phụ nữ.

Hội cũng là tổ chức chính trị - xã hội đầu tiên xây dựng Kế hoạch thực hiện Chiến lược tài chính toàn diện quốc gia và ký Chương trình phối hợp với Ngân hàng Nhà nước Việt Nam; trong đó có các giải pháp, hoạt động hỗ trợ phụ nữ tiếp cận tài chính toàn diện, tài chính xanh để phát

triển các mô hình sinh kế, mô hình sản xuất kinh doanh thân thiện môi trường. Mặt khác, Hội còn phối hợp chặt chẽ với ngành ngân hàng để tạo điều kiện cho phụ nữ tiếp cận nguồn vốn tín dụng xanh, hỗ trợ họ phát triển sản xuất, kinh doanh theo hướng thân thiện với môi trường, góp phần thúc đẩy nền kinh tế xanh và bền vững.

Đồng thời, Hội tổ chức nhiều hội thảo, tọa đàm, diễn đàn, cuộc thi với chủ đề liên quan nhằm đưa ra những sáng kiến, giải pháp giúp phụ nữ cũng như cộng đồng thúc đẩy kinh tế tuần hoàn, kinh tế xanh. Có thể kể đến như Ngày phụ nữ khởi nghiệp với chủ đề “Phụ nữ và tương lai của nền kinh tế xanh” năm 2019, “Phụ nữ khởi nghiệp nâng tầm thương hiệu sản phẩm OCOP” năm 2022, “Phụ nữ khởi nghiệp phát huy tài nguyên bản địa” năm 2023 và “Phụ nữ khởi nghiệp, sáng tạo và chuyên đổi xanh” năm 2024 được tổ chức rộng rãi trong toàn hệ thống Hội, tạo sân chơi để phụ nữ có cơ hội học hỏi, nâng cao kỹ năng và mở rộng mạng lưới kết nối.

Bên cạnh hoạt động nói trên, các chuyên gia cũng đề xuất một số giải pháp giúp phụ nữ khơi thông nguồn tài chính. Trước tiên, cần xây dựng cơ chế, chính sách hỗ trợ phụ nữ phát triển kinh tế xanh, tạo điều kiện thuận lợi để họ tiếp cận các nguồn vốn dễ dàng hơn. Giống như việc hiện nay nhiều ngân hàng đã đề phụ nữ là những đối tượng ưu tiên trong hoạt động cung cấp tín dụng và các sản phẩm tài chính khác. Đối với các quy định pháp luật, cần đơn giản hóa thủ tục, hồ sơ để doanh nghiệp nhỏ và vừa, hộ kinh doanh, hợp tác xã do phụ nữ làm chủ, quản lý dễ dàng tiếp cận các chính sách hỗ trợ của Chính phủ. Đồng thời, cần nâng cao chất lượng dịch vụ hỗ trợ kinh doanh tại địa phương, giúp phụ nữ có thêm kiến thức và công cụ cần thiết để phát triển kinh tế xanh.

Tiếp theo, cần nâng cao năng lực và kỹ năng cho phụ nữ trong việc lập kế hoạch kinh doanh và quản lý tài chính, giúp họ không chỉ tiếp cận mà còn sử dụng hiệu quả nguồn tài chính xanh. Điều này có thể được thực hiện thông qua các chương trình đào tạo, tư vấn chuyên sâu, kết nối mạng lưới và hỗ trợ tiếp cận thị trường. Đồng thời, cần chú trọng nâng cao năng lực cho các nữ doanh nhân, quản lý hợp tác xã và chủ hộ kinh doanh, giúp họ xây dựng chiến lược phát triển bền vững và tận dụng tối đa các nguồn lực sẵn có.

Đặc biệt, đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa do phụ nữ làm chủ, việc phát triển kinh tế xanh đòi hỏi họ phải tiếp cận nguồn tài chính xanh - giải pháp tài chính phù hợp nhất cho mô hình này. Việc tiếp cận nguồn vốn này đòi hỏi doanh nghiệp phải thực hiện chuyển đổi sang mô hình phát triển xanh theo các tiêu chí ESG. Để đảm bảo nguồn lực tài chính cho quá trình chuyển đổi, doanh nghiệp nên chủ động trích lập quỹ phát triển bền vững từ lợi nhuận hoặc tái đầu tư. Bên cạnh đó, cần linh hoạt khai thác các nguồn hỗ trợ từ Nhà nước và các tổ chức quốc tế, giúp doanh nghiệp tiếp cận tài chính xanh một cách thuận lợi hơn, tạo động lực thúc đẩy tăng trưởng bền vững.

Có thể thấy, hỗ trợ phụ nữ tiếp cận và sử dụng hiệu quả nguồn tài chính đóng vai trò quan trọng giúp phụ nữ phát triển kinh tế xanh bền vững. Hy vọng rằng, với sự hỗ trợ, phụ nữ Việt Nam sẽ có thêm nhiều cơ hội hiện thực hóa ước mơ xanh, đồng thời góp phần thúc đẩy bình đẳng giới, nâng cao quyền năng và vai trò của phụ nữ trong mọi lĩnh vực của đời sống.

LINH CHI

Chuyện ít biết về “cuộc hôn nhân mở cõi” của Công chúa Ngọc Vạn

Cuộc hôn nhân giữa Công chúa Ngọc Vạn và vua nước Chân Lạp đã mang tới nhiều nguồn lợi lớn cho đất nước như địa lý rộng mở, người dân được giao thương buôn bán, triều đình nước Chân Lạp kính nể nhà Nguyễn.

● Nhà Nguyễn có công lớn mở rộng đất nước về phía Nam và xây dựng nên một vùng đất trù phú, rộng lớn. (Ảnh trong bài: Tuấn Ngọc)

Bước chân mở ra tương lai

Theo nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Tư - Hội khoa học lịch sử TP HCM phát biểu trong cuộc Hội thảo “Chúa Nguyễn và Vương triều Nguyễn trong lịch sử Việt Nam từ thế kỷ XVI đến thế kỷ XIX” vào năm 2008 tại Thanh Hóa thì chúng ta chưa nhận định đầy đủ giá trị mở cõi của Công chúa Ngọc Vạn và theo nhà nghiên cứu thì vai trò của Công chúa Ngọc Vạn không thua kém gì Công chúa Huyền Trân.

“Từ cuộc hôn nhân của Công chúa Huyền Trân mà nước ta có được hai châu Ô, Rý, nay là vùng Thừa Thiên và Bắc Quảng Nam, để từ đó mở rộng về phía Nam tới ranh giới Bà Rịa. Cũng từ cuộc hôn nhân của Công chúa Ngọc Vạn mà nước ta có được vùng đất Nam Bộ trù phú qua đường lối ngoại giao, hòa bình. Đề nhớ ơn Công chúa Huyền Trân, ngày nay Nhân dân Thừa Thiên Huế đã lập đền thờ để tôn vinh bà. Chẳng lẽ hai sự kiện như nhau, mang lợi ích cho dân tộc như nhau, mà một bên thì ca tụng, tôn vinh như thế, một bên lại lạnh lùng quên lãng như kia sao?”, nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Tư trần trờ.

Theo nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Tư, xuất phát từ cuộc hôn nhân của Công chúa Ngọc Vạn, tuy Vua Chân Lạp Chey Chetta II không chính thức cắt vùng đất nào để làm sinh lễ như Vua Chế Mân cắt hai châu Ô, Rý dâng cho Vua nhà Trần, nhưng đã mặc nhiên chấp thuận cho lưu dân người Việt vào khai thác vùng Đồng Nai - Gia Định.

Chúa Sãi Nguyễn Phúc Nguyên có mười một công tử và năm công nữ. Trưởng nữ Ngọc Liên gả cho Phó tướng Nguyễn Phúc Vinh vào năm 1629; công nữ Ngọc Khoa gả cho Vua Chiêm Thành Pô Rorne vào năm 1631; công nữ Ngọc Đánh gả cho Phó tướng Nguyễn Cửu Kiều vào năm 1623; Công nữ Ngọc Hoa gả cho một thương gia người Nhật ở Hội An tên là Araki Shutaro, còn công nữ Ngọc Vạn thì lấy Vua Chân Lạp.

Cũng do mối lương duyên đó mà hai triều đình Thuận Hóa và Oudong có mối quan hệ mật thiết với nhau suốt mấy trăm năm, dẫn tới việc các vua Chân Lạp lần hồi dâng hiến các vùng đất tạo thành Nam Bộ ngày nay.

Lý giải việc nhà nước Chân Lạp dâng tặng đất cho chúa Nguyễn, nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Tư lý giải rằng: Nội bộ triều đình Chân Lạp thường xuyên xảy ra tranh chấp. Phe nội loạn cầu cứu quân Xiêm đánh lại vua chính thống để cướp ngôi. Vua chính thống sợ hãi cầu viện Chúa Nguyễn. Sau mỗi lần Chúa Nguyễn sang giúp thành công, Vua Chân Lạp cắt đất hiến dâng cho Chúa Nguyễn để cảm ơn.

Lịch sử ghi nhận những lần trả ơn bằng đất của nhà nước Chân Lạp: Năm Bính Tý (1756) Vua Chân Lạp Nặc Nguyên dâng hiến đất hai phủ Tâm Bôn và Lôi Lạp (nay là Gò Công và Tiền Giang); Tới năm Mậu Dần (1758) Vua Chân Lạp là Nặc Nhuận hiến vùng đất Trà Vinh, Ba Thắc (nay là vùng Trà Vinh, Sóc Trăng); Rồi đến Nặc Tôn hiến đất Tâm Phong Long (nay là Vĩnh Long, An Giang). Nặc Tôn lại cắt đất 5 phủ Hương Úc, Cần Vọt Chân Sum, Sài Mạt và Linh

Quyển dâng cho Mạc Thiên Tứ để đền ơn riêng. Thiên Tứ là trấn thần của chúa Nguyễn, dân dâng cả 5 phủ ấy lên chúa. Chúa cho nhập vào địa bàn Hà Tiên (theo sách “Đại Nam thực lục tiền biên”).

Như vậy, mối quan hệ thông gia khăng khít đó có dấu ấn âm thầm của Công chúa Ngọc Vạn. “Ngọc Vạn - người con gái xinh đẹp nét na. Với tài năng và đức độ của bà đã cảm hóa được nhiều người từ trong hoàng tộc đến ngoài muôn dân, góp phần tạo nên sự yên bình cho đất nước Chân Lạp, chỉ ít ra cũng vài thập kỷ từ năm 1620 cho đến khi con trai bà là quốc vương Ponhea qua đời. Bà đã giúp chồng giải quyết những khó khăn, góp phần thúc đẩy nền kinh tế đất nước Chân Lạp phát triển, giải quyết những xung đột trong hoàng tộc. Sự có mặt của bà trong triều đình Chân Lạp tạo nên mối quan hệ Chân Lạp - Đàng Trong tốt đẹp, giúp cho đất nước này thoát khỏi họa xâm lăng của người Xiêm, để rồi Chân Lạp vươn lên cùng có nền độc lập của mình” (Trích “Cuộc hôn nhân giữa công nữ Ngọc Vạn với vương quốc Chân Lạp đôi điều suy ngẫm” tác giả TS. Trần Thuận).

Công chúa Ngọc Vạn là ai?

Năm 1620, chúa Nguyễn Phúc Nguyên gả con gái thứ hai là Công chúa Ngọc Vạn cho vua nước Chân Lạp tên là: Chey Chetta II, việc này được ghi lại trong lịch sử. Công chúa Ngọc Vạn được lịch sử Chân Lạp ghi nhận là xinh gái nên gọi là Cô Chính Xinh, được Vua Chey Chetta II rất sủng ái.

Lúc sang làm dâu nơi đất khách, Công chúa Ngọc Vạn mang theo nhiều dân. Bà dạy cho họ làm ăn buôn bán, lập xưởng thợ cạnh kinh đô. Như vậy, người Việt cứ thế càng đông ra ở nước Chân Lạp. Ngoài việc đưa người Việt đi theo làm ăn, buôn bán, Công chúa Ngọc Vạn còn xin phép nhà vua cho người Việt sang làm ăn sinh sống ở vùng đất Mô Xoài (Bà Rịa - Vũng Tàu ngày nay). Trong cuốn “Việt sử xứ Đàng Trong” tác giả Phan Khoang viết: “Vua Chân Lạp Chey Chetta II muốn tìm một đối lực để chống lại lân bang Xiêm La nguy hiểm kia, đã xin cưới một công nữ của chúa Nguyễn làm hoàng hậu, trong mong được sự ủng hộ của triều đình Thuận Hóa và chúa Hy Tông có mưu đồ xa xôi, năm 1620, đã gả con gái cho Vua Chân Lạp. Cuộc hôn nhân này có ảnh hưởng lớn lao đến vận mệnh Chân Lạp sau này. Bà hoàng hậu đem nhiều người Việt đến, có người được giữ chức hệ trọng trong triều, bà lại lập một xưởng thợ và mở nhiều nhà buôn bán gần kinh đô”.

Nhà sử học Phan Khoang còn cho biết, năm 1623, một sứ bộ của chúa Nguyễn đến Oudong, yêu cầu lập sở thuế ở Prey Nokor (Sài Gòn ngày nay). Vua Chey Chetta II chấp thuận và triều đình khuyến khích người Việt di cư đến đây làm ăn, phái một tướng lãnh đến đóng ở đây. Khi Chey Chetta II, vùng đất từ Prey Nokor trở ra Bắc đến biên giới Chiêm Thành, tức Sài Gòn, Bà Rịa, Biên Hòa ngày nay đã có nhiều người Việt ở, khai thác đất đai.

TS. Trần Thuận - Khoa Lịch sử Đại học KHXH và NV TP HCM nhận định: “Ngọc Vạn, rõ ràng là một chiếc cầu nối trong quan hệ Việt - Miên ở thế kỷ XVII. Với trí thông minh và đức nhân từ làm nên vị thế của bà trong triều đình Chân Lạp, bà trở thành điểm khởi đầu tạo cơ sở pháp lý cho vùng đất Gia Định - Đồng Nai về với Đại Việt một cách đàng hoàng chứ không bằng hình thức tranh đoạt nào cả”.

TS. Trần Thuận cho rằng, ý kiến chúa Nguyễn gả con gái với ý đồ bành trướng thế lực về phía Nam là không thuyết phục. Cuộc hôn nhân này do Vua Chân Lạp đề nghị nhằm tạo ra cho mình sự an toàn về chính trị. Nhà vua Chân Lạp rất vui mừng khi có được Công chúa Ngọc Vạn. Ông cho xây một cung điện riêng cho bà rất nguy nga, tráng lệ. “Song, cũng không thể phủ nhận tư duy mở nước của chúa Nguyễn - Sãi vương đã có từ trước. Việc quốc vương Chân Lạp cầu hôn Công nữ Ngọc Vạn đã điem ngay vào “huyết đạo” của Sãi vương. Và khi hay tin này, Chúa Sãi Nguyễn Phúc Nguyên không cần phải cân nhắc gì thêm, vì đây là cơ hội!”, TS. Trần Thuận nhấn mạnh.

Chúa Sãi Nguyễn Phúc Nguyên đã hình dung khá cụ thể cho công cuộc mở nước trong tư duy của mình. Có lẽ, ông đã nhìn thấy cả vùng đất Nam Bộ ngày nay - Thủy Chân Lạp lúc bấy giờ, một vùng đất tồn tại trong tình trạng “bị bỏ rơi” với viễn cảnh một vùng đất trù phú qua bàn tay lưu dân Việt - những cư dân nông nghiệp lúa nước cần cù, sáng tạo. Cuộc hôn nhân Ngọc Vạn - Chey Chetta II tuy đã khiến vương quốc Chân Lạp có chút thiệt thòi (mất đi vùng đất Thủy Chân Lạp lấy từ vương quốc Phù Nam - vùng đất chẳng mặn mà gì đối với các quốc vương cũng như Nhân dân Chân Lạp lúc bấy giờ), nhưng ngược lại, chính cuộc hôn nhân này đã đem lại nhiều điều tốt đẹp”. TS. Trần Thuận khẳng định.

TUẤN NGỌC

Phụ nữ Việt Nam góp phần xây dựng tầm vóc dân tộc

Vị thế ngày càng mạnh mẽ của đất nước cùng những thành tựu về thực hiện bảo vệ quyền con người, bình đẳng giới, trao quyền cho phụ nữ là bộ phận cho phụ nữ Việt Nam khẳng định sức mạnh và đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp đấu tranh bảo vệ Tổ quốc, xây dựng đất nước đổi mới, hội nhập, phát triển, cùng cả dân tộc tiến vào kỷ nguyên mới.

● Bà Nguyễn Thị Bình tại buổi ký tặng cuốn Hồi ký "Gia đình, bạn bè và đất nước" năm 2012 tại Bảo tàng Đà Nẵng. (Ảnh: Bảo tàng Đà Nẵng)

Nữ chính trị gia xuất chúng

Theo tư liệu của Bảo tàng Đà Nẵng, bà Nguyễn Thị Bình tên thật là Nguyễn Thị Châu Sa, sinh ngày 26 tháng 5 năm 1927 (năm Đinh Mão) quê quán ở xã Điện Quang, huyện Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam. Bà là cháu ngoại của nhà yêu nước Phan Châu Trinh.

Trong kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, bà hoạt động cách mạng sôi nổi, tích cực và nhiều lần bị địch bắt, tù đầy. Năm 1960, Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam được thành lập. Đầu năm 1961, bà được Ban Thống nhất đề cử sang tham gia hoạt động ngoại giao cho Mặt trận và đổi tên từ Yên Sa (bí danh được bà sử dụng từ năm 1948) sang Nguyễn Thị Bình để giữ bí mật và để quốc tế dễ đọc.

Từ đây, thế giới biết đến một nữ chính trị gia Nguyễn Thị Bình với cương vị Trưởng phái đoàn Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam, rồi Chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa Miền Nam Việt Nam tham gia Hội nghị 4 bên về hòa bình cho Việt Nam tại Paris trong giai đoạn 1968 - 1973.

Hiệp định Paris về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam được chính thức ký kết ngày 27/01/1973 sau gần 5 năm đàm phán. Để có được chiến thắng ngoại giao mang tính lịch sử này, có sự đóng góp hi sinh của cả dân tộc Việt Nam, trong đó không thể không nhắc đến bà Nguyễn Thị Bình - một trong những người đại diện các bên ký Hiệp định Paris năm 1973 và là người phụ nữ duy nhất đặt bút ký vào Hiệp định này.

"Đặt bút ký vào bản Hiệp định Paris lịch sử rất xúc động, nghĩ đến miền Nam, nghĩ đến đồng bào, đồng chí, đến gia đình, bạn bè trên cả hai miền Nam - Bắc. Trong đời tôi, đây là vinh dự lớn..." (theo Hồi ức của bà Nguyễn Thị Bình được ghi lại bởi Thiếu tá, ThS. Phạm Thúy Quỳnh).

Sau ngày đất nước thống nhất, bà Nguyễn Thị Bình giữ chức Bộ trưởng Bộ Giáo dục từ năm 1976 - 1987, Phó Ban Đối ngoại của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam từ 1987 - 1992, Phó Chủ tịch nước từ 1992 đến 2002. Bên cạnh tài ngoại giao xuất sắc, đối với lĩnh vực giáo dục, trên cương vị Bộ trưởng Bộ Giáo dục, bà dám đương đầu với những khó khăn về

kinh tế - xã hội sau năm 1975, đưa ra những biện pháp hữu hiệu đem lại sự thống nhất cho ngành Giáo dục toàn quốc. Đồng thời thực hiện thành công cuộc cải cách giáo dục theo Nghị quyết số 14-NQ/TW ngày 11/01/1979 của Bộ Chính trị khóa IV và cho đến nay, nhiều chủ trương của Bộ trưởng Nguyễn Thị Bình trong lĩnh vực giáo dục vẫn còn vẹn nguyên ý nghĩa. Khi là Phó Chủ tịch nước hay dù đã tuổi cao nhưng bà luôn trăn trở và cống hiến hết mình cho sự phát triển của đất nước. Và ở bất kỳ vị trí nào bà đều đạt được những thành tựu đáng kể, là tấm gương cho những thế hệ trẻ noi theo. Bà Nguyễn Thị Bình được tặng thưởng Huân chương Hồ Chí Minh năm 2001.

Trong năm 2012, bà Nguyễn Thị Bình đã ra mắt cuốn Hồi ký "Gia đình, bạn bè và đất nước". Cuốn sách tái hiện cuộc đời của bà theo những chuyển biến thăng trầm của lịch sử, từ thời thơ ấu cho đến khi tham gia hoạt động cách mạng, những dấu mốc quan trọng trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc. Bà Nguyễn Thị Bình đã chọn tên gọi cho cuốn Hồi ký của mình thật bình dị, dễ hiểu: "Gia đình, bạn bè và đất nước", bởi theo bà, đó chính là những nguồn gốc tạo nên sức mạnh đặc biệt trong bà./.

Đóng góp trí tuệ cho cộng đồng

Một trong những hình thức vinh danh, ghi nhận sự cống hiến của phụ nữ Việt Nam chính là Giải thưởng Kovalevskaia. Đây giải thưởng đầu tiên và rất uy tín dành cho các nhà khoa học nữ đạt nhiều thành tích trong lĩnh vực nghiên cứu khoa học tự nhiên, đã được duy trì trong 40 năm qua.

Ngày 26/02/2024, GS.TS Hoàng Thị Thái Hòa - Trưởng khoa Nông học, Trường Đại học Nông Lâm, Đại học Huế đã vinh dự nhận được quyết định về Giải thưởng Kovalevskaia năm 2023, là thành quả nghiên cứu khoa học và cho những đóng góp không ngừng nghỉ của bà trong hơn 28 năm cống hiến cho khoa học.

GS.TS Hoàng Thị Thái Hòa đã chủ trì 19 đề tài và tham gia 16 đề tài, dự án. Bà đã công bố 148 bài báo khoa học trên các tạp chí uy tín trong nước và quốc tế, trong đó có 19 bài trên tạp chí ISI/Scopus. Với 92 bài là tác giả chính, bao gồm 12 bài báo

ISI/Scopus, bà đã khẳng định vị thế của mình trong cộng đồng khoa học trong nước và quốc tế. Với những nỗ lực không ngừng nghỉ, GS.TS Hoàng Thị Thái Hòa đã được trao 9 giải thưởng cấp quốc gia và cấp tỉnh dành cho các công trình nghiên cứu. Bà cũng nhận được nhiều danh hiệu thi đua, khen thưởng như: Chiến sĩ thi đua cấp Bộ, Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, Bằng khen của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bằng khen của UBND tỉnh Thừa Thiên Huế, Bằng Lao động sáng tạo.

Trên bục vinh danh, bà xúc động: "Giải thưởng là động lực để tôi phấn đấu, không ngừng nỗ lực đem đến đóng góp ý nghĩa cho xã hội, cho đồng nghiệp và cộng đồng", bà nói. GS.TS Hoàng Thị Thái Hòa đã góp phần khơi dậy niềm đam mê nghiên cứu khoa học, chuyển giao khoa học công nghệ và thương mại hóa sản phẩm cho các nữ giảng viên. Bà liên tục chuyển giao các sản phẩm khoa học công nghệ vào thực tiễn, giúp sản xuất cây trồng hiệu quả hơn và bảo vệ môi trường sinh thái.

PGS.TS Đào Việt Hà, Viện trưởng Viện Hải dương học, Chủ tịch Ủy ban Liên Chính phủ về hải dương học Việt Nam, với những đóng góp trong lĩnh vực khoa học môi trường biển cũng được nhận Giải thưởng Kovalevskaia 2023. PGS Hà là một trong những chuyên gia kỳ cựu ngành hải dương học, được biết đến là người Việt đầu tiên nghiên cứu về bản chất, nguồn gốc và cơ chế tích lũy độc tố tự nhiên trong sinh vật biển. Với hơn 30 năm nghiên cứu, PGS Hà chủ trì nhiều dự án quốc tế về hải dương học, đảm nhiệm vị trí Trưởng dự án hợp tác quốc tế về độc tố biển trong khu vực Tây Thái Bình Dương.

Đến nay, PGS công bố 104 bài báo khoa học, trong đó 41 bài trên tạp chí quốc tế uy tín, được cấp 1 bằng giải pháp hữu ích. Hướng nghiên cứu của bà về sàng lọc và tách chiết các hợp chất có hoạt tính sinh học từ sinh vật biển; cơ chế tích lũy và đào thải độc tố tự nhiên trong sinh vật biển.

Ngày 14/10/2024, Quỹ Giải thưởng Tài năng nữ Việt Nam đã trao Giải thưởng Phụ nữ Việt Nam vinh danh 11 cá nhân và 4 tập thể nữ có những đóng góp xuất sắc trong các lĩnh vực đời sống, khoa học và công nghệ.

● PGS.TS Đào Việt Hà nhận Bằng khen tại Chương trình Vinh quang Việt Nam năm 2024 với chủ đề "20 năm khơi nguồn sức mạnh Việt Nam". (Ảnh: IOC)

● GS.TS Hoàng Thị Thái Hòa đã được tham gia buổi gặp của Thủ tướng Chính phủ và các nhà giáo tiêu biểu năm 2023. (Ảnh: moet.gov.vn)

● Bà Nguyễn Thị Phương Thảo trao đổi cùng Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính bên lề Hội nghị của Thường trực Chính phủ với các doanh nghiệp lớn về giải pháp góp phần phát triển kinh tế - xã hội đất nước ngày 21/9/2024. (Ảnh: VGP)

Trong đó, PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài và TS Hà Thị Thanh Hương là hai nhà khoa học nữ hiện đang làm việc tại Trường ĐH Quốc tế (ĐHQG TP HCM) với những thành tích nổi bật vì những đóng góp cho cộng đồng.

PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài - Phó Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu bệnh truyền nhiễm, Trường ĐH Quốc tế (ĐHQG TP HCM) có thành tích xuất sắc trong nghiên cứu khoa học. PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài đã công bố 82 công trình nghiên cứu khoa học, mang lại những đóng góp thiết thực, hữu ích cho sức khỏe cộng đồng. Với những cống hiến của mình, chị đã đạt được nhiều giải thưởng quốc tế danh giá như: Nhà Khoa học nữ xuất sắc L'Oreal-UNESCO năm 2023; Giải thưởng Nhà Khoa học trẻ năm 2019 của Hiệp hội Đề kháng thuốc châu Á...

Là phụ nữ làm nghiên cứu khoa học và cũng là nhà giáo, theo PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài, trong nghiên cứu khoa học, vị thế và vai trò của nữ trí thức đã được khẳng định. Phụ nữ hoàn toàn có thể được đảm nhiệm các vị trí chủ chốt trong các ngành khoa học định hình tương lai thế giới. "Tôi cho rằng, nam hay nữ đều có những tài năng, ưu thế riêng. Người Việt, đặc biệt phụ nữ Việt, rất dẻo dai, bền bỉ, cần cù, sáng tạo, không ngại khó. Đó là những nền tảng để đi trên con đường khoa học đầy chông gai", theo PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài.

Cũng đang làm việc tại Trường ĐH Quốc tế, TS Hà Thị Thanh Hương - Trường Bộ môn Kỹ thuật mô và Y học tái tạo, khoa Kỹ thuật Y sinh có nhiều phát minh, sáng chế có giá trị khoa học và thực tiễn cao, điển hình là dự án "Phần mềm Brain Analytics" giúp chẩn đoán bệnh cho các bệnh nhân vùng sâu, vùng xa. Năm 2023, TS Hà Thị Thanh Hương đã lập "cú ăn ba" lịch sử khi trở thành chủ nhân của giải thưởng "Women of the Future Southeast Asia 2023", "Giải

thường "Quả cầu Vàng", danh hiệu "Công dân trẻ tiêu biểu TP HCM". Trước đó, TS Hà Thị Thanh Hương giành được học bổng khoa học quốc gia "L'Oreal - UNESCO For Women in Science 2022". Đây là học bổng duy nhất dành cho các nhà nghiên cứu khoa học nữ, những người đã vượt qua mọi rào cản để thực hiện đam mê nghiên cứu khoa học, đóng góp vào sự phát triển của văn minh nhân loại, sự bền vững của hành tinh và sức khỏe con người. Ngoài ra, TS Hà Thị Thanh Hương còn là một trong 15 nhà nghiên cứu trẻ trên toàn thế giới được trao tặng Giải thưởng "Early Career Award năm 2020" của Tổ chức Nghiên cứu Não quốc tế (International Brain Research Organization), có trụ sở tại Pháp. Đây cũng là lần đầu tiên một nữ Tiến sĩ tại Việt Nam nhận được giải thưởng này.

"Nữ tướng" trên thương trường

Bà Nguyễn Thị Phương Thảo là nữ doanh nhân Việt Nam duy nhất góp mặt trong danh sách những người giàu nhất thế giới 2024 do *Tạp chí Forbes* mới công bố. Đây là năm thứ 7 bà Thảo được vinh danh trong danh sách này khi sở hữu khối tài sản 2,8 tỷ USD, hiện là Phó Chủ tịch thường trực HĐQT HDBank, Chủ tịch Vietjet Air. Bà Nguyễn Thị Phương Thảo cũng đã góp vốn thành lập Techcombank và sau đó VIB, hai trong số những ngân hàng tư nhân đầu tiên tại Việt Nam.

Ngoài lĩnh vực ngân hàng, bà Thảo cũng hoạt động trong lĩnh vực bất động sản. Tuy nhiên, bà trở nên nổi tiếng và được biết đến nhiều nhất với tư cách là CEO của Vietjet Air, hãng hàng không với chiến lược đầy mạnh mẽ mở rộng mạng bay quốc tế bên cạnh việc duy trì ổn định mạng bay nội địa nhằm khai phá các thị trường mới, tăng cường kết nối Việt Nam với các quốc gia trong và ngoài khu vực, góp phần thúc đẩy du lịch, giao thương và đầu tư giữa các bên. Vietjet

● Bà Mai Kiều Liên giới thiệu về Nhà máy sữa Việt Nam với Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính trong chuyến thăm và làm việc tại Bình Dương. (Ảnh: Vinamilk)

● Bà Nguyễn Thị Nga (thứ tư từ trái qua) tại buổi trao một trong 1.200 căn nhà tình nghĩa cho các hộ gia đình khó khăn về nhà ở tại 2 tỉnh Hà Tĩnh và Nghệ An với tổng chi phí lên tới 60 tỷ đồng do Tập đoàn BRG và Ngân hàng SeABank tài trợ xây từ đầu năm 2023. (Ảnh: Báo Đầu tư)

luôn tiên phong và duy trì hoạt động nghiên cứu, phát triển hướng tới các mục tiêu giảm thiểu khí thải, chuyển đổi xanh và phát triển bền vững ESG. Dòng động cơ CFM LEAP làm giảm mức tiêu thụ nhiên liệu và lượng khí thải CO₂ thấp hơn từ 15% đến 20% so với các động cơ thế hệ trước.

Bà Thái Hương, Chủ tịch Hội đồng chiến lược của Tập đoàn TH và Tổng Giám đốc Ngân hàng TMCP Bắc Á, là một trong những nữ doanh nhân quyền lực hàng đầu của Việt Nam. Bà đã xuất hiện liên tục trong danh sách "50 nữ doanh nhân quyền lực nhất châu Á" của *Forbes* vào các năm 2015 và 2016. Năm 2019, bà được vinh danh là "Nữ doanh nhân quyền lực ASEAN". Bà Thái Hương là nữ doanh nhân Việt Nam đầu tiên giành giải vàng hạng mục "Nữ doanh nhân của năm" tại International Business Awards và nằm trong danh sách "50 người phụ nữ châu Á trên 50 tuổi có tầm ảnh hưởng nhất năm 2022" của *Forbes*. Năm 2020, bà được tặng danh hiệu Anh hùng Lao động thời kỳ Đổi mới. Bà Thái Hương đã góp phần quan trọng trong việc phát triển nông nghiệp Việt Nam bằng cách sử dụng công nghệ cao và khoa học quản trị. Bà Thái Hương đã biến người nông dân trở thành một mắt xích quan trọng trong chuỗi sản xuất hàng hóa chất lượng quốc tế thông qua Dự án "Ứng dụng công nghệ cao trong chăn nuôi bò sữa và chế biến sữa" với tổng vốn đầu tư 1,2 tỷ USD.

Bà Nguyễn Thị Nga, được biết đến với tên gọi "Madame Nga", là một trong những nữ doanh nhân có tầm ảnh hưởng lớn nhất tại Việt Nam, luôn gắn bước tiến của doanh nghiệp với những đóng góp dành cho cộng đồng, xã hội. Bà từng nhiều lần vinh dự nhận danh hiệu Top 10 doanh nhân tiêu biểu của Việt Nam và được trao tặng Huân

chương Lao động hạng Nhất vì đã có thành tích xuất sắc trong công tác, góp phần vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, bảo vệ Tô quốc. Bà Nga đảm nhiệm chức vụ Chủ tịch Hội đồng quản trị của Tập đoàn BRG, một tập đoàn hoạt động trong lĩnh vực tài chính, ngân hàng, sân golf và khách sạn với chiến lược hội nhập toàn cầu "Going Global". Bà cũng là Phó Chủ tịch thường trực Hội đồng quản trị Ngân hàng TMCP Đông Nam Á (SeABank).

Bà Mai Kiều Liên, được mệnh danh là "nữ tướng sữa" hay "người đàn bà thép". Bà hiện đảm nhiệm vai trò Thành viên Hội đồng quản trị kiêm Tổng Giám đốc của CTCP Sữa Việt Nam (Vinamilk). Trong gần 50 năm làm việc tại Vinamilk, trong đó có 3 thập kỷ ở cương vị Tổng Giám đốc, bà Mai Kiều Liên được biết đến như một lãnh đạo nổi tiếng với tinh thần luôn đổi mới sáng tạo, không ngại thay đổi. Bà không chỉ đưa Vinamilk trở thành doanh nghiệp sữa hàng đầu trong nước, mà còn ghi dấu ấn trên bản đồ ngành sữa thế giới với vị trí thứ 36 trong nhóm 50 các công ty sữa hàng đầu thế giới về doanh thu (theo Plimsoll, 2021) và là đại diện duy nhất của khu vực Đông Nam Á trong danh sách này.

Theo báo cáo ngành Thực phẩm & Đồ uống 2022 của Brand Finance, Vinamilk lại tiếp tục "lập kỷ lục mới" khi gia tăng giá trị thương hiệu của mình 18%, đạt 2,8 tỷ USD, vươn lên vị trí thương hiệu tiềm năng nhất trong ngành sữa toàn cầu. Bà Liên được công nhận là một trong những CEO xuất sắc nhất châu Á trong lĩnh vực quan hệ với nhà đầu tư. Bà cũng là phụ nữ Việt Nam đầu tiên được xếp vào danh sách "50 nữ doanh nhân quyền lực nhất châu Á". Năm 2019, bà còn được *tạp chí Forbes* vinh danh trong top 50 người phụ nữ có ảnh hưởng nhất tại Việt Nam".

HUY ANH – HỒNG MINH

● PGS. TS Nguyễn Thị Thu Hoài và TS Hà Thị Thanh Hương nhận Giải thưởng Phụ nữ Việt nam 2024. (Ảnh: TP)

Nguy hiểm từ trầm cảm sau sinh

Từ xưa, giai đoạn sau sinh, hay còn gọi là thời kỳ hậu sản luôn được xem là khoảng thời gian vô cùng quan trọng trong việc chăm sóc sức khỏe của người mẹ. Sau khi sinh con, cơ thể phụ nữ phải trải qua nhiều biến đổi lớn, từ việc phục hồi những tổn thương về thể chất đến sự thay đổi nội tiết tố, ảnh hưởng mạnh mẽ đến tâm trạng và tinh thần. Đặc biệt, sự suy giảm hormone đột ngột cùng với vô vàn áp lực vô hình của người mẹ hay sự thiếu quan tâm giúp đỡ của gia đình và người thân cũng có thể khiến phụ nữ trở nên nhạy cảm hơn, dễ rơi vào trạng thái buồn bã, lo âu hoặc thậm chí là trầm cảm sau sinh.

Sinh đứa đầu tiên từ năm 2020 nhưng chị H.Thu (32 tuổi, Hà Nội) vẫn nhớ như in khoảng thời gian chật vật khi lần đầu làm mẹ. Những đêm mất ngủ vì đau nhức vết thương mổ, con quấy khóc hay những lúc mệt mỏi vì chưa kịp thích nghi với cuộc sống mới - tất cả đều trở thành những ký ức khó quên. Chị kể rằng, dù đã chuẩn bị tâm lý từ trước nhưng khi thực sự bước vào hành trình làm mẹ, chị mới hiểu được hết những vất vả mà một người phụ nữ phải trải qua. “Có những ngày tôi cảm thấy kiệt sức, thậm chí bật khóc cả đêm vì không biết làm sao để con chịu ngủ hay ăn ngoan. Cảm giác bất lực đó thực sự khó diễn tả”, chị H.Thu chia sẻ.

Tình trạng này kéo dài hơn hai tuần, khiến chị H.Thu dần không còn nhận ra chính mình. Ban ngày, chị chật vật xoay xở với con, mệt mỏi vì những công việc không tên. Ban đêm, chị lại chìm trong vòng luẩn quẩn của tiếng khóc trẻ thơ và hàng ngàn suy nghĩ tiêu cực bủa vây, khiến giấc ngủ trở thành điều xa xỉ. Cảm giác cô đơn, bất lực ngày càng lớn dần, khiến chị kiệt quệ cả về thể chất lẫn tinh thần. Cuối cùng, không thể chịu đựng thêm, chị quyết định chia sẻ với gia đình về tình trạng của mình. Nhờ sự động viên và quan tâm từ người thân, chị được đưa đi khám và nhận chẩn đoán bị trầm cảm sau sinh mức độ nhẹ với dấu hiệu khởi phát sớm.

Cũng tương tự như chị H.Thu, chị M.Anh (30 tuổi, TP HCM) từng trải qua một giai đoạn trầm cảm sau sinh đầy khó khăn. Sinh con đầu lòng trong niềm hạnh phúc vô bờ, nhưng chỉ sau vài tuần, chị bắt đầu rơi vào trạng thái mệt mỏi, lo âu và thường xuyên mất ngủ. Ban đầu, chị nghĩ rằng đây chỉ là sự thay đổi tâm lý bình thường nhưng dần dần những cảm xúc tiêu cực cứ bủa vây, khiến chị trở nên tiêu tụy, héo hon như một cái cây cạn kiệt sức sống. Nhận thấy sự thay đổi rõ rệt của vợ, chồng chị đã chủ động tìm hiểu về trầm cảm sau sinh và đưa chị đến bác sĩ tâm lý để được thăm khám.

Liều thuốc vô giá cho phụ nữ sau sinh

● **Tình yêu thương từ gia đình là liều thuốc vô giá giúp phụ nữ vượt qua khó khăn sau sinh.** (Ảnh trong bài: PV)

Làm mẹ là thiên chức cao cả và thiêng liêng nhất của người phụ nữ nhưng đó cũng là một hành trình đầy chông gai và thử thách. Không chỉ trong suốt thai kỳ và quá trình sinh nở, mà ngay cả sau khi sinh, cơ thể người mẹ vẫn phải đối mặt với nhiều thay đổi cả về thể chất lẫn tinh thần. Để vượt qua những khó khăn sau sinh, người mẹ rất cần những liều thuốc vô giá được bào chế từ tình yêu thương, sự quan tâm và sẻ chia của gia đình.

Theo các chuyên gia tâm lý, sau khi sinh, đặc biệt là với những phụ nữ lần đầu làm mẹ, nhiều sản phụ có thể trải qua những thay đổi cảm xúc thất thường. Họ dễ rơi vào trạng thái vui buồn đột ngột, lo âu, nhạy cảm, khó tập trung, chán ăn, khó ngủ hoặc mất ngủ. Những biểu hiện này được xem là phản ứng bình thường của cơ thể và thường không kéo dài. Tuy nhiên, nếu tình trạng này kéo dài trong vài tuần với mức độ ngày càng nghiêm trọng, sản phụ có nguy cơ mắc rối loạn trầm cảm sau sinh.

Cụ thể, trầm cảm sau sinh được chia thành ba mức độ: nhẹ, vừa và nặng. Ở mức độ nhẹ và vừa, người bệnh có thể không cần sử dụng thuốc mà chủ yếu được điều trị bằng các liệu pháp tâm lý như ám thị tự kỷ, áp thức sóng não hoặc thôi miên để điều chỉnh lại trạng

thái tinh thần. Tuy nhiên, khi bệnh chuyển sang mức độ nặng, người mẹ có thể rơi vào trạng thái rối loạn tâm thần, xuất hiện ý nghĩ hoặc hành vi tự sát, thậm chí gây tổn thương cho con. Trong trường hợp này, việc can thiệp bằng thuốc an thần và thuốc chống mất ngủ là bắt buộc.

Tại Việt Nam, nghiên cứu tại một số bệnh viện phụ sản, tỷ lệ trầm cảm sau sinh từ 11% đến 33% và thường khởi phát trong vòng 4 tuần đầu sau sinh. Đây là một căn bệnh phổ biến và vô cùng nguy hiểm, có thể khiến người mẹ rơi vào trạng thái tiêu cực kéo dài, thậm chí dẫn đến những hành vi tự hại. Tuy nhiên, theo thống kê, khoảng 80% phụ nữ bị trầm cảm sau sinh có thể hồi phục hoàn toàn nếu nhận được sự quan tâm và hỗ trợ kịp thời từ gia đình và chuyên gia. Ngược lại, nếu

không được phát hiện và điều trị đúng cách, bệnh có thể để lại những hậu quả nghiêm trọng về cả thể chất lẫn tinh thần. Thực tế đã có nhiều trường hợp đau lòng về mẹ và bé do trầm cảm sau sinh gây ra, để lại những nỗi ám ảnh cho gia đình và xã hội.

Liều thuốc vô giá đến từ tình yêu thương

Có thể thấy, để trầm cảm sau sinh không trở thành nỗi ám ảnh, điều quan trọng nhất chính là sự yêu thương, quan tâm và chăm sóc từ gia đình. Như trường hợp chị H.Thu và chị M.Anh nhờ phát hiện kịp thời, cả hai đã được bác sĩ tư vấn và cho phương pháp điều trị phù hợp. Chị H.Thu chia sẻ thêm, kể từ khi biết chị mắc trầm cảm sau sinh, gia đình đã chủ động hỗ trợ nhiều hơn trong việc chăm con, dành cho chị thời gian để nghỉ ngơi và phục hồi tinh thần.

Dần dần, những cơn căng thẳng giảm bớt, chị bắt đầu tìm ra phương pháp cân bằng lại cuộc sống của mình.

Nhìn lại khoảng thời gian đã qua, chị H.Thu nhận ra rằng, điều quan trọng nhất không phải là cố gắng chịu đựng một mình mà là dám lên tiếng, tìm kiếm sự giúp đỡ từ người thân. “Làm mẹ là một hành trình đầy thử thách, nhưng nếu có sự đồng hành và sẻ chia, mọi thứ sẽ trở nên dễ dàng hơn rất nhiều”, chị H.Thu bày tỏ. Đến đầu năm 2025, gia đình chị H.Thu hạnh phúc chào đón em bé thứ hai. Khác với lần đầu, lần này chị luôn cảm thấy vui vẻ và tràn đầy năng lượng nhờ sự yêu thương, quan tâm từ chồng và gia đình. Những lo lắng, áp lực trước đây đã nhường chỗ cho niềm hạnh phúc trọn vẹn.

Rõ ràng, việc chăm sóc phụ nữ sau sinh không chỉ đơn thuần là nghỉ ngơi và bồi bổ dinh dưỡng mà quan trọng hơn cả là sự yêu thương, quan tâm và đồng hành từ gia đình. Đây chính là liều thuốc vô giá, giúp người mẹ vượt qua những khó khăn sau sinh. Đặc biệt, sự sẻ chia và hỗ trợ từ người thân có vai trò quan trọng trong việc giúp sản phụ nhanh chóng lấy lại sự cân bằng và giảm bớt căng thẳng khi chăm sóc con nhỏ. Đôi khi, chỉ một lời động viên ấm áp, sự thấu hiểu từ cha mẹ, hay những khoảnh khắc được nghỉ ngơi nhờ có người phụ giúp trông con, cũng đủ để tiếp thêm sức mạnh tinh thần, giúp người mẹ tự tin và vững vàng hơn trên hành trình làm mẹ.

Mặt khác, xã hội cũng cần nâng cao nhận thức về giai đoạn hậu sản, giúp các bà mẹ hiểu rằng họ không đơn độc trên hành trình này. Những chương trình tư vấn tâm lý, các nhóm hỗ trợ sau sinh hay việc giáo dục về sức khỏe hậu sản đóng vai trò quan trọng trong việc giúp vượt qua giai đoạn này một cách nhẹ nhàng hơn. Hiện nay, nhiều dịch vụ chăm sóc sau sinh đã được phát triển để hỗ trợ các bà mẹ một cách toàn diện, từ chăm sóc vết khâu, vết mổ, massage toàn thân, tắm cho bé đến tư vấn dinh dưỡng và hỗ trợ tâm lý. Những dịch vụ này không chỉ giúp phụ nữ phục hồi nhanh hơn về thể chất mà còn mang lại sự thoải mái tinh thần.

Thực tế cho thấy, mặc dù không có biện pháp cụ thể nào để có thể tránh được trầm cảm sau sinh nhưng vẫn có cách để bảo vệ sức khỏe tâm, sinh lý và làm giảm nguy cơ mắc bệnh. Ngay từ khi mang thai, người phụ nữ cần được chăm sóc tốt về sức khỏe thể chất và tinh thần, có chế độ dinh dưỡng đầy đủ và nghỉ ngơi hợp lý, tránh những cảm xúc tiêu cực không cần thiết. Đặc biệt, tình yêu thương, quan tâm, đồng hành của gia đình, nhất là người chồng sẽ có giá trị to lớn giúp người mẹ cảm thấy an tâm và có chỗ dựa vững chắc trong giai đoạn này. **TUỆ ANH**

● **Ấm lòng khoảnh khắc người chồng giúp vợ chăm sóc con.**

Phụ nữ tiên phong trong nền kinh tế xanh toàn cầu

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, suy thoái môi trường và cạn kiệt tài nguyên, nền kinh tế xanh là xu hướng tất yếu đi tới phát triển bền vững. Trong đó, phụ nữ đang ở tuyến đầu nhờ những nỗ lực ngày càng gia tăng trong lĩnh vực năng lượng tái tạo và vai trò trung tâm của họ với tư cách là người ra quyết định trong các hộ gia đình trên khắp thế giới.

● Phụ nữ đóng góp tích cực vào việc cải thiện an ninh lương thực trong cộng đồng. (Ảnh: iStock)

● Công nhận vai trò tiên phong của phụ nữ trong các quá trình chuyển đổi công bằng góp phần thúc đẩy sự tham gia tích cực của họ trong nền kinh tế xanh. (Ảnh: UN Women)

● Phụ nữ tại Cộng hòa Dân chủ Congo vừa làm việc, vừa chăm sóc con cái nhưng nỗ lực của họ thường không được công nhận. (Ảnh: UN Women)

Sáng kiến giúp phụ nữ chủ động trong nền kinh tế xanh

Liên hợp quốc khẳng định rằng việc đưa phụ nữ vào nền kinh tế xanh sẽ mang lại kết quả tốt hơn. Các quốc gia có tỷ lệ nữ giới cao trong cơ quan lập pháp cũng đạt điểm số cao hơn trong các chỉ số hành động về khí hậu, cho thấy rằng các nhà lãnh đạo nữ ưu tiên tính bền vững môi trường. Đến năm 2023, phụ nữ chiếm khoảng 32% số việc làm trong lĩnh vực năng lượng tái tạo trên toàn cầu, trong khi con số này ở ngành nhiên liệu hóa thạch chỉ là 22%. Đầu tư nhiều hơn vào vai trò lãnh đạo của phụ nữ trên toàn thế giới sẽ thúc đẩy lợi nhuận, tính bền vững và tăng cường bình đẳng giới. Một nghiên cứu khác của Liên hợp quốc năm 2020 chỉ ra, trong giai đoạn 2013 đến 2018 các doanh nghiệp có sự đa dạng giới tốt hơn trong hội đồng quản trị có khả năng giảm cường độ tiêu thụ năng lượng, phát thải khí nhà kính (GHG) và sử dụng nước lần lượt là 60%, 39% và 46% so với các công ty không có sự đa dạng giới.

Trong nông nghiệp, một trong những lĩnh vực có tác động lớn nhất tới môi trường, Liên hợp quốc đã triển khai chương trình “Giới tính và Biến đổi khí hậu” tập trung vào đào tạo và hỗ trợ tài chính cho nữ nông dân trong các phương pháp canh tác thích ứng với khí hậu. Trên thực tế, tại các quốc gia đang phát triển, phụ nữ sản xuất tới 80% lượng thực phẩm nhưng lại thiếu quyền tiếp cận đất đai, tín dụng và công nghệ nông nghiệp.

Sự tham gia của phụ nữ trong nền kinh tế xanh không chỉ mang lại lợi ích môi trường mà còn có tác động kinh tế đáng kể. Theo báo cáo của McKinsey, thúc đẩy bình đẳng giới có thể giúp tăng thêm 12 nghìn tỷ USD vào GDP toàn cầu vào năm 2025. Trong bối cảnh phát triển bền vững, các tổ chức và dự án do phụ nữ lãnh đạo thường tái đầu tư lợi nhuận của họ vào các lĩnh vực phát triển cộng đồng, chăm sóc sức khỏe và giáo dục, tạo ra hiệu ứng lan tỏa tích cực.

Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO) cũng nhấn mạnh rằng nền kinh tế xanh có thể tạo ra 24 triệu việc làm vào năm 2030, với điều kiện phải có các chính sách tuyển dụng bao trùm giới tính. Sự đại diện của phụ nữ trong các lĩnh vực năng lượng tái tạo, nông nghiệp bền vững và công nghệ môi trường có thể là chất xúc tác cho tăng trưởng việc làm, đồng thời thúc đẩy các chính sách và đổi mới xanh đáp ứng cả nhu cầu kinh tế và sinh thái.

Các nông dân, nhà khoa học và doanh nhân nữ đang dần khẳng định vai trò của họ. Một ví dụ khác là chương trình “Phụ nữ châu Phi trong Nghiên cứu và Phát triển Nông nghiệp” (AWARD), chương trình này trao quyền cho phụ nữ và thúc đẩy các phương pháp bền vững có lợi cho cộng đồng và hệ sinh thái. Thông qua đó, số lượng phụ nữ thực hành nông nghiệp bền vững ngày càng tăng cao.

Ở nhiều quốc gia đang phát triển, phụ nữ còn là nhân tố trung tâm trong nền kinh tế tuần hoàn, nhất là trong các mô hình giảm thiểu rác thải bằng cách khuyến khích tái sử dụng, tái chế và giảm tiêu dùng không cần thiết. Vì phụ nữ quản lý chất thải sinh hoạt, việc hướng dẫn họ các giải pháp xử lý chất thải bền vững là một chiến lược hiệu quả. Các dự án do phụ nữ dẫn dắt trong lĩnh vực tái chế phi chính thức, chẳng hạn như những dự án được hỗ trợ bởi Liên minh Toàn cầu về Tái chế và Phát

triển Bền vững (GARSD) đã góp phần giảm đáng kể lượng rác thải đô thị, đồng thời tạo cơ hội việc làm. Tại Ấn Độ, sáng kiến “Thu gom và Xử lý rác thải rắn” chủ yếu được điều hành bởi phụ nữ. Những người phụ nữ này đã phát triển một hệ thống quản lý chất thải phi tập trung giúp thu gom rác từ hàng trăm nghìn hộ gia đình và xử lý trung bình hơn 1.000 tấn rác mỗi ngày.

Phá bỏ rào cản giới trong cuộc đua Net Zero

Cuộc đua tiến tới phát thải ròng bằng “0” (Net Zero) là một trong những sáng kiến toàn cầu thúc đẩy nền kinh tế xanh hóa theo hướng thân thiện và bền vững hơn với khí hậu, môi trường và hành tinh. Đáng nói, phụ nữ đóng vai trò rất quan trọng trong quá trình giảm phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch và chuyển đổi sang năng lượng tái tạo, năng lượng xanh, nhưng họ thường bị bỏ qua.

Ví dụ, tại khu vực Ấn Độ - Thái Bình Dương, theo thống kê của UN Women, vẫn tồn tại sự mất cân bằng giữa tiến bộ bền vững và bình đẳng giới. Cụ thể, lao động nữ trong lĩnh vực nông nghiệp tại khu vực này chiếm hơn một nửa tổng số lao động trong ngành. Ví dụ, tại Lào, phụ nữ chiếm hơn 70% lực lượng lao động nông thôn, tiếp theo là Myanmar (45%) và Việt Nam (41%). Ngoài lĩnh vực nông nghiệp, phụ nữ ngày càng tham gia nhiều hơn vào quá trình chuyển đổi sang năng lượng tái tạo, với nhiều người làm việc trong các dự án năng lượng mặt trời và sinh khối quy mô nhỏ nhằm hỗ trợ nền kinh tế địa phương và nông thôn, giảm sự phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch và giảm tác động của biến đổi khí hậu đối với sản xuất lương thực và nguồn nước. Tuy nhiên, công sức lao động của phụ nữ thường bị đánh giá thấp và không được công nhận bởi chính phủ. Công việc của họ thường bị coi là một phần mở rộng của các trách nhiệm chăm sóc không lương, chẳng hạn như chăm sóc trẻ em, người già và người khuyết tật - những vai trò quan trọng nhưng thường bị bỏ qua và không được đền bù.

Theo Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu, Tổ chức Y tế Thế giới và Hội đồng Nhân quyền Liên hợp quốc, quá trình chuyển đổi năng lượng phải công bằng, bảo vệ quyền lợi của các nhóm dân số dễ bị tổn thương, trong đó bao gồm phụ nữ và trẻ em gái. Giải quyết những vấn đề này là điều tối quan trọng, đã được nhấn mạnh trong chương trình nghị sự của Liên hợp quốc. Theo đó, Liên hợp quốc kêu gọi các quốc gia thành viên thực hiện các giải pháp tiếp cận có trách nhiệm về giới trong hành động khí hậu, bao gồm học hỏi từ kinh nghiệm thực tế và đổi mới sáng tạo ở cấp địa phương. Các sáng kiến như “Kế hoạch Hành động về Giới và Biến đổi Khí hậu” của Công ước Khung Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu cũng đang nỗ lực đảm bảo rằng những đóng góp của phụ nữ được công nhận và tiếng nói của họ được đưa vào các cuộc đối thoại toàn cầu về hành động khí hậu.

Công nhận vai trò tiên phong của phụ nữ trong các quá trình chuyển đổi công bằng và với tư cách là nhân tố thúc đẩy khả năng chống chịu của cộng đồng, có nghĩa là ưu tiên vai trò lãnh đạo của phụ nữ trong các quy trình ra quyết định và ghi nhận những đóng góp quan trọng của họ trong việc thúc đẩy thay đổi bền vững. Đặc biệt khi sinh kế của họ gắn liền với việc làm trong lĩnh vực năng lượng tái tạo và nền kinh tế xanh.

Minh chứng là sáng kiến “Mạng lưới Phụ nữ I Tok Tok Tugeta” (WITTT) tại Vanuatu, một trong những quốc gia dễ bị tổn thương nhất bởi biến đổi khí hậu, được một nhóm phụ nữ dẫn dắt. Họ đã tận dụng kiến thức và chuyên môn địa phương để nâng cao khả năng chống chịu của cộng đồng. Bằng cách trao quyền cho phụ nữ đảm nhận vai trò lãnh đạo trong các chiến lược thích ứng và giảm nhẹ tác động của khí hậu, mạng lưới WITTT thúc đẩy các thực hành bền vững, đảm bảo rằng tiếng nói của phụ nữ được ưu tiên trong quá trình ra quyết định và triển khai các giải pháp hiệu quả để giải quyết những thách thức mà cộng đồng họ phải đối mặt, bao gồm ngăn chặn bạo lực giới, cải thiện quyền của người khuyết tật, quản lý thảm họa và bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Ngày càng nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam, đã nhận ra tầm quan trọng của việc đưa yếu tố giới vào chính sách khí hậu, thúc đẩy nền kinh tế xanh. Theo đó, các chính phủ cũng chú trọng xây dựng các chính sách hỗ trợ vai trò lãnh đạo và tinh thần khởi nghiệp của phụ nữ trong các lĩnh vực chuyển đổi năng lượng và phát triển bền vững. **DIỆU BAO**

Phụ nữ dẫn dắt các sáng kiến khí hậu và phát triển xanh

● Thạc sĩ Trần Thị Mỹ Hải giành giải Nhất tại Cuộc thi “Phụ nữ khởi nghiệp” năm 2024 với sáng kiến sản xuất xơ, sợi dệt may từ lá dứa.

(Ảnh trong bài: Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam)

Phụ nữ Việt Nam ngày càng khẳng định vai trò quan trọng trong nền kinh tế, không chỉ là lực lượng lao động chính mà còn là những người đi đầu trong xu hướng phát triển bền vững. Với sự nhạy bén và tinh thần sáng tạo, họ đang góp phần định hình một nền kinh tế xanh, thúc đẩy sự phát triển bền vững cho đất nước.

● Phụ nữ đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy sự đổi mới sáng tạo trong nông nghiệp.

Khởi nghiệp xanh do phụ nữ lãnh đạo

Phát triển xanh và bền vững là quan điểm xuyên suốt của Đảng và Chính phủ Việt Nam, đã được khẳng định trong Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và được cụ thể hóa bằng Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn 2050, của Chính phủ với các nhiệm vụ chiến lược như: Giảm cường độ phát thải khí nhà kính và thúc đẩy sử dụng năng lượng sạch, năng lượng tái tạo; xanh hóa sản xuất; xanh hóa lối sống và thúc đẩy tiêu dùng bền vững...

Phụ nữ Việt Nam đang là lực lượng lao động chủ lực, có nhiều đóng góp tích cực cho sự phát triển bền vững của nền kinh tế quốc gia. Theo số liệu của Cục Thống kê, tỷ lệ phụ nữ tham gia lực lượng lao động khoảng 62,6%. Tỷ lệ lao động nữ trong lực lượng lao động của ngành nông nghiệp là 47,4%. Riêng tại các hợp tác xã, tỷ lệ này lên đến 80%. Tỷ lệ nữ giám đốc/chủ doanh nghiệp, quản lý hợp tác xã chiếm 28,2%.

Những con số ấn tượng này không chỉ phản ánh vai trò quan trọng của phụ nữ trong nền kinh tế, mà còn minh chứng cho tinh thần sáng tạo và khát vọng vươn lên của họ trong nhiều lĩnh vực. Tiêu biểu là câu chuyện khởi nghiệp truyền cảm hứng của Thạc sĩ Trần Thị Mỹ Hải - dự án sản xuất xơ, sợi dệt may từ lá dứa đã xuất sắc giành giải Nhất tại Cuộc thi “Phụ nữ khởi nghiệp” năm 2024. Xuất phát từ nhiều năm nghiên cứu trong ngành dệt may, chị Hải quyết định khởi nghiệp với một hướng

đi bền vững hơn: biến chất thải thực phẩm thành nguyên liệu thân thiện với môi trường. Những sản phẩm đầu tiên như áo dài, khăn, tất từ sợi lá dứa của chị đã chứng minh rằng thời trang bền vững không còn là khái niệm xa vời.

Điểm nổi bật của dự án này chính là quy trình sản xuất không sử dụng nước, giúp giảm chi phí và tránh gây ô nhiễm môi trường. Khi các chuyên gia của cuộc thi khởi nghiệp đến tham quan xưởng sản xuất của chị, họ không giấu nổi sự ngạc nhiên trước mô hình sáng tạo này. Không dừng lại ở một sáng kiến nhỏ lẻ, chị Hải còn có kỳ vọng to lớn hơn là mở rộng mô hình trên 52.000ha dứa, tạo công ăn việc làm cho khoảng 16.500 phụ nữ trên cả nước.

Phụ nữ góp phần thúc đẩy đổi mới sáng tạo trong nông nghiệp

Trong bối cảnh dân số ngày càng gia tăng, biến đổi khí hậu trở nên khắc nghiệt và an ninh lương thực trở thành thách thức lớn, các nhà khoa học Việt Nam đã và đang tìm kiếm những giải pháp hiệu quả và bền vững để cải thiện năng suất cây trồng.

Tiêu biểu là hành trình nghiên cứu, làm chủ công nghệ chỉnh sửa hệ gen ứng dụng trong lĩnh vực nông nghiệp của các nhà nghiên cứu tại Viện Công nghệ Sinh học (IBT) và Trường Đại học Khoa học và Công nghệ Hà Nội (USTH). Với vai trò đầu ngành về công nghệ tế bào và công nghệ gen thực vật tại Việt Nam, hơn 20 nhà khoa học của hai đơn vị đã hợp tác, tiếp cận, phát triển công nghệ

chỉnh sửa gen thông qua hệ thống CRISPR/Cas từ năm 2017.

Công nghệ chỉnh sửa hệ gen CRISPR/Cas là một trong những thành tựu đột phá của khoa học thế giới, được trao giải Nobel Hóa học năm 2020. Phương pháp này cho phép tạo ra các đột biến có định hướng, tác động lên nhiều gen cùng lúc mà không làm thay đổi trình tự DNA ngoại lai trong hệ gen. So với các kỹ thuật chỉnh sửa gen truyền thống, CRISPR/Cas mang lại độ chính xác cao hơn, đảm bảo tính hiệu quả và an toàn trong ứng dụng thực tế. Tại Việt Nam, công nghệ chỉnh sửa gen đã được ứng dụng vào các cây trồng chủ lực với mục tiêu cải thiện năng suất, nâng cao chất lượng sản phẩm và tăng cường khả năng chống chịu trước điều kiện môi trường khắc nghiệt. Tuy nhiên, do chưa có hành lang pháp lý cho các sản phẩm chỉnh sửa gen nên các nghiên cứu vẫn chỉ được triển khai trong phòng thí nghiệm.

Ngoài hệ thống CRISPR/Cas, nhóm nghiên cứu cũng đang tiếp cận các công nghệ chỉnh sửa gen tiên tiến khác như Base Editing và Prime Editing. Những công nghệ này có thể tạo ra các biến đổi chính xác hơn trên hệ gen, giúp cải thiện tính trạng cây trồng mà không gây ảnh hưởng đến các phần khác của bộ gen. Bên cạnh việc nghiên cứu khoa học, nhóm cũng chú trọng đến việc đào tạo nguồn nhân lực. Họ mong muốn xây dựng một thế hệ các nhà khoa học trẻ có đủ kiến thức và kỹ năng để tiếp tục phát triển công nghệ chỉnh sửa gen tại Việt Nam.

Tại lễ trao giải Cuộc thi ảnh “Câu chuyện về phụ nữ và trẻ em gái trong giáo dục STEM và chuyển đổi số”, PGS. TS Tô Thị Mai Hương - Phó Trưởng Ban Nghiên cứu, Đổi mới và Chuyển giao Công nghệ, USTH, một trong những thành viên chủ chốt của dự án nghiên cứu, chia sẻ: Kết hợp tư duy của kỹ thuật, khoa học với kinh doanh, bản thân luôn hướng đến những giải pháp đột phá, ứng dụng công nghệ tiên tiến nhất. Từ rất sớm, bà đã đặc biệt quan tâm đến công nghệ chỉnh sửa gen, giúp nông nghiệp Việt Nam thích ứng tốt hơn với biến đổi khí hậu.

Ngoài ra, bà cũng quan tâm đến việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) và công nghệ viễn thám để phát triển nền nông nghiệp thông minh, giúp tối ưu hóa quy trình sản xuất, giảm thiểu khí thải methane trong nông nghiệp. Việc nghiên cứu và triển khai các hệ thống giám sát hiện đại sẽ giúp theo dõi và quản lý hiệu quả hơn các hoạt động trong ngành. Bà Hương tin rằng, nếu tận dụng tốt các tiến bộ khoa học và công nghệ, Việt Nam có thể vươn lên mạnh mẽ.

Có thể thấy, trong lĩnh vực khoa học công nghệ nói chung, phụ nữ đang khẳng định vị thế của mình với vai trò quan trọng trong nghiên cứu, quản lý và đào tạo thế hệ tiếp theo. Không chỉ dừng lại ở đó, phụ nữ cũng là lực lượng chủ chốt trong việc chuyển giao công nghệ và ứng dụng thực tế. Tại nhiều vùng nông thôn, phụ nữ chiếm phần lớn lực lượng lao động trong sản xuất nông nghiệp. Những tiến bộ về giống cây trồng, chẳng hạn như ứng dụng công nghệ chỉnh sửa gen, có thể giúp họ cải thiện năng suất, giảm thiểu rủi ro từ sâu bệnh và thiên tai, đồng thời nâng cao chất lượng nông sản.

Đẩy mạnh các sáng kiến trao quyền cho phụ nữ

Nhận thức rõ vai trò quan trọng của phụ nữ trong quá trình chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, nhiều sáng kiến đã được triển khai nhằm hỗ trợ họ tham gia sâu hơn vào quá trình phát triển bền vững. Các dự án không chỉ giúp phụ nữ tiếp cận công nghệ và tài chính, mà còn tạo điều kiện để họ trở thành những nhân tố chủ chốt trong thích ứng biến đổi khí hậu và kinh tế xanh.

Tiêu biểu là Dự án “Đôi tác Xanh do Phụ nữ lãnh đạo” chính thức khởi động vào ngày 27/12/2024, do Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam phối hợp với Phái đoàn Liên minh châu Âu (EU) tại Việt Nam triển khai. Dự án đặt mục tiêu giảm thiểu mức độ tổn thương, tổn thất do biến đổi khí hậu, đồng thời tạo điều kiện để phụ nữ tham gia tích cực hơn vào các sáng kiến bảo vệ môi trường và phát triển bền vững. Bên cạnh việc hỗ trợ phụ nữ vượt qua rào cản về công nghệ, tài chính và tiếp cận thông tin, dự án còn góp phần hiện thực hóa Chiến lược quốc gia về biến đổi khí hậu đến năm 2050, hướng tới mục tiêu phát thải ròng bằng “0”. EU cam kết đồng hành trong 4 năm tới, tạo nền tảng cho các sáng kiến thúc đẩy bình đẳng giới trong lĩnh vực môi trường.

Trước đó, dự án “Empower: Nâng cao quyền năng kinh tế của phụ nữ thông qua chuyển đổi xanh”, do Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP) tài trợ, đã khởi động từ tháng 1/2024, cũng hướng đến việc hỗ trợ doanh nghiệp do phụ nữ lãnh đạo tiếp cận nguồn tài chính xanh, ứng dụng công nghệ tái tạo và giảm phát thải carbon. Dự án không chỉ giúp nâng cao năng lực cạnh tranh của phụ nữ trong nền kinh tế xanh, mà còn mở ra cơ hội để họ góp phần vào quá trình chuyển đổi bền vững toàn cầu. **ĐỖ TRANG**

Nổi tiếng từ những bữa cơm bình dị của mẹ

Còn nhớ, năm 2020, khi dịch bệnh COVID-19 bùng phát kéo dài, những hình ảnh thân thương trên kênh “Âm thực mẹ làm” càng trở nên thân thương hơn bao giờ. Đó là những bữa cơm cua đồng, cá kho... từ ruộng đồng, từ mảnh vườn của mẹ. Hình ảnh cậu con trai và người mẹ tần tảo quá đỗi thân thương ấy, như ai cũng từng đi qua trong những năm tháng gian khó. Thế rồi, từ hình ảnh hai mẹ con trong căn nhà đơn sơ ấy, giờ đây đã có thêm mái ấm nhỏ của Hùng cùng cậu con trai bé nhỏ. Hùng cũng đã xây tặng mẹ ngôi nhà khang trang trên mảnh đất của bà ngoại để lại...

Từ những ngày đầu, hai người xuất hiện nhiều nhất trên kênh YouTube này là cô Dương Thị Cường và con trai là anh Đồng Văn Hùng. Cô Cường là nhân vật chính góp mặt trong hầu hết các video, trở tài nấu nướng những món ăn dân dã, còn anh Hùng đảm nhận vai trò quay dựng phim. Sự thân thuộc, gần gũi khiến kênh “Âm thực mẹ làm” thu hút đông đảo người theo dõi. Hình ảnh người mẹ với bộ đồ sần cũ, gian nhà đơn sơ, những món ăn quen thuộc khiến nhiều người bồi hồi nhớ về quê nhà.

Đồng Văn Hùng sinh ra và lớn lên ở Thái Nguyên, trong hoàn cảnh gia đình nhà nông, thiếu thốn đủ bề. Nhà chỉ có hai mẹ con nên mẹ Hùng đã phải lao động rất khổ cực để kiếm từng đồng nuôi con nên người. Thương mẹ vất vả, học hết cấp ba Hùng quyết định không học đại học, Hùng làm công nhân ở Bắc Ninh. Hơn hai năm đi làm chịu cực vất vả sớm hôm, chỉ tiêu dè sẻn Hùng đã tích góp được 50 triệu đồng để thực hiện ước mơ từ nhỏ là có được chiếc máy ảnh. Hùng chia sẻ, ngay từ hồi cấp hai, Hùng đã thích chụp ảnh những cảnh vật ở quê mình. Thế nên những lúc đi chăn bò thường mượn người anh họ chiếc điện thoại mang đi để chụp. Năm 2016, Hùng xin nghỉ việc ở nhà máy và tự mày mò đi học chụp ảnh. Học xong, chàng trai trẻ đã có một quyết định táo bạo là ra Hà Nội chụp ảnh dạo ở các vườn hoa, chụp thuê cho đám cưới, chụp các bà, các chị mặc áo dài với hoa sen... “Hơn 3 năm làm ở Hà Nội, em thấm thía cảnh “cơm đường, cháo chợ” nên lúc nào cũng nhớ hương vị của món ăn mẹ nấu, dù chỉ là những món đơn giản như: Cá chuối kho tiêu, canh cua, cà pháo, rau muống luộc... Vì thế, mỗi tháng đôi ba lần em lại vượt hàng trăm cây số về quê thăm mẹ, để được cùng ăn bữa cơm đầm ấm, đơn sơ với mẹ”, Đồng Văn Hùng tâm sự.

Năm 2019, Hùng bỗng muốn quay những clip cảnh mẹ nấu những món ăn mộc mạc, dân dã hay chăm sóc khu vườn và những hoạt động về cuộc sống nông thôn để làm kỷ niệm. Bởi ký ức tuổi thơ của cậu là những buổi mò cua, bắt ốc ngoài đồng, những câu chuyện mẹ kể về tuổi thơ nghèo khó của mẹ. Hùng xót xa

“Âm thực mẹ làm” chạm tới trái tim

● Làm Vlog, Hùng hiểu và thương mẹ hơn. (Ảnh trong bài: NVCC)

Chàng trai Đồng Văn Hùng sinh năm 1996 là chủ kênh YouTube “Âm thực mẹ làm” với hơn 1 triệu lượt theo dõi chinh phục trái tim của người xem qua những thước phim bình dị về người mẹ với các món ăn thôn quê gắn bó với ký ức của nhiều thế hệ người Việt Nam. Đồng Văn Hùng đã lọt danh sách “30 Under 30 Asia” năm 2024 (30 nhân vật xuất sắc nổi bật dưới 30 tuổi trong nhiều lĩnh vực ở châu Á) do tạp chí Forbes bình chọn. Tháng ba này, anh được đề cử trong danh sách gương mặt trẻ Việt Nam tiêu biểu năm 2024...

trước những tần tảo của mẹ, quý trọng những món ăn mẹ làm từ tình yêu thương dành cho cậu. Trong một lần nhớ nhà, Hùng đã đưa những video đó lên mạng và không ngờ được nhiều người chia sẻ, ủng hộ. Hạnh phúc với sự sẻ chia đó, Hùng nảy ra ý tưởng tạo một vlog mang tên “Âm thực mẹ làm” với mong muốn là lưu giữ lại kỷ niệm của hai mẹ con. Hùng bảo, em sẽ mãi làm những video giản dị, chân phương như thế này, nhiều view (lượt xem) hay ít view em vẫn vui.

Công việc làm vlog đến với Hùng một cách rất tình cờ từ tình yêu giản dị như vậy. Tất cả món ăn được giới thiệu trên “Âm thực mẹ làm” đều là những món đậm hương vị quê hương như cá chuối kho tiêu, thịt lợn xào dưa chua, cà pháo rau muống... Hay những món quà quê như bánh tẻ, bánh gai, bánh rọm đều được nấu hoàn toàn từ bếp củi. Nguyên liệu cho mỗi món ăn đều do chính tay mẹ tự trồng trọt, chăm sóc và chế biến, đảm bảo sự tươi ngon và an toàn.

Youtuber Đồng Văn Hùng cho rằng, sở dĩ những hình ảnh của mình được mọi người yêu mến là nhờ chủ yếu vào hình ảnh tần tảo, chân phương của mẹ. Còn niềm vui của mẹ không phải là được lên hình hay nổi tiếng mà chỉ đơn giản là được gần gũi, nấu những món ngon cho con trai thích ăn. Hùng nhớ, khi quay xong video đầu tiên, được nhiều người khen và biết tới, Hùng và mẹ vui đến nỗi trò chuyện suốt đêm không ngủ được. Có những video Hùng chỉ làm trong 1 tuần nhưng cũng có những video phải đầu tư mất 5 - 6 tháng. Năm 2020, đại dịch COVID 19 ập đến, “ai ở đâu, ở nguyên đó” nên tình cảm gia đình càng được gắn kết, nhất là những người làm ăn xa quê càng thấy nhớ nhà. Chính khung cảnh quen thuộc của đồng lúa, vườn rau, mái nhà cũ cùng những món ăn thanh đạm do mẹ nấu... tất cả cùng nhau tạo nên một bầu không khí hoài niệm, yên bình và ấm áp cho người xem. Những video đó đã “chạm” đến trái tim nhiều người, khiến số

lượng người theo dõi và tương tác tăng vọt. Chàng trai trẻ mong rằng những nội dung của YouTube “Âm thực mẹ làm” sẽ một phần nào đó giúp chữa lành cho nhiều người, đặc biệt là những người phải bôn ba xa quê hương, gia đình. Hiện nay “Âm thực mẹ làm” sở hữu 2 triệu lượt người theo dõi trên các nền tảng mạng xã hội.

Và mang âm thực mẹ làm ra thế giới

Năm năm qua, kênh “Âm thực mẹ làm” đã thực sự chinh phục trái tim của người xem bởi những thước phim bình dị về người mẹ với các món ăn thôn quê gắn bó với ký ức của nhiều thế hệ người Việt Nam, ai cũng có thể thấy mình trong đó... Chính điều đó khiến kênh của Hùng không chỉ hấp dẫn với khán giả trong nước mà còn cả những người Việt xa xứ. Kênh “Âm thực mẹ làm” thu hút tới 30% là người nước ngoài trên khắp thế giới. Có những Việt kiều chia sẻ, đã xa quê hơn 30

năm nên khi nhìn thấy những cảnh vật, đồ vật gắn liền với tuổi thơ, những cảnh sinh hoạt gia đình bình dị ấm áp nơi thôn quê khiến họ vô cùng xúc động.

Đặc biệt, mỗi dịp Tết là số lượt xem của kênh “Âm thực mẹ làm” lại tăng vọt bởi thời điểm đó ai cũng mong ngóng về quê nhà, về những bữa cơm tết quây quần, ấm áp với gia đình. Đồng Văn Hùng bồi hồi chia sẻ: “Hồi nhỏ em thích nhất được ngồi xem mẹ gói bánh chưng, vì thế nào cũng được mẹ gói riêng cho một chiếc bánh nhỏ nhiều nhân thịt, đậu. Cả đêm ngồi bên bếp lửa bập bùng chỉ để đợi lúc vớt bánh được mẹ dúai cho chiếc bánh nhỏ xinh xắn, dẻo thơm, nóng hổi. Điều đó khiến một cậu bé như em vô cùng hạnh phúc”. Hay những ngày giáp Tết, con lợn được mẹ nuôi vỗ béo cả năm được mang ra để “đụng lợn” khiến những đứa trẻ trong xóm vô cùng háo hức. Ngày xưa, người dân quê cả năm chỉ mong chờ ngày Tết để được “đụng lợn”, có đủ thịt, giò, lòng, dồi, tiết canh. Tục “đụng lợn” không đơn giản chỉ là chia thịt mà nó còn là nét đẹp trong văn hóa làng quê, thấm đẫm tình cảm, sự sẻ chia của tình làng, nghĩa xóm.

Bởi thế, Tết vừa qua, khác với những năm trước, những video đón Tết của kênh “Âm thực mẹ làm” thêm một số yếu tố mới vào để thu hút người xem như: không chỉ có hai mẹ con Hùng nấu cỗ mà còn có sự tham gia của những người hàng xóm để gia tăng thêm yếu tố tình làng nghĩa xóm đậm ấm của người dân quê trong ngày đón Tết, vui Xuân. Bên cạnh đó, còn có video về các lễ hội truyền thống đặc sắc của quê hương Thái Nguyên: Lễ hội đình Phương Độ (Di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia); lễ hội đình - đền - chùa Cầu Muối; các phong tục cổ truyền như lì xì, đến nhà nhau chúc Tết...

Chia sẻ về những dự định của năm 2025, Đồng Văn Hùng cho biết: “Qua 5 năm phát triển kênh tuy chưa làm được gì nhiều cho cộng đồng và xã hội nhưng gia đình em vẫn luôn nhận được sự ủng hộ và yêu quý của mọi người, đó chính là động lực rất lớn giúp em phấn đấu cố gắng nhiều hơn nữa. Bên cạnh đó, em cũng có nhiều bài viết hướng dẫn các bạn trẻ về cách sản xuất nội dung về âm thực với mong muốn có thêm nhiều bạn trẻ cùng đóng góp cho xã hội nói chung và gìn giữ, phát triển âm thực quê nhà nói riêng và âm thực Việt nói chung”.

Hùng chia sẻ, làm Vlog về mẹ, Hùng thêm hiểu và thương mẹ hơn. Thời gian tới, Hùng và mẹ sẽ sáng tạo ra nhiều nội dung ý nghĩa hơn nữa để gửi đến mọi người. Hùng cũng mong muốn góp phần lan tỏa nét đẹp về âm thực, con người và hình ảnh quê hương Việt Nam đến bạn bè trong và ngoài nước. **MIỄN THẢO**

● Hình ảnh ngôi nhà đơn sơ, mộc mạc, đậm chất làng quê miền Bắc của 2 mẹ con Đồng Văn Hùng đã trở nên vô cùng quen thuộc với khán giả.

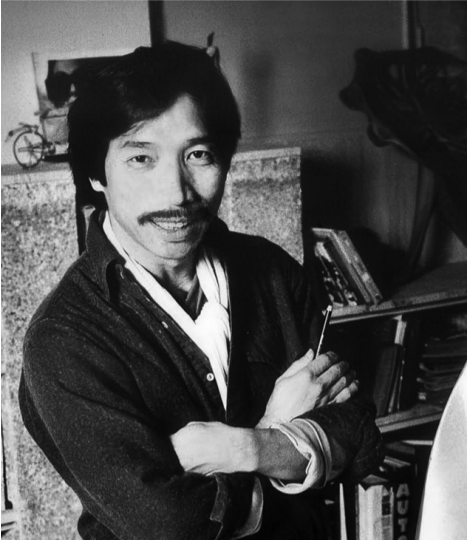
Tạp chí Forbes giới thiệu, kênh của Đồng Văn Hùng đạt 100.000 lượt đăng ký cùng nút Bạc Youtube chỉ trong 3 tháng. Âm thực mẹ làm cũng là một đại diện hiếm hoi của Việt Nam tham gia sự kiện “FanFest YouTube 2020 - lễ hội âm nhạc toàn cầu”.

Kênh YouTube “Âm thực mẹ làm” của Đồng Văn Hùng và mẹ đã có đóng góp rất lớn trong việc quảng bá văn hóa, ẩm thực, nét đẹp con người Việt Nam đến thế giới, góp phần gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc.

Với phong cách giản dị và thân thương, “Âm thực mẹ làm” nhận được nhiều tình cảm từ cư dân mạng. Năm 2020, kênh lọt đề cử hạng mục Hot YouTuber của năm tại WeChoice Awards 2020.

Quasar Khánh - nhà thiết kế tài năng và những chuyện chưa kể

● Quasar Khanh.

Quasar Khánh - Nhà thiết kế huyền thoại là câu chuyện đầy cảm xúc về một cậu bé đến từ Hà Nội đã vượt qua mọi khó khăn để “vươn tới các vì sao”, để đứng giữa những nhà thiết kế và phát minh nổi tiếng thế giới.

Nhà phát minh người Việt đầu tiên vào Từ điển bách khoa Larousse

Quasar Khánh, tên khai sinh là Nguyễn Mạnh Khánh, sinh năm 1934 tại Hà Nội. Năm 1949, Quasar theo mẹ sang Paris lúc 15 tuổi du học, qua sự đỡ đầu của giáo sư Hoàng Xuân Hãn. Cha ông là kỹ sư đã qua đời khi Quasar còn trong bụng mẹ, khi ông đang thi công làm cảng Hải Phòng.

Theo bước chân cha mình, Quasar tốt nghiệp trường hàng đầu đào tạo kỹ sư của Pháp là Trường Cầu đường Quốc gia Paris. Nhưng sau này Quasar đổi hướng từ công trình dân dụng để đi vào thế giới thiết kế và thời trang.

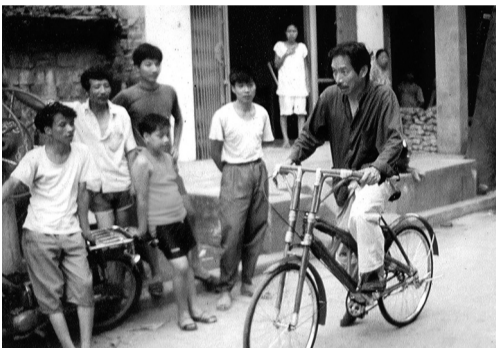
Khi đến Paris, Nguyễn Mạnh Khánh theo đuổi con đường học vấn với tốc độ chóng mặt. Ông được nhận vào Lycée Saint-Louis, một trong ba ngôi trường hàng đầu tại đây. Boulevard Raspail, gần Ngã giao Latinh đầy nghệ thuật, đã trở thành nơi ở của chàng sinh viên lúc này theo đuổi hội họa và nghệ minh họa với cuốn tiểu thuyết có tranh Daily Horror, được xuất bản vào năm 1959. Khánh theo học tại Ecole Nationale des Ponts et Chaussées năm 1955, ngôi trường mà ông thích nhất trong năm ngôi trường hàng đầu cho nghề nghiệp mình chọn vì gần với Saint-Germain-des-Prés, nơi giàu truyền thống nghệ thuật và văn học.

Sau khi tốt nghiệp năm 1958, ông được điều đến Manicouagan 5, con đập đa vòm lớn nhất thế giới, để làm việc tại văn phòng danh giá của Coyne et Bellier. Tại đó, ông là một trong những kỹ sư đầu tiên giải quyết vấn đề độc tính của thủy ngân và chỉ trong quá trình xây dựng đập khi tìm kiếm một giải pháp thay thế cho những vật liệu này và áp suất mà chúng tạo ra. Ông đã cân nhắc sử dụng khí nén làm vật liệu thiết kế.

Trước đó, vào một ngày đẹp trời năm 1955 tại khu phố Montparnasse, Khánh gặp người phụ nữ sau này trở thành vợ mình, Emmanuelle, một người mẫu 18 tuổi từng làm việc cho Balenciaga và Givenchy. Năm 1957, tiếng chuông đám cưới vang lên và cánh cửa đến với thời trang và thiết kế đã mở ra khi chàng kỹ sư mới tốt nghiệp và nàng mẫu bắt đầu hành trình với tư cách là cặp đôi quyền lực tiên phong, những người

● Gia đình Khánh trong ngôi nhà hơi do ông thiết kế. (Ảnh trong bài: GDCC)

● Quasar trên nguyên mẫu Bambooclette do ông thiết kế.

● Quasar Khánh gặp Emmanuelle năm bà 18 tuổi.

không bao giờ ngừng thử nghiệm và sáng tạo. Emmanuelle đã sáng tạo ra Prêt-à-Porter - quần áo may sẵn, đến nay vẫn được đánh giá cao vì đã dân chủ hóa thời trang cao cấp.

Emmanuelle bắt đầu hợp tác với Quasar trong bộ sưu tập váy làm từ những chiếc kẹp kim loại phức tạp lồng vào nhau được sản xuất tại một xưởng do gia đình Paco Rabanne làm chủ, người rất thích ý tưởng của cặp đôi. Ông bắt đầu làm váy từ đó và tiếp tục đến nay.

Sau đó, ông tự mình giải quyết vấn đề thời trang nam, thiết kế bộ đồ ba mảnh bằng vải denim đầu tiên, được may đo cho doanh nhân Maurice Bidermann.

Emmanuelle mô tả chồng mình là “người giàu trí tưởng tượng, sáng tạo, mơ mộng, bị ám ảnh, bị hành hạ bởi con lốc ý tưởng khác thường”. Emmanuelle, sau khi bắt đầu hợp tác với tư cách là nhà tạo mẫu cho Missoni, nhà mốt Milan, đã sử dụng một trong những ngôi nhà hơi của ông cho buổi trình diễn thời trang năm 1967 tại Piscina Solari nổi tiếng.

Quasar Khánh được đánh giá là một trong những nhà thiết kế tiên phong và sáng tạo nhất thế kỷ 20, đã hiện thực hóa những thiết kế đi trước thời đại từ thời trang, đồ nội thất, xe hơi, tàu thuyền, máy bay đến các thành phố. Ông là người đầu tiên sáng tạo ra xe hơi thông minh trong đô thị, một chiếc xe mà ông tin rằng sẽ giải quyết được các vấn đề về tắc nghẽn giao thông ở các thành phố trên khắp thế giới. Có thể nói những năm 1960 và 1970 là những năm hoàng kim đánh dấu tên tuổi của Quasar Khánh. Chính trong giai đoạn này, ông đã lọt vào Từ điển bách khoa Larousse với tư cách là nhà phát minh người Việt Nam đầu tiên.

Danh tiếng trên toàn thế giới của Quasar được củng cố thông qua bộ sưu tập đồ nội thất hơi Aerospace được phát hành vào năm 1968 để tôn vinh sứ mệnh Apollo 11. Hai trong số những tác phẩm này - ghế sofa Chesterfield và ghế bành Chester màu khói trong suốt - gần đây đã được Yves Saint Laurent điều chỉnh lại và trưng bày ở Rodeo Drive, Beverly Hills, minh chứng cho sức hấp dẫn trường cửu của chúng sau 56 năm. Nhiều tác phẩm của Quasar Khánh trong giai đoạn này là một phần của triển lãm thường trực tại Trung tâm Pompidou của Paris.

phần vào phong trào thiết kế bền vững và đổi mới, tạo ra những sản phẩm mang tính ứng dụng cao cho xã hội.

Ở lĩnh vực thời trang, những nỗ lực của ông trở thành nền tảng quan trọng cho các nhà thiết kế hiện đại, khuyến khích họ bước ra khỏi giới hạn truyền thống: “Thế hệ chúng tôi tưởng tượng rằng mình đang sáng tạo lại thế giới và bậc thầy của tất cả chúng tôi là Quasar Khánh. Quasar Khánh là nhà thiết kế biểu tượng cho văn hóa Pop vào cuối thập niên 1960 và là một trong những nhân vật biểu trưng nhất của thế hệ này”. Đó là nhận định được nhìn lại sau nửa thế kỷ về công trạng của kỹ sư và nhà thiết kế huyền thoại Quasar Khánh qua những lời trân trọng của Jacques Séguéla (ông trùm quảng cáo đa quốc gia Havas của Pháp).

Cùng đó, tinh thần sáng tạo khoa học, kết hợp kỹ thuật, nghệ thuật và lối sống vào trong việc chế tạo của ông đều mang tính khái niệm và cách tân với tầm nhìn xa tới tương lai, cũng như năng lực sáng tạo suốt đời không mệt mỏi. Các tác phẩm đồ nội thất đệm hơi lừng danh của ông hiện nằm trong các bảo tàng lớn trên thế giới, được xem như những tác phẩm nghệ thuật điêu khắc trong suốt, có thể gấp lại, du cư, mềm dẻo và bền bỉ, đã đi trước thời đại nửa thế kỷ. Đơn giản như ngày nay, con cái chúng ta vui chơi, nhún nhảy trong những ngôi nhà hay lâu đài bơm hơi, bể nước bơm hơi, thú vật nhún bơm hơi...

Cuộc đời thiên tài độc đáo của Quasar Khánh được dựng lại trong cuốn sách Quasar Khánh - Nhà thiết kế huyền thoại của Fabrice Peltier theo một cách cũng rất độc đáo. Cuốn sách không đi kể tuần tự cuộc đời của Quasar Khánh, mà bắt đầu bằng một chương về các nhà thiết kế thiên tài thế kỷ 20. Giữa những bậc kỳ tài, Quasar Khánh là một nhà thiết kế xuất chúng, dường như kết hợp được tất cả những tài năng riêng lẻ của cả thế hệ ấy. Sách khám phá từng bộ thiết kế nổi tiếng của Quasar Khánh, cùng những lát cắt con người ông qua góc nhìn của người thân, đồng nghiệp...

Bà Sophie Maysonnave - Giám đốc Viện Pháp tại Việt Nam - đánh giá cuốn sách là một tài liệu đặc biệt thú vị ghi lại hành trình sáng tạo của Quasar Khánh. Sách còn thể hiện tinh thần tiên phong và sức ảnh hưởng của ông đối với ngành thiết kế.

Là bạn của Quasar Khánh từ những năm 1960 ở Paris, TS Hoàng Sơn nói sức sáng tạo của bạn mình là vô biên. “Đó là người dạy chúng ta mơ ước lớn. Anh là một thiên tài sáng tạo, người đàn ông can đảm dám sống với ước mơ của mình. Di sản ông để lại vẫn sống mãi”, ông Hoàng Sơn nói tại buổi ra mắt sách. Một điều ở bạn mình mà ông Sơn rất xúc động khi nhắc lại, rằng Quasar Khánh từng tâm sự ông luôn tìm cách tôn vinh Việt Nam ngay cả khi sống ở nước ngoài...

Khi về Việt Nam, Quasar đã khám phá lại tre, vật liệu tinh túy của châu Á cho vô số ứng dụng, lớn và nhỏ. Được làm hoàn toàn từ vật liệu có nguồn gốc thực vật, nguyên mẫu xe đạp tre Bambooclette được tạo ra tại Đà Nẵng vào năm 1994 cho một cuộc triển lãm ở Paris. Công cuộc làm tre đã mở rộng sang đồ nội thất bằng tre và kim loại, cuối cùng là sản xuất khuôn đúc nhôm cát.

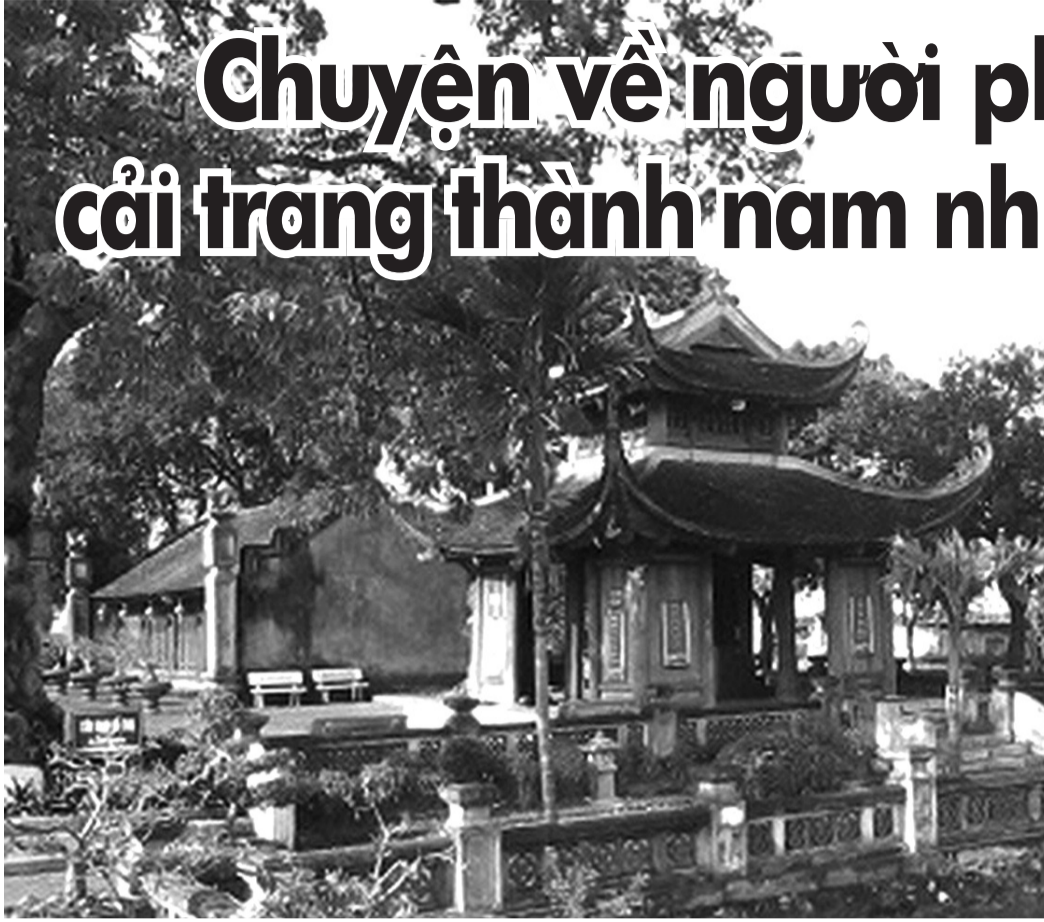
Luôn là một nhà phát minh đầy tham vọng, Quasar vẫn phát triển và đăng ký bằng sáng chế tại nhà riêng ở TP HCM, ngay cả khi các vấn đề sức khỏe nghiêm trọng bắt đầu xuất hiện. Nhà tiên phong với lượng sáng chế đi trước thời đại đã ra đi thanh thản vào năm 2016. Bên cạnh ông là Othello, con trai đầu lòng của ông, và Michèle, người giám hộ các tác phẩm của ông...

PHƯƠNG UYÊN

Chuyện về người phụ nữ cải trang thành nam nhi để đi thi

● Văn Miếu Mao Điền Hải Dương- nơi Nguyễn Thị Duệ được thờ cùng Khổng Tử và bảy vị Đại khoa danh tiếng của Việt Nam.

Việt Nam thời kỳ phong kiến thường coi trọng nam nhân. Các kỳ tú tài, đi học đa phần cũng chỉ dành cho “đấng mày râu”. Thế nhưng, vẫn có những người phụ nữ khao khát cháy bỏng được đi học. Lịch sử Việt Nam cũng đã từng có một bậc nữ tử phải cải trang thành nam nhi để thi tài, kết quả đã vượt qua tất cả các sĩ tử khác, trở thành trạng nguyên đứng đầu khoa thi. Đó chính là Nguyễn Thị Duệ - nữ trạng nguyên duy nhất trong lịch sử Việt Nam.

● Lễ chữ tại lễ hội Văn Miếu Mao Điền. (Ảnh trong bài: VMMD)

Nữ trạng nguyên duy nhất trong lịch sử Việt Nam

Bà Nguyễn Thị Duệ hay Nguyễn Thị Du (có tài liệu gọi bà tên Nguyễn Thị Ngọc Toàn, hiệu Diệu Huyền), sinh năm 1574, trong một gia đình nhà nho nghèo, có truyền thống hiếu học tại làng Kiệt Đặc, nay thuộc xã Văn An, Chí Linh, Hải Dương. Từ thuở nhỏ, cô gái Nguyễn Thị Duệ tỏ ra rất sáng dạ, chưa đầy bốn tuổi đã nổi tiếng vì biết viết văn, làm thơ. Thời mới lớn, ở trong vùng có một cậu ấm thường xuyên đến ghẹo, Thị Duệ đã đọc chầm hai câu thơ: “Xá chi vàng đá hỗn hào/Thoảng đem cánh phượng bay cao thạch thành”. Lời thơ đánh mà sâu cay khiến cậu ấm nghe xong đã phải nhanh chóng đánh bài chuồn, không dám lai vãng đến ghẹo Duệ nữa.

Với bản tính hiếu học của mình, Nguyễn Thị Duệ đã theo nghiệp đèn sách. Theo ghi chép, khi nhà Mạc mở khoa thi, bà đã cải trang thành nam nhân để tham dự và đỗ đầu bảng.

Theo “Chuyện kể về các nhà khoa bảng”, khi tân trạng nguyên được vào cung dự yến tiệc, Vua Mạc Kính Cung rất bất ngờ khi biết tân khoa trạng nguyên là một cô gái. Mặc dù rất quý mến hiền tài và không trách tội Nguyễn Thị Duệ theo phép tắc nhưng vua vẫn không thể cho phép bà tiếp tục mang danh trạng nguyên. Vua chỉ có thể cho phép bà ở lại triều.

Nguyễn Thị Duệ sau đó được ở lại cung và phụ trách việc dạy học cho các phi tần. Sau một thời gian gặp gỡ, Vua Mạc Kính Cung phải lòng bà và lập bà làm phi, ban cho bà tước hiệu là Tinh Phi. Dân gian sau này còn gọi bà là bà chúa Sao. Vào năm 1625, khi quân của chúa Trịnh tiến lên Cao Bằng để đánh nhà Mạc,

Nguyễn Thị Duệ bị bắt giữ. Thế nhưng thay vì lo sợ, bà lại rất bình thản. Và cũng nhờ tài đối đáp xuất sắc của mình mà Nguyễn Thị Duệ thoát tử tội.

Mén mộ tài năng của Nguyễn Thị Duệ, chúa Trịnh giao cho bà trọng trách trông coi việc học ở phủ chúa. Bà được chúa Trịnh vô cùng trọng dụng và sau này, Nguyễn Thị Duệ còn được phong làm Nghi ái quan.

Thời làm quan, Nguyễn Thị Duệ được coi trọng vô cùng, bà thậm chí còn được cấp nhiều mẫu ruộng để canh tác lấy huê lợi, giúp đỡ những học trò nghèo chăm chỉ. Tương truyền, để thúc đẩy phong trào học tập, bà đã cùng các bậc túc nho tổ chức giảng dạy và thi. Cách làm này của bà đã góp phần nâng cao việc giáo dục ở thời kỳ lúc bấy giờ. Tài năng của bà khiến người khác không khỏi nể phục. Phần lớn các kỳ thi Đình, thị Hội thời đó đều qua tay bà chấm thi.

Không những tài năng, bà còn là người đức độ. Theo dân gian, trước đây, khi Nguyễn Thị Duệ còn nghèo khó, anh trai bà bị người trong làng của mình hại. Thế nhưng, sau khi có được vinh hoa phú quý, bà cũng không hề nghĩ đến thù riêng.

Sau này khi tuổi đã cao, Nguyễn Thị Duệ lui về quê ở ẩn. Bà tiếp tục đọc sách và chỉ bảo sĩ tử trong làng. Những đóng góp quan trọng của bà trong giáo dục đã giúp bà nhận được hậu đãi lớn từ triều đình. Dù vậy, nữ trạng nguyên vẫn sống cần kiệm và dành phần lớn những bổng lộc của mình để giúp đỡ người nghèo.

Những câu thơ của bà trong bài Gia ký vẫn được lưu truyền đến ngày nay: “Kém gì một chút đào điền/So le Bạc Thị vốn duyên Hán hoàng/Nữ nhi dù đặng có lẽ/Àt là tay thiếp kém gì trạng nguyên/Vũ

Phương Đề cũng khen ngợi bà: “Lễ sư thông tuệ, nhất kính chiếu tam vương”.

Tên của trạng nguyên Nguyễn Thị Duệ được đặt tại Văn Miếu Mao Điền

Tên của nữ trạng nguyên Nguyễn Thị Duệ cũng được đặt tại Văn Miếu Mao Điền cùng nhiều danh nhân, học sĩ danh tiếng khác. Tài năng, đức độ người phụ nữ như Nguyễn Thị Duệ quả là hiếm có khó tìm trong lịch sử Việt Nam.

Nằm bên đường quốc lộ 5, cách thành phố Hải Dương 15km về phía Bắc, thuộc xã Cẩm Điền, huyện Cẩm Giàng (Hải Dương), Văn Miếu Mao Điền được biết tới là một trong số ít văn miếu hàng tỉnh còn tồn tại ở Việt Nam. Lịch sử của văn miếu bắt đầu từ hơn 500 năm về trước.

Dưới triều Vua Lê Thánh Tông, triều đình cho mở thêm một số trường học nữa ngoài trường Quốc Tử Giám ở kinh thành để đẩy mạnh phát triển Nho giáo. Ở xứ Đông (gồm toàn bộ tỉnh Hải Dương, thành phố Hải Phòng, huyện Đông Triều của Quảng Ninh) Văn Miếu Mao Điền được xây dựng vừa làm nơi thờ các bậc tiên hiền Nho học, vừa làm trường thi của vùng.

Từ giữa thế kỷ 15 cho đến khoa thi cuối cùng của nhà Nguyễn, nơi đây trở thành nơi thi hương của vùng trấn Hải Dương. Đặc biệt trong thời Mạc (1527 - 1593) đã bốn lần tổ chức thi đại khoa ở Mao Điền.

Qua Tam quan là cây gạo cổ thụ hơn 200 tuổi in bóng xuống hồ nước xanh mát làm tôn lên vẻ trang nghiêm, tĩnh mịch cho văn miếu. Tương truyền cây gạo này được trồng vào năm Cảnh Thịnh thứ 9 (1801), thời diêm tái thiết Văn miếu trấn Hải Dương. Hai bên tả, hữu trước dãy điện thờ chính là lầu chuông Đồng nặng 1042kg, lầu trống Đại. Lầu chuông, lầu trống được

thiết kế theo phong cách truyền thống hai tầng tám mái toàn bằng gỗ lim, tuy giản dị nhưng lại rất mềm mại, uyển chuyển.

Dãy nhà chính của Văn Miếu gồm hai lớp quay về hướng Tây, với 7 gian, mái cong vút, chạm trổ hình rồng, phượng, áp sát vào nhau. Nhà trong thờ Khổng Tử. Nhà ngoài là nơi tụ hội bái lễ của các bậc quan trường học giả và đặt bàn thờ và bát nhang công đồng. Hai bên vách treo bảng danh sách 637 vị tiên sĩ quê ở trấn Hải Dương trong thời đại khoa cử Việt Nam.

Nhìn vào bảng danh sách đồ sộ ấy ta không khỏi cảm phục tinh thần hiếu học của người dân xứ Đông. Hai bên là hai dãy nhà giải vũ 5 gian đối diện nhau, do nằm ở hai hướng Đông và Tây nên người dân nơi đây vẫn quen gọi là nhà Đông vu, Tây vu.

Hai di vật cổ nhất của Văn Miếu Mao Điền được đặt ở dãy nhà ngoài là chiếc lư hương bằng đá trên bàn thờ công đồng và khánh đá từ thời Tây Sơn. Phía trong hậu cung của văn miếu thờ cả thầy chín bài vị. Chính giữa thờ Khổng Tử, ông tổ của đạo Nho. Lần lượt hai bên là Nguyễn Trãi, Chu Văn An, Mạc Đĩnh Chi, Nguyễn Bình Khiêm, Phạm Sư Mạnh, Vũ Hữu, Tuệ Tĩnh, Nguyễn Thị Duệ.

Trong cách bài trí thờ tự cũng có nhiều ý nghĩa sâu sắc. Khổng Tử là ông tổ đạo nên được thờ ở chính giữa, bên trái là Chu Văn An, một người thầy mẫu mực trong truyền thống đạo Nho nước ta. Những người còn lại đều là những người con xuất chúng của trấn Hải Dương. Đặc biệt là trạng nguyên Nguyễn Thị Duệ, nữ trạng nguyên duy nhất của nước Việt.

Từ thời Tây Sơn, việc tế lễ và học tập tại Văn miếu Mao Điền đã diễn ra đông vui, nhộn nhịp. Hằng năm, trấn Hải Dương tổ chức lễ tế Khổng Tử. Các quan đầu phủ, đầu trấn cùng các cử nhân, tiến sĩ đều tụ họp về đây tham gia lễ tế trọng thể, nêu cao truyền thống hiếu học và tôn sư, trọng đạo của người tinh Đông.

Cứ vào tháng 2 âm lịch hàng năm, tỉnh Hải Dương lại tiến hành mở hội Văn miếu Mao Điền, để mọi người có thể trở về đây chiêm bái, tưởng nhớ các bậc danh tài và thêm tự hào về truyền thống hiếu học của người nước Việt.

Phần lễ diễn ra trong không khí trang nghiêm với bài diễn văn khai hội và văn tế nêu bật vai trò, giá trị, ý nghĩa lịch sử, văn hóa của Văn Miếu Mao Điền và truyền thống hiếu học của xứ Đông; ca ngợi công đức to lớn của Đức thánh Khổng Tử và các bậc tiên hiền được thờ tại đây như: Lưỡng quốc Trạng nguyên Mạc Đĩnh Chi, Đại danh y Tuệ Tĩnh, Nhà giáo Chu Văn An, Trình Quốc công Nguyễn Bình Khiêm, Quan nhập nội hành khiến Phạm Sư Mạnh, Anh hùng dân tộc, danh nhân văn hóa thế giới Nguyễn Trãi, Thần toán Vũ Hữu và nữ Tiến sĩ Nguyễn Thị Duệ.

Phần hội diễn ra sôi nổi với nhiều hoạt động văn hóa thể hiện tinh thần hiếu học, văn hóa truyền thống của người dân Hải Dương như lễ tế chữ "tôn sư trọng đạo", mở cửa nhà truyền thống giáo dục - đào tạo; các hoạt động biểu diễn nghệ thuật như: hát quan họ, biểu diễn rối nước.

Ngoài trò chơi dân gian truyền thống như: nhảy bao bố, chơi gà, kéo co, các cuộc thi ở Văn miếu Mao Điền luôn khiến mọi người trầm trồ, thích thú. Nó không chỉ mang tính giáo dục mà còn có tính cộng đồng cao, thu hút đông đảo lượng người tham gia như thi: võ sạch chữ đẹp, cờ tướng, cờ người...

Chọn lựa các điểm đến hấp dẫn nhất Việt Nam, năm 2014, Trung tâm Kỷ lục Việt Nam đã xếp Văn miếu Mao Điền vào danh sách 5 văn miếu tiêu biểu đánh dấu nền học vấn lâu đời ở Việt Nam.

BẢO MI (t/h)

Đa dạng hóa nguồn khách

Theo thông tin mới nhất từ Cục Du lịch quốc gia, trong tháng đầu tiên của năm mới, du lịch Việt Nam đã có khởi đầu ấn tượng. Lượng khách quốc tế cao kỷ lục, ước đạt gần 2,1 triệu lượt khách, tăng 36,9% so với cùng kỳ năm trước.

Năm 2025, với mục tiêu đón từ 22 - 23 triệu lượt khách quốc tế, phục vụ 120 - 130 triệu lượt khách nội địa; tổng thu đạt khoảng 980 - 1.050 nghìn tỷ đồng, ngành Du lịch Việt Nam đã và đang triển khai nhiều giải pháp, tăng tốc phát triển du lịch từ đầu năm, hướng đến mục tiêu đạt doanh thu triệu tỷ đồng, trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của Việt Nam trong giai đoạn tới.

Ông Hà Văn Siêu - Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cho hay, với chính sách thị thực thông thoáng, tài nguyên du lịch phong phú và thương hiệu nổi bật, Việt Nam đang là điểm đến đầy sức hút trên bản đồ du lịch thế giới. Chính sách thị thực thuận lợi, các chương trình quảng bá, xúc tiến du lịch được đẩy mạnh cùng quảng bá hiệu quả cả trên thực địa và trên các nền tảng số cùng hiệu ứng tích cực từ chính sách thị thực mới, với những giải thưởng du lịch danh giá được các tổ chức quốc tế trao tặng, đã thu hút khách quốc tế đến Việt Nam tiếp tục tăng cao trong tháng đầu năm 2025.

Dữ liệu tổng hợp từ công cụ Google Destination Insights đã cho thấy sự gia tăng đáng kể ở lượng tìm kiếm quốc tế về du lịch Việt Nam. Tháng 2 năm 2025, lượng tìm kiếm quốc tế tăng mạnh khoảng 30 - 45% so với cùng kỳ năm ngoái. Theo đó, các thị trường đang có lượt tìm kiếm nhiều nhất về du lịch Việt Nam là Mỹ, Australia, Ấn Độ, Nhật Bản, Hàn Quốc, Singapore, Anh, Canada, Đức và Malaysia. Đây là những thị trường trọng điểm mà ngành du lịch nước ta xác định tại các khu vực Đông Bắc Á, Đông Nam Á, châu Âu và Bắc Mỹ. Australia và Ấn Độ lần lượt là những thị trường có lượng tìm kiếm về du lịch Việt lớn thứ 2, thứ 3 cũng cho thấy tiềm năng và dư địa để phát triển. Các điểm đến được du khách quốc tế tìm kiếm nhiều nhất là Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đà Nẵng, Phú Quốc, Nha Trang, Hội An, Đà Lạt, Phan Thiết, Huế và Vũng Tàu.

Việt Nam có nhiều tiềm năng để có thể đáp ứng xu hướng du lịch mới toàn cầu: du lịch bền vững, có trách nhiệm với môi trường và xã hội; du khách chọn điểm đến ít đông đúc hơn; chuyển từ "tham quan" sang "trải nghiệm"; Du lịch chăm sóc sức khỏe; du lịch gia đình đa thế hệ; Du lịch nhờ AI thiết kế lịch trình... mở ra hướng phát triển bền vững cho du lịch, vừa khai thác hiệu quả tiềm năng sẵn có, vừa đáp ứng tốt hơn nhu cầu du khách trong bối cảnh toàn cầu hóa và số hóa mạnh mẽ.

Việt Nam - đến để yêu

● Du khách Ấn Độ tham quan Tháp bà Ponagar. (Ảnh: Trần Hoài)

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch vừa ban hành kế hoạch Chương trình kích cầu du lịch năm 2025 với chủ đề "Việt Nam - đi để yêu". Ngoài thu hút khách du lịch thông qua nhiều hoạt động, sự kiện quan trọng, chương trình kích cầu du lịch năm 2025 mang đến nhiều ưu đãi về giá cả, dịch vụ, chính sách thuận lợi về thị thực và xuất nhập cảnh gia tăng trải nghiệm cho khách quốc tế khi đến Việt Nam.

Theo kế hoạch dự kiến năm 2025, ngành Du lịch Việt Nam sẽ tổ chức các chương trình giới thiệu du lịch Việt Nam, kết nối doanh nghiệp tại các thị trường nổi tiếng Trung; thị trường Hàn Quốc; thị trường Nhật Bản; thị trường Đông Nam Á (Thái Lan, Malaysia, Indonesia, Singapore)...

Trong mục tiêu đa dạng hóa nguồn khách cho du lịch Việt Nam, châu Âu và các nước nói tiếng Anh là những thị trường quan trọng, đặc biệt là những thị trường được hưởng chính sách miễn thị thực đơn phương nhập cảnh vào Việt Nam với thời hạn tạm trú lên đến 45 ngày như: Anh, Pháp, Đức, Italy, Tây Ban Nha... và những nước có nhiều đường bay thẳng thuận tiện tới Việt Nam như Australia. Một báo cáo gần đây của Hiệp hội Du lịch Australia (ATIA) cho thấy nhu

cầu của du khách Australia về các điểm đến như Nhật Bản, Việt Nam và Indonesia đang chứng kiến sự tăng trưởng mạnh mẽ.

Ngoài ra, Ấn Độ cũng là thị trường không nhỏ và đầy hứa hẹn cho du lịch Việt Nam. Với sự gia tăng đáng kể về kết nối hàng không, chính sách thị thực thuận lợi và mong muốn khám phá thế giới ngày càng tăng, thị trường du lịch Ấn Độ đã đạt được những cột mốc chưa từng có. Sự gắn gũi về văn hóa và địa lý đóng vai trò quan trọng khi người Ấn Độ du lịch nước ngoài, với khoảng 70% du khách Ấn Độ lựa chọn các điểm đến ở Trung Đông và Nam Á.

Tăng tốc và bứt phá

Ngành Du lịch Việt Nam đã và đang triển khai nhiều giải pháp, tăng tốc phát triển du lịch

từ đầu năm, hướng đến mục tiêu đạt doanh thu triệu tỷ đồng. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch vừa ban hành kế hoạch Chương trình kích cầu du lịch năm 2025 với chủ đề "Việt Nam - đi để yêu". Theo đó, việc hợp tác liên kết các điểm đến, sản phẩm, dịch vụ, tạo ra các gói sản phẩm kích cầu dành cho khách du lịch.

Cụ thể, các địa phương, hiệp hội, doanh nghiệp xây dựng và bán các gói sản phẩm du lịch liên kết bao gồm: gói sản phẩm về du lịch văn hóa, di sản; du lịch ẩm thực; du lịch golf; du lịch sinh thái, nông nghiệp, nông thôn... Hoặc liên kết chuỗi cung ứng sản phẩm dịch vụ du lịch từ vận chuyển, mua sắm, ẩm thực, tham quan, nghỉ dưỡng, chăm sóc sức khỏe, hội nghị, hội thảo, thể thao... để hấp dẫn du khách. Ngoài ra,

khuyến khích sản xuất các sản phẩm, vật phẩm có lợi thế, độc đáo sản phẩm OCOP làm quà tặng, quà lưu niệm cho khách du lịch, nhất là khách quốc tế.

Để triển khai chương trình kích cầu thông nhất từ Trung ương đến địa phương, Bộ sẽ công bố, truyền thông và quảng bá chương trình kích cầu trong Kế hoạch xúc tiến du lịch năm 2025; triển khai chiến dịch truyền thông trên các nền tảng mạng xã hội và các kênh du lịch trực tuyến. Đồng thời xây dựng chuyên trang kích cầu du lịch để các địa phương, doanh nghiệp cập nhật sản phẩm, chương trình khuyến mại, ưu đãi dịch vụ, công khai thông tin về chương trình du lịch, điểm đến và các sự kiện du lịch, giúp khách du lịch thuận tiện tra cứu thông tin liên quan đến chương trình. Tổ chức chương trình xúc tiến du lịch tại các thị trường du lịch trọng điểm, tiềm năng nhằm kích cầu du lịch, tăng cường thu hút du khách quốc tế...

Đặc biệt, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch phối hợp với các cơ quan liên quan để triển khai mạnh mẽ hoạt động xúc tiến du lịch tại các thị trường trọng điểm. Trong đó, chương trình giới thiệu điểm đến Việt Nam sẽ được tổ chức tại Ba Lan, Séc và Thụy Sĩ, đồng thời, Tuần Văn hóa - Du lịch Việt Nam cũng sẽ diễn ra tại các quốc gia châu Âu này nhằm kỷ niệm 75 năm thiết lập quan hệ ngoại giao...

Cùng đó, các hãng hàng không trong và ngoài nước cũng được khuyến khích tăng tần suất bay, mở thêm đường bay thẳng để phục vụ lượng khách quốc tế ngày càng tăng. Bộ Công an, Bộ Quốc phòng sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho khách du lịch nhập cảnh và lưu trú, đảm bảo an ninh và thuận lợi trong quá trình di chuyển. Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam sẽ chủ trì tổ chức các chương trình tọa đàm, hội thảo phát triển sản phẩm du lịch, kết nối doanh nghiệp và tổ chức khảo sát điểm đến dành cho các hãng lữ hành quốc tế.

Để đảm bảo sự tham gia đồng bộ và hiệu quả, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch yêu cầu các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương xây dựng và công bố kế hoạch kích cầu riêng, kết hợp với thế mạnh du lịch địa phương. Các điểm du lịch nổi tiếng như Hà Nội, TP HCM, Đà Nẵng, Nha Trang, Huế và Hạ Long sẽ đóng vai trò trọng tâm trong chiến dịch này.

Ông Nguyễn Trùng Khánh - Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam chia sẻ: "Với tốc độ tăng trưởng của du lịch thời gian qua cùng những ghi nhận của quốc tế, những chuyển động mạnh mẽ từ nội tại, có thể tin tưởng vào sức bật của du lịch Việt Nam. Thời gian tới, du lịch Việt Nam luôn sẵn sàng tâm thế bước vào thời kỳ phát triển mới với động lực mới, sức bật mới".

THÙY DƯƠNG

Năm 2025, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam tiếp tục thực hiện hiệu quả 2 nhiệm vụ chiến lược là quản lý du lịch và quảng bá, xúc tiến du lịch. Trong đó, tập trung tham mưu cấp có thẩm quyền tổng kết 8 năm thực hiện Nghị quyết số 08 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; đồng thời tham mưu công tác hoạch định chính sách trong thời gian tới. Bên cạnh đó, tham mưu lãnh đạo Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch trình Chính phủ để trình Quốc hội sửa đổi Luật Du lịch, xây dựng lại hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật của ngành Du lịch phù hợp với tình hình mới, tiếp tục đồng hành với các địa phương, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho địa phương phát triển du lịch.

● Gần 2,1 triệu lượt khách quốc tế đến Việt Nam trong tháng 1 năm 2025. (Ảnh: Thu Hà)

Khám phá mảnh đất đậm hồn quê Bắc Bộ

Hòa Minzy đang “gây sốt” với MV “Bắc Blink” bằng giai điệu đặc sắc thể hiện tình yêu dành cho Bắc Ninh, tôn vinh vẻ đẹp và giá trị văn hóa quê hương. Chỉ trong 2 ngày ra mắt, MV “Bắc Blink” đã đạt 7 triệu view. Có thể nói chưa từng có tác phẩm âm nhạc hiện đại nào kể câu chuyện về chất dân gian, văn hóa, âm nhạc truyền thống của Bắc Ninh tạo hiệu ứng lan tỏa tích cực đến vậy. MV đánh dấu sự hợp tác giữa Hòa Minzy với nghệ sĩ Xuân Hinh, nhạc sĩ Tuấn Cry và producer tài năng Masew, mang đến một trải nghiệm nghệ thuật lôi cuốn và độc đáo.

Hòa Minzy ấp ủ dự án trong gần 2 năm, với mong muốn dùng âm nhạc để quảng bá du lịch Bắc Ninh. “Đây là dự án có quy mô lớn nhất từ trước tới nay của Hòa Minzy nhằm ca ngợi vẻ đẹp và những giá trị văn hoá truyền thống tốt đẹp cũng như sức vươn mình trong thời kỳ hội nhập, phát triển của vùng quê Bắc Ninh - Kinh Bắc” - ca sĩ Hòa Minzy hào hứng. Lựa chọn tên ca khúc “Bắc Blink” mang ý nghĩa đặc biệt với mong muốn giới thiệu hình ảnh Bắc Ninh luôn lấp lánh và tỏa sáng trong âm nhạc. Hòa Minzy cho biết, cô may mắn nhận được sự chấp thuận và ủng hộ của lãnh đạo tỉnh Bắc Ninh về dự án âm nhạc lần này.

Tác phẩm có ca từ gần gũi, như một cách quảng bá du lịch tinh: “Mời anh về Bắc Ninh em chơi thăm. Lễ hội nô nức đông vui quanh năm. Qua đền Bà Chúa cầu lộc cầu tài...”. MV giới thiệu qua nhiều địa danh, di tích lịch sử - văn hóa tiêu biểu của Bắc Ninh như: Khu di tích Đền Đô, Nhà hát Quan họ, Đền Bà Chúa Kho, Làng gốm Xóm Chợ, Làng gốm Thôn Đoàn Kết, Chùa Dâu, Đường đi Làng Hữu Chấp...

Điều đặc biệt, nữ ca sĩ đưa tình làng nghĩa xóm, tình yêu cội nguồn vào trong từng khuôn hình, từng giai điệu để mọi người thấy được vẻ đẹp Bắc Ninh không chỉ trong nghệ thuật mà còn trong văn hóa và con người nơi đây. MV “Bắc Blink” có sự tham gia của gần 300 người dân tại Lạc Xá, Quê Tân, Quê Võ, Bắc Ninh - quê hương của Hòa Minzy. Từ những cụ già gần 90 tuổi đến các em nhỏ cấp 1, cấp 2, tất cả bà con trong làng đều đồng lòng, vui vẻ góp mặt để cùng nữ ca sĩ hoàn thành sản phẩm âm nhạc ý nghĩa này.

Nữ ca sĩ cũng cho biết thêm, những người dân Bắc Ninh đã cùng mình vất vả và dành 3 ngày để quay hình trong thời tiết miền Bắc đầu năm lạnh giá, mưa phùn. Điều đó thể hiện tình làng nghĩa xóm khiến nữ ca sĩ gốc Bắc Ninh rất xúc động và cảm thấy mình có động lực lớn hơn để hoàn thành dự án một cách tốt nhất. “Một trong những kỷ niệm đáng nhớ nhất là phân đoạn quay một bà cụ gần 90 tuổi, người có hàm răng đen nhai trầu - hình ảnh đặc trưng của văn hóa Bắc Bộ. Khoảnh khắc ấy đẹp đến mức cả ekip đều

● MV Nhà em ở lưng đồi của Sao Mai Thu Hằng ngập tràn cảnh sắc tươi đẹp và trong lành của miền cao Y Tý. (Ảnh trong MV)

● Các nghệ sĩ giới thiệu vẻ đẹp Kinh Bắc qua âm nhạc. (Ảnh trong MV Bắc Blink)

● MV Bắc Blink còn thể hiện tình làng nghĩa xóm hồn hậu của người dân Kinh Bắc.

Những năm gần đây, một số nghệ sĩ đã thể hiện tình yêu đất nước tươi đẹp, tôn vinh vẻ đẹp bất tận của mảnh đất chữ S qua những MV (music video) độc đáo. Các MV tiệm cận với xu hướng làm nhạc của giới trẻ ngày nay gây hiệu ứng mạnh mẽ trong việc quảng bá du lịch Việt Nam đến với đông đảo du khách trong nước cũng như quốc tế, đặc biệt là những người trẻ thích du lịch khám phá, du lịch sinh thái và du lịch văn hóa.

vờ òa lên bất ngờ vì quá xuất sắc” - Hòa Minzy rung rung.

Mạng xã hội đã chia sẻ rộng rãi dự án của Hòa Minzy về quê hương Bắc Ninh, nơi cô sinh ra và lớn lên. Hàng chục nghìn bình luận tích cực gửi tới Hòa Minzy. “Mình dân miền Nam, tự nhiên xem video này mình càng thêm yêu Bắc Ninh và tất cả mọi người miền Bắc, miền Trung. Chúc tất cả ba miền chúng ta thật nhiều sức khỏe” - (HiếuHuỳnh-t8t). “Mình không sinh ra ở Bắc Ninh, nhưng duyên đến được sống và làm việc tại Bắc Ninh, hạnh phúc với lựa chọn của mình, rồi con mình cũng sẽ lớn lên ở nơi đây, tiếp nối văn hóa, cùng chung tay xây dựng một Bắc Ninh phát triển, một Việt Nam thịnh vượng!” - (ucthienofficial5291); “Tuyệt vời, mình là người con Bình Định nhưng sau khi xem MV của ca sĩ Hòa Minzy thì cảm thấy thật tự hào và khâm phục vì một người con quê hương đi đâu nữa thì luôn hướng về quê hương, nơi chôn nhau cắt rốn” - (hothimychi642).

Rất nhiều du khách trong và ngoài nước khi xem MV “Bắc Blink” cũng đã bày tỏ sự mong muốn khám phá mảnh đất đậm hồn quê Bắc Bộ này. Nhờ sự nỗ lực trong việc quảng bá và tôn vinh giá trị văn hóa truyền thống Bắc Ninh, Hòa Minzy vinh dự nhận Bằng khen của Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh. Với sản phẩm âm nhạc “Bắc Blink”, lãnh đạo tỉnh Bắc Ninh hoan nghênh

và trân trọng sự cống hiến của nữ ca sĩ Hòa Minzy và ekip dành cho quê hương Kinh Bắc.

Và phiêu lãng dọc dài Tổ quốc

Trước đó, một số nghệ sĩ đã quảng bá vẻ đẹp Việt Nam qua các sản phẩm âm nhạc. MV “Mùa hè bông cháy” do Á quân Thần tượng Bolero Tô Ngọc Hà thể hiện kể câu chuyện về đôi bạn trẻ yêu nhau, tình yêu của họ trong sáng, hồn nhiên. Họ cứ vô tư lưu giữ những khoảnh khắc đẹp và nồng cháy giữa mùa hè. MV được ê kíp chọn bối cảnh dọc các bãi biển Nam Trung Bộ từ những danh thắng nổi tiếng ở Quy Nhơn (Bình Định) với Kỳ Co, Eo Gió, đồi quạt gió đến bãi cát dài nắng vàng biển xanh của biển Nha Trang cùng Nhà hát Đờm bản sắc Việt...

“Du ca: Đi và hát” của ca sĩ Thái Thùy Linh mang đến hành trình trải nghiệm với những câu chuyện đặc biệt mà ở đó cảnh sắc danh thắng Việt Nam hòa quyện cùng âm nhạc, ẩm thực.

Một điều chắc chắn rằng, bất cứ ai xem MV “Nhà em ở lưng đồi” của Sao mai Thu Hằng sẽ có chung một cảm giác: ngân nga và bị “thôi miên”. Bởi ngay từ giây phút đầu tiên, người xem đã như lạc bước vào một nơi nào đó thật thần tiên, khiến tâm hồn mỗi người trở nên an bình, nhẹ nhàng và lâng lâng niềm hạnh phúc, một xúc cảm an lành cứ tan chảy dần trong cơ thể. Xúc cảm ấy làm bất cứ ai cũng sẽ thêm được

“bay” ngay về Y Tý (Bát Xát, Lào Cai) để được tận hưởng cái nắng mùa đông vàng rực rỡ mà trong trẻo, được đứng trên những ngọn đồi xanh ngát bình yên, trong lành đến từng ngọn cỏ, mà ngắm mây trắng vờn quanh, mà được hòa vào hơi thở thiên nhiên hoang sơ, được ngồi ngắm những em nhỏ vùng cao mặc cùng những nụ cười hồn nhiên không vướng chút suy tư...

Vốn được biết đến là Trưởng nhóm Dòng Thời Gian, Vũ Minh Vương - chàng ca sĩ gốc Thái Bình phát hành album “Giai điệu vùng cao” gồm 7 ca khúc mang âm hưởng dân gian của đồng bào các dân tộc miền núi phía Bắc như: Chợ tình Sa Pa, Lung linh xứ Mường, Xứ Mường quê em; Say câu hát người ơi!; Mùa hoa tam giác mạch; Hà Giang miền biên cương; Bài ca trên núi. Trong MV, Minh Vương khôn khéo dẫn dắt người nghe về cao nguyên đá. Câu chuyện kể về cảm xúc của một chàng trai miền xuôi với cô gái thông tin nơi miền cao nguyên đá... dẫn dắt người nghe đến với văn hóa nơi đây với phiên chợ vùng cao vắng vắng tiếng khèn gọi bạn tình, rượu men lá, thắng cô... Tình yêu đó lớn rộng thêm thành tình yêu Hà Giang, yêu quê hương, đất nước.

Đề tài dân tộc là niềm cảm hứng của nhiều nhạc sĩ, trong đó có Lưu Hà An. Trong MV “Vườn cao Việt Nam”. Trong MV này có hình ảnh hùng vĩ tại cột cờ Lũng Cú (Hà Giang). MV “Đi về phía

chân trời” của Tuấn Kiệt và Ti Lương được coi là MV phượt tới các địa điểm du lịch nổi tiếng của Việt Nam. MV tái hiện những hình ảnh tuyệt đẹp của núi rừng nơi địa đầu Tổ quốc qua nhật ký của đôi bạn trẻ yêu thích “xê dịch”. “Đi về phía chân trời” là hành trình đến với “Những con đèo, chòm mây uốn quanh/Hoàng hôn buông lặng nhìn mây cuối rừng...” - những hình ảnh đặc trưng của Tây Bắc. “Đi về phía chân trời” khi phát hành đã “gây sốt” trong thời gian dài và được dân phượt coi như “phượt ca”.

MV “Tình yêu màu nắng” của Đoàn Thùy Trang và Big Daddy có bối cảnh là Mộc Châu. Những hình ảnh đôi chè xanh ngút ngàn, cảnh đào rực sắc hồng ngày xuân, các hoạt động sinh hoạt của đồng bào dân tộc Thái đã tạo nên một MV đậm chất văn hóa vùng miền núi Tây Bắc.

Chắc hẳn, không ít tin đồ đam mê âm nhạc vẫn nhớ hình ảnh du lịch Đà Lạt mộng mơ trong sê-ri “Đi để trở về” của nam ca sĩ Soobin Hoàng Sơn - sản phẩm dành cho hội “thích xê dịch” một mình, tự do khám phá các vùng đất mới. Những địa điểm đặc trưng của thành phố này như ga Đà Lạt, chợ đêm Đà Lạt, thác Pongour, hồ Tuyền Lâm... đẹp mê mẩn trong MV đã thôi thúc người xem nhất định phải đến với thành phố ngàn hoa.

Trong khi đó, “Quảng Bình ơi” của ca sĩ Trần Nguyên Thắng phô diễn một Quảng Bình đẹp như tranh vẽ với những không gian mê mẩn của biển khơi, của núi rừng, của cánh đồng muối bát ngát.

Hình ảnh trong các MV các nghệ sĩ trẻ không còn là những hình ảnh quanh quẩn trong các studio, phim trường mà thực tế cho thấy một trào lưu giới thiệu cảnh đẹp, văn hóa, con người, đất nước Việt Nam. Âm nhạc là một trong những công cụ truyền thông mạnh mẽ, dễ đi sâu vào tiềm thức con người. Thực tế đã chứng minh, quảng bá du lịch bằng các sản phẩm âm nhạc đã tạo được những hiệu ứng ấn tượng và sâu sắc.

Các nghệ sĩ mong muốn được thể hiện tình yêu quê hương, đất nước, tự hào là người Việt Nam. Những hình ảnh ấy dễ khiến người ta liên tưởng đến những vùng đất hạnh phúc nhất thế giới, những nơi không chịu tác động của công nghệ, của những lo toan, bon chen, chỉ có tình người ấm nồng với cuộc sống an yên giữa thiên nhiên hoang sơ, trong trẻo.

“Thiên nhiên của Việt Nam đẹp lắm, các bạn trẻ hãy đi nhiều hơn, khám phá, vận động nhiều hơn và gần gũi với thiên nhiên hơn nữa thay vì nhốt mình trong những căn phòng máy lạnh hay những thiết bị điện tử” - Thái Thùy Linh nhắn nhủ, cổ vũ để mọi người có cảm hứng xê dịch.

Những MV âm nhạc quảng bá du lịch được xem là một trong những giải pháp hữu hiệu đẩy nhanh tốc độ phát triển ngành “công nghiệp không khói” trong thời đại 4.0. **THÙY DƯƠNG**

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA PHỤ NỮ TRONG NỀN KINH TẾ XANH:

“Chìa khóa” phát triển bền vững

● Phụ nữ bị ảnh hưởng nhiều hơn bởi biến đổi khí hậu và suy thoái môi trường. (Ảnh minh họa - Nguồn: AssoDonna)

Các chuyên gia của UN Women nhận định, vai trò của phụ nữ chưa được thừa nhận đầy đủ trong phát triển kinh tế, đặc biệt là trong nền kinh tế xanh. Do vậy, phụ nữ cần được khuyến khích tham gia phát triển kinh tế xanh như một cách thúc đẩy bình đẳng giới và tiến bộ xã hội, trong đó có Việt Nam.

● Các đại biểu doanh nhân nữ thảo luận nhóm trong buổi tập huấn với chủ đề “Trao quyền cho doanh nghiệp: Thúc đẩy bình đẳng giới trong nền kinh tế xanh để phát triển bền vững” ngày 27/6/2024 tại Đà Nẵng. (Ảnh: Hội đồng Doanh nhân nữ Việt Nam)

Đầu tư vào hoạt động kinh doanh do phụ nữ làm chủ để xây dựng nền kinh tế xanh

Nền kinh tế xanh, theo Chương trình Môi trường Liên hợp quốc, nhằm mục đích cải thiện phúc lợi con người và công bằng xã hội, đồng thời giảm đáng kể rủi ro môi trường và khan hiếm tài nguyên, hệ sinh thái; nó có hàm lượng carbon thấp, tiết kiệm tài nguyên và hòa nhập xã hội. Nền kinh tế xanh bao gồm các mối quan tâm về kinh tế, xã hội và môi trường theo các nguyên tắc phát triển bền vững.

Trong quá trình phát triển nền kinh tế xanh cho thấy, phụ nữ bị ảnh hưởng nhiều hơn bởi biến đổi khí hậu và suy thoái môi trường vì họ có xu hướng phụ thuộc nhiều hơn vào các nguồn tài nguyên chung như nước, thực phẩm và gỗ và dễ bị tổn thương hơn trước những tác động tiêu cực của tình trạng cạn kiệt tài nguyên thiên nhiên. UN Women cho biết, phụ nữ cũng chiếm khoảng 70% trong số 1,3 tỷ người trên thế giới sống với mức thu nhập dưới 1 USD/ngày. Và do định kiến giới dai dẳng, vai trò của phụ nữ chưa được thừa nhận đầy đủ trong phát triển kinh tế, đặc biệt là trong nền kinh tế xanh.

Cũng theo UN Women, đầu tư vào hoạt động kinh doanh do phụ nữ làm chủ là hành vi đầu tư thông minh vì đây là một thị trường có tiềm năng tăng trưởng cao nhưng chưa được khai thác. Trên toàn thế giới, các doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ chiếm từ 20 đến 40% tổng số doanh nghiệp vừa và nhỏ đã đăng ký. Tuy nhiên, những đóng góp tiềm năng của phụ nữ cho các hoạt động phát triển nền kinh tế xanh phần lớn đã bị bỏ qua, một phần do phân biệt đối xử đã hạn chế khả năng tiếp cận của phụ nữ với các công việc hoạch định chính sách, tài chính, tín dụng, thông tin và chất lượng với mức lương ngang nhau.

Với sự hỗ trợ có mục tiêu từ các Chính phủ, cơ quan phát triển và nhà đầu tư, phụ nữ có thể đóng góp và hưởng lợi nhiều hơn nữa từ các cơ hội kinh tế mới được tạo ra như một phần của ứng phó với biến đổi khí hậu và chuyển sang các mô hình phát triển xanh hơn.

Sáng kiến kinh doanh xanh của phụ nữ nhằm mục đích xóa bỏ các rào cản hiện có đối với quyền lợi của phụ nữ, những cản trở hoạt động kinh doanh và việc làm của phụ nữ trong các ngành

công nghiệp mới và mới nổi của nền kinh tế xanh và tạo cơ hội bình đẳng cho phụ nữ tham gia vào các hoạt động của nền kinh tế xanh; trao quyền cho lao động nữ và doanh nhân ở các nước đang phát triển tham gia vào thiết kế, sản xuất và cung cấp các công nghệ, sản phẩm, dịch vụ và thông tin có thể giúp xã hội thích ứng và giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu. Từ năm 2019, UNDP đã thiết lập “dịch vụ nền tảng phân phối” nhằm nâng cao năng lực, tài chính, thông tin và tăng khả năng tiếp cận công nghệ mới dành cho nữ lao động và doanh nhân ở các nước đang phát triển.

Bà Elisa Fernandez, nguyên Trưởng Văn phòng UN Women tại Việt Nam cho biết: “Không có cách nào để chúng ta có thể tăng cường sự thịnh vượng và thúc đẩy tăng trưởng bao trùm trừ khi phụ nữ được trao quyền để trở thành đối tác đầy đủ trong nền kinh tế”. “Chúng ta cần xóa bỏ các rào cản đối với sự tham gia đầy đủ của phụ nữ vào thị trường lao động, củng cố thể chế và ban hành các cải cách cần thiết để đảm bảo điều kiện làm việc tốt cho phụ nữ. UN Women cam kết hỗ trợ Việt Nam trong nỗ lực này”.

Hỗ trợ cho mô hình kinh doanh do phụ nữ làm chủ thực hiện các sáng kiến xanh

Từ năm 2019, bà Elisa Fernandez, nguyên Trưởng Văn phòng UN Women tại Việt Nam cho biết, thông qua hợp tác với Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, UN Women hỗ trợ 30.000 USD cho 3 mô hình kinh doanh do phụ nữ làm chủ thực hiện các sáng kiến xanh nhằm mang lại lợi ích kinh tế và xã hội cho phụ nữ nghèo và người dân tộc thiểu số.

Theo thông cáo báo chí do Tổng Lãnh sự quán Australia tại Thành phố Hồ Chí Minh ban hành tháng 12/2024, 6 doanh nghiệp nông nghiệp do phụ nữ lãnh đạo trên khắp Đồng bằng sông Cửu Long của Việt Nam đã huy động thành công số tiền lên tới 60.000 AUD (38.600 USD) mỗi doanh nghiệp để đưa doanh nghiệp của họ lên một tầm cao mới thông qua Deltacelerate. Với sự hỗ trợ tài chính này, các doanh nghiệp này có thể mở rộng quy mô kinh doanh thông qua các sáng kiến xúc tiến thương mại, tiếp thị, phát triển sản phẩm và đào tạo.

Deltacelerate là chương trình tăng tốc thích ứng với khí hậu trong kinh doanh nông nghiệp dành cho phụ nữ do Chính phủ Úc tài trợ, cung cấp đào tạo tùy chỉnh và hỗ trợ phù hợp cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ tập trung vào phụ nữ ở đồng bằng để xây dựng năng lực của họ trong thực tiễn kinh doanh bền vững và tăng cường khả năng phục hồi trước thích ứng với khí hậu.

Việt Nam là một quốc gia thường xuyên xảy ra thiên tai và do biến đổi khí hậu, những rủi ro này ngày càng gia tăng. Phụ nữ chủ yếu làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp, một lĩnh vực dễ bị tổn thương hơn trước tác động của rủi ro thiên tai. Chẳng hạn, theo ILO, 85,9% phụ nữ làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp trên thực tế tham gia vào hoạt động nông nghiệp tự cung tự cấp (so với 52% nam giới). Nhưng họ có ít tiền tiết kiệm và các nguồn lực khác hơn so với nam giới để đối phó với những tổn thất liên quan đến thiên tai, bao gồm ít khả năng tiếp cận đất đai và tài sản cần thiết để đảm bảo nguồn tài chính để thực hiện điều đó. Ngoài ra, phụ nữ còn hạn chế kỹ năng, năng lực và vốn để đầu tư vào các phương án thích ứng và chống chịu với khí hậu...

Để vượt qua những thách thức này, nhu cầu cấp thiết là tăng cường các cơ chế hỗ trợ khuyến khích doanh nghiệp áp dụng các thực hành xanh. Điều này bao gồm việc thúc đẩy cam kết và hiểu biết sâu sắc hơn về chuyển đổi xanh và bình đẳng giới giữa các nhà lãnh đạo doanh nghiệp. Nâng cao nhận thức và cung cấp đào tạo toàn diện hơn về các nguyên tắc ESG (tập trung vào môi trường, xã hội và quản trị doanh nghiệp), bình đẳng giới và phát triển bền vững là rất quan trọng. Ngoài ra, việc phát triển các giải pháp tài chính xanh để tiếp cận và hỗ trợ tài chính ưu đãi cho doanh nhân, nhất là doanh nhân nữ, sẽ đóng vai trò quan trọng trong việc hứa hẹn các hoạt động kinh doanh bền vững và tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình chuyển đổi xanh ở Việt Nam. **HUY ANH**

Pháp luật
VIỆT NAM

● Tổng Biên tập:
TS VŨ HOÀI NAM

● Phó Tổng Biên tập:
HÀ ÁNH BÌNH
TRẦN NGỌC HÀ
VŨ HỒNG THÚY

● Tổ chức thực hiện:
BÙI THỊ XUÂN HOA

● **TÒA SOẠN:** Số 42 ngõ 29

Nguyễn Chí Thanh, phường Ngọc Khánh,

quận Ba Đình, Hà Nội.

*ĐT: (024) 37245180

* Fax: (024) 37245178

* Email: baoplvn2014@gmail.com.

● **GPXB** số 180/GP-BTTTT

ngày 05/07/2024 do Bộ Thông tin và

Truyền thông cấp.

● **Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.**

● In tại Cty TNHH MTV In báo

Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● **Văn phòng đại diện tại TP Hồ Chí Minh (thuộc vùng Đông Nam Bộ):**

200C Võ Văn Tần, phường 5, quận 3, TP Hồ Chí Minh.

*ĐT: 0903941211 * Email: phuonghoa@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại tỉnh Lào Cai (thuộc vùng Trung du**

và miền núi phía Bắc):

581 Hoàng Liên, phường Kim Tân, TP Lào Cai, tỉnh Lào Cai.

*ĐT: 0914433388 * Email: dieuphamplvn@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Hải Phòng (thuộc vùng Đồng bằng sông Hồng):**

10A Hồ Sen, quận Lê Chân, TP Hải Phòng.

*ĐT: 0973465555 * Email: vanphongplvn@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Đà Nẵng (thuộc vùng Bắc Trung Bộ**

và duyên hải miền Trung):

Phòng 203, tầng 2, số 01 Lê Duẩn, phường Hải Châu 1,

quận Hải Châu, TP Đà Nẵng

*ĐT: 0903029099 * Email: quangtam07@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại tỉnh Gia Lai (thuộc vùng Tây Nguyên):**

92 Hoàng Văn Thu, Pleiku, Gia Lai.

*ĐT: 0914876019 * Email: longbc07@gmail.com

● **Văn phòng đại diện tại TP Cần Thơ (thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long):**

109 Trần Văn Hoài, phường Xuân Khánh, quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ.

*ĐT: 0913601551 * Email: tranphongtranplvn@gmail.com

Liên hệ thông tin - quảng cáo:

Nguyễn Sinh Hùng - ĐT: 0349610152

MÃ ĐẶT BÁO: B51

Giá: 7.300Đ

(BẢY NGHÌN BA TRĂM ĐỒNG)